Meződ Község Önkormányzat

2026. évre vonatkozó belső ellenőrzési terve

1. Az Önkormányzat ellenőrzési tervét megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményeinek bemutatása, levezetése

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII. 31. számú Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) 29. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az ellenőrzési munka megtervezéséhez kockázatelemzés alapján – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével – stratégiai ellenőrzési tervet és éves ellenőrzési tervet kell készíteni. Az éves ellenőrzési tervet a Bkr. 32. § (4) bekezdése szerint a Képviselő-testület a tárgyévet megelőző év december 31-ig hagyja jóvá.

A Bkr. 30. § (1) előírásainak megfelelően a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely – összhangban a szervezet hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő négy évre, és az alábbiakat tartalmazza:
a. a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
b. a belső kontrollrendszer általános értékelését;
c. a kockázati tényezőket és értékelésüket;
d. a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
e. a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
f. az *a)–c)* pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzési gyakoriságot.

Meződ Község Önkormányzat 2026. évi Belső Ellenőrzési terve kockázatelemzésen alapul, melyet a belső ellenőrzési vezető számára a Magyarországi államháztartási belső ellenőrzési standardok 5300 számú irányelve alapján a Bkr. 29 § (1) bekezdése rendel el kötelezettségként.

A kockázatelemzés módszertanát a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal Belső Ellenőrzési Kézikönyvében rögzített modell szerint alkalmaztuk a működési és a gazdálkodási folyamatokban feltárt és azonosított kockázati tényezők rangsorának kialakításánál.

Az éves ellenőrzési terv kockázatelemzés alapján felállított prioritások és a belső ellenőrzés rendelkezésére álló erőforrások figyelembe vételével, a Stratégiai Ellenőrzési Tervvel összhangban került összeállításra.

Az éves ellenőrzési terv a tanácsadói tevékenységre és a soron kívüli ellenőrzési feladatok végrehajtására tartalékidőt tartalmaz.

Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal belső ellenőrzési feladatait jelenleg külső szolgáltató (megfelelő iskolai végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező, az Pénzügyminisztérium szakmai nyilvántartásában szereplő belső ellenőr) látja el. A

belső ellenőr ellátja a Bkr. 22. § (1) bekezdésben előírt, a belső ellenőrzési vezető feladatkörébe tartozó tevékenységeket is.

a. Az ellenőrzési terv elkészítése során felhasznált kimutatások, elemzések, egyéb dokumentumok felsorolása.

A kockázatelemzési tevékenységet az előző évek tapasztalataira építve végeztük. A hivatal munkatársai és a belső ellenőrzést végzők koordinálták és készítették elő a beterjesztett információkat és elemzéseket. A korábban azonosított kockázatok hatásának értékelésében és a tárgyidőszakban feltárt kockázati kritériumok minősítésében folyamatosan közreműködtek az irodák illetékes szakemberei és az intézmények vezetői.

Az elemzések szintézise alapján a következő fő folyamatokban vizsgáltuk a kockázati tényezők szerepét, jelentőségét, súlyát és kezelésük alternatíváit.
Önkormányzat vonatkozásában

- Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése

Az eredendő és a kontrollkockázatok előzetes becslése és értékelése szerint határoztuk meg a belső ellenőrzés tevékenységének hatáskörébe tartozó gazdálkodó szervezetenként és szervezeti egységenként a belső kontrollrendszerek kockázati szintjét az előzőekben felsorolt folyamatok mindegyikére. A terv összeállítását meghatározó mértékben befolyásolta a jogszabályváltozások hatásai a különböző végrehajtási folyamatokra, amelyek meghatározzák a feladatok ellátásának színvonalát is.

A kockázati tényezők összesített rangsorában is első helyen szerepel a jogszabályi változások intézményekre és a hivatal szervezeti egységeire gyakorolt hatása. Ezen külső kockázati kritériumok kompenzálására szolgáló kockázati reakciók kidolgozását kívánjuk segíteni a végrehajtandó belső ellenőrzések tapasztalatainak felhasználásával.

A fő folyamatokhoz rendelt kockázati tényezőket a Belső Ellenőrzési Kézikönyvben rögzített két kritérium a bekövetkezés valószínűsége és a szervezetre gyakorolt hatásának összevont értékelése alapján rangsoroltuk. Az integrált mutatók a következő sorrendet mutatják:

- Jogszabályi változások hatása
- Bevételek realizálhatósági szintje
- Pénzügyi szabálytalanságok bekövetkezésének hatásai
- Szervezeti változások hatásai
- Belső szabályozás komplexitása
- Kontrolltevékenységek működése
- Személyi változások hatásai

Az 5370-s számú belső ellenőrzési standard iránymutatása alapján az összevont kockázati prioritások mellett figyelembe vettük a belső ellenőrzés egyéb szakmai szempontjait és így alakítottuk ki tervjavaslatunkat.

A magasabb kockázati fokozatba sorolt folyamatok rendszeres és következetes ellenőrzése hozzájárul a kockázatkezelés jogszabályban előírt hatékony és eredményes végrehajtásához.

b. Az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatása.

Az ellenőrzési tervbe, figyelemmel a rendelkezésre álló humán-, illetve anyagi (pénzügyi) erőforrásokra, a magasabb kockázati értékkel rendelkező tevékenységet/tevékenységeket foglaltuk be. A kockázati érték mértékének meghatározására a következő kockázatértékelési modellnek megfelelően került sor:

1. Alapvető kockázati tényezők:
   a.) jogszabályi környezet változása,
   b.) kontrollok megbízhatósága,
   c.) a folyamat, tevékenység korábbi ellenőrzése
   d.) szervezeti változás,
   e.) emberi erőforrás kockázat.

2. A kockázati érték meghatározása.
   Az egyes kockázati tényezők kockázati értékét a kockázati tényezők terjedelme (valószínűségének mértéke), és annak hatása együttesen határozza meg a következők szerint:

Sor-szám	Kockázati tényező	Kockázati tényező terjedelme Valószínűség	Alkalmazott súly Hatás	Kockázati érték
1.	Belső kontrollok	1-5	5	5-25
2.	Szervezeti változás	1-5	4	4-20
3.	Jogszabályi környezet változása	1-5	4	4-20
4.	Korábbi ellenőrzések	1-5	3	3-15
5.	Emberi erőforrás kockázat	1-5	5	5-25
	Súlyok összesen		**21**	

- **A kockázatelemzésbe bevont személyek és a bevonás módjának, idejének bemutatása:**

Az éves ellenőrzési tervet megalapozó kockázatelemzés résztvevői	A bevonás formája (interjú vagy kérdőív)	Időpontja
Merk Zsolt polgármester	interjú	2025. november
Koszorus Tímea jegyző	interjú	2025. november
Dr. Kósáné Hetesi Ildikó belső ellenőrzési vezető	interjú	2025. november

1/a. Az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatása

- **Az Önkormányzat kockázatelemzési táblázata**

Az Önkormányzat folyamatainak kockázatosságát, a kockázati tényezők által okozott hatást és azok bekövetkezési valószínűségét, valamint a Hivatalra jellemző kockázati tényezőket a következő összesített Kockázatelemzési táblázat mutatja be.

Sor-szám	A kockázati tényezők megnevezése	Valószínűség prioritása	Hatás prioritása	Összesített kockázati besorolása
1.	Jogszabályi változások hatása	magas	magas	magas
2.	Bevételek realizálhatósági szintje	magas	magas	magas
3.	Pénzügyi szabálytalanságok bekövetkezésének hatásai	közepes	magas	közepes
4.	Szervezeti változások hatásai	magas	közepes	magas
5.	Belső szabályozás komplexitása	közepes	magas	közepes
6.	Kontrolltevékenységek működése	közepes	magas	magas
7.	Személyi változások hatásai	közepes	közepes	közepes
8.	Alkalmazott munkaerő képzettsége	alacsony	magas	közepes
9.	Tévedések bekövetkezése	magas	alacsony	közepes
10.	Csalás, korrupció	alacsony	magas	alacsony

- **Az Önkormányzat kockázatelemzés alapján elkészített Kockázati Térképe**

A folyamatok teljes körű értékelésével párhuzamosan, az egyes folyamatok kockázati tényezőinek hatása és valószínűsége alapján összeállított Kockázati Térképet – amely szemléletesen mutatja, hogy a Hivatal azonosított folyamatai milyen kockázati besorolás (Magas – Közepes – Alacsony) alá esnek – a 2. számú melléklet, illetve a következő táblázat tartalmazza.

Az ellenőrzési tervbe, figyelemmel a rendelkezésre álló humán-, illetve anyagi (pénzügyi) erőforrásokra, a magasabb kockázati értékkel rendelkező tevékenységet/tevékenységeket foglaltuk be. A kockázati érték mértékének meghatározására a következő kockázatértékelési modellnek megfelelően került sor:

1. Alapvető kockázati tényezők:
a. jogszabályi környezet változása,
b. kontrollok megbízhatósága,
c. a folyamat, tevékenység korábbi ellenőrzése
d. szervezeti változás,
e. emberi erőforrás kockázat.
2. A kockázati érték meghatározása.

Az egyes kockázati tényezők kockázati értékét a kockázati tényezők terjedelme (valószínűségének mértéke), és annak hatása együttesen határozza meg a következők szerint:

Sor-szám	Kockázati tényező	Valószínűség	Alkalmazott súly Hatás	Kockázati érték
1.	Belső kontrollok	1-5	4	4-20
2.	Szervezeti változás	1-5	2	2-10
3.	Jogszabályi környezet változása	1-5	5	5-25
4.	Korábbi ellenőrzések	1-5	2	2-10
5.	Emberi erőforrás kockázat	1-5	3	3-15
	Súlyok összesen		16	

Az egyes tevékenységek kockázati értékét a bekövetkezés valószínűsége és a kockázat hatása (súlya) alapján a következők szerint számítottuk ki:

	Belső kontrollok	Szervezeti változás	Jogszabályi környezet	Korábbi ellenőrzés	Emberi erőforr.	Kockázati pont
HATÁS	4	2	5	2	3	16
Tevékenység	Bekövetkezés valószínűsége (1-5)					
Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése	4	2	5	5	3	64

A kockázati pontok és a 2026. évben rendelkezésre álló belső ellenőri kapacitás (belső ellenőrzésre fordítható napok száma) alapján a **2026. évre vonatkozóan a következő ellenőrzéseket javaslom elvégezni:**

- Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése

A részletes, az ellenőrzés tárgyát, célját, az ellenőrzendő időszakot, a szükséges ellenőri kapacitást (az ellenőrzési napok számát), az ellenőrzés típusát, tervezett ütemezését, az ellenőrzött szervezet, szervezeti egység megnevezését, az azonosított kockázati tényezőket tartalmazó részletes **2026. évre vonatkozó ellenőrzési tervet az 1. számú melléklet tartalmazza.**

5. számú iratminta

1. Az Önkormányzat 2026. évre tervezett belső ellenőrzéseket és egyéb belső ellenőrzési feladatokat bemutató táblázata

1. számú melléklet

Sor-szám	Ellenőrizendő folyamatok, szervezetek, szervezeti egységek	Ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgy, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükséglet (ellenőri nap)
[redacted]						
3	Közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése - Mező Község Önkormányzat	Ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az önkormányzat mennyiben hajtotta végre az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. Törvényben, és a kapcsolódó jogszabályokban foglaltakat a közérdekű adatokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség tekintetében. Ellenőrzés tárgya: a közérdekű adatok közzététele Ellenőrizendő időszak: jelen időszak Ellenőrzés módszerei: dokumentum alapú és helyszíni ellenőrzés	Jogi szabályozottság összetettsége és változása. Belső szabályzatok hiánya, hiányosságai. Nem megfelelő dokumentálás. Belső kontrollrendszer működésének hiányosságai.	Szabályszerűségi	2026. III-VI. negyedév	10 ellenőri nap

Mező, 2025. november 17.

Készítette:

Dr. Kósáné Hetesi Ildikó
belső ellenőrzési vezető

Jóváhagyta:

Merk Zsolt
polgármester

határozat:

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Mező d község

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) ... 3
Bevezetés ... 3
A település bemutatása ... 3
Értékeink, küldetésünk ... 9
Célok ... 9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) ... 11
1. Jogszabályi háttér bemutatása ... 11
2. Stratégiai környezet bemutatása ... 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége ... 14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység ... 46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége ... 61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége ... 69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége ... 79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása ... 87
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága ... 89
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 90
1. A HEP IT részletei ... 90
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 93
3. Megvalósítás ... 100
4. Elfogadás módja és dátuma ... 106

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Meződ Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott HEP-el összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a HEP elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés a HEP megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Meződ minden valószínűség szerint Árpád-kori település, amelynek a területén római és középkori leletekre bukkantak a régészek. Az első írott forrás 1475-ben Mezeed formában említi, amikor a Tolna megyei Dombói uradalomhoz tartozott, majd 1698-ban Baranya vármegyéhez kerül.
A török hódoltság után indul fokozatos fejlődésnek a falu, később a lélekszáma a XVIII. században letelepedő németeknek is köszönhetően az 500-at is megközelíti. Később Eszterházy Pál birtoka. Első iskolája 1843-ban épül a Pécsi Püspökség támogatásával. A XX. század első felében a falu gazdag kisiparos és állattartó múlttal rendelkező, módos kisközség képét mutatja jelentős szarvasmarha- és sertésállománnyal. Az 1947-ben kitelepített németek helyére felvidéki magyarokat költöztettek. 1950-ben alakul a termelőszövetkezet, melyet 1962-ben egyesítenek a sásdival, majd 1965-ben Meződ Sásd társközsége lesz. Lakossága fogyatkozni kezd, szerep nélküli településként az utolsók közt – 1971-ben – kap csak bekötőutat, általános iskoláját 1972-ben szüntetik meg. A rendszerváltást követően indul fejlődésnek, amit az önálló önkormányzatiság mellett elsősorban lakói szorgalmának és részben a várossá előlépő Sásd közelségének köszönhet. Meződ a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatalban társult települések egyike.

[1] Költségvetési rendeletek, Gazdasági program

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2016	120	bázis év
2017	118	98,33%
2018	113	95,76%
2019	116	102,65%
2020	123	106,03%
2021	121	98,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

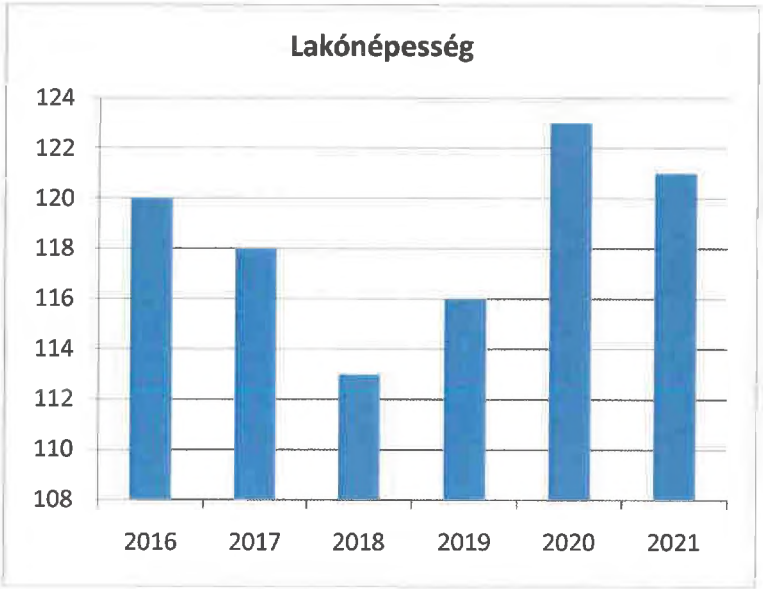

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	66	50	116	56,90%	43,10%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012,aránya TS 013)	8	9	17	6,90%	7,76%
15-17 éves (férfiak TS 014,aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS017)	4	0	4	3,45%	0,00%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020 aránya TS 021)	41	22	63	35,34%	18,97%
60-64 éves (férfiak TS 022,aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	4	5	9	3,45%	4,31%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	9	14	23	7,76%	12,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

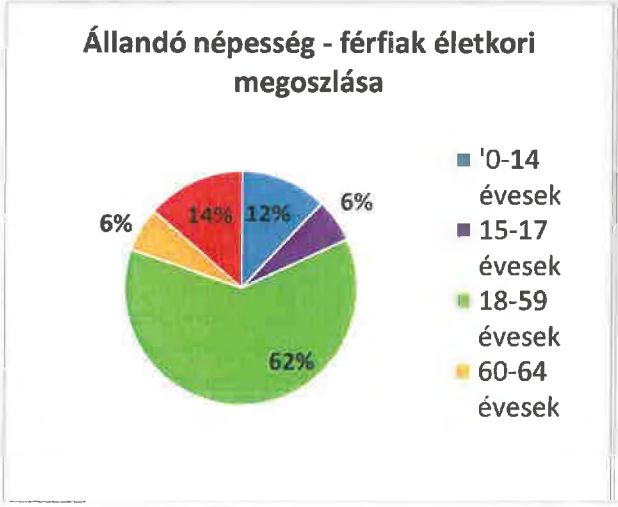

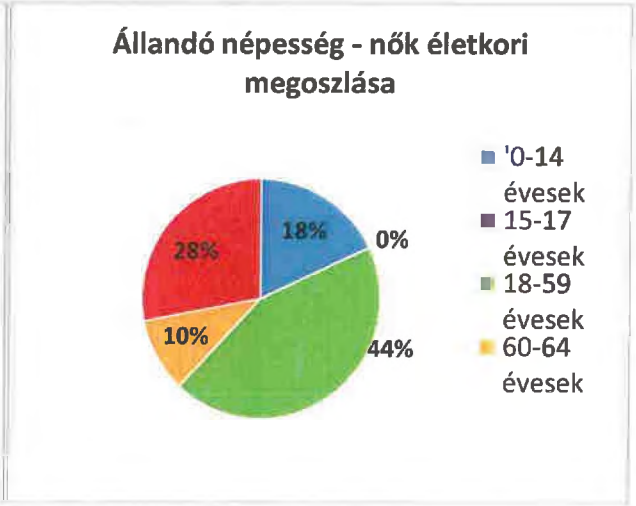

A település lélekszáma 1960 óta folyamatosan csökkent. Az 1960-as adatok szerint Meződ még egy több mint 300 fős település volt, az 1990-es népszámlálás már 184 állandó lakost talál. Az utóbbi öt évben a lakosságszám stagnál.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	27	20	135,00%
2017	23	19	121,05%
2018	24	16	150,00%
2019	23	17	135,29%
2020	24	19	126,32%
2021	25	19	131,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos statisztikáktól eltérően Meződön a férfiak aránya magasabb, mint a nőké. Már a fiatalkorúak között is a férfiak vannak jelentős többségben, az aktív korúak esetében is ez az arány, az időskorúak között viszont már jelentőssé válik a nők arányának túlsúlya. A férfiak rövidebb várható élettartama, mint általános tendencia községünkben is megjelenik. Ezért a községnek mindenképpen figyelmet kell fordítania a férfi lakosság sajátos problémáira, az idősebb férfi lakosságot érintő szűrővizsgálatok szervezésére és a lakónépesség minél nagyobb számú bevonására. A lakosság több mint fele az aktív korosztályból kerül ki, ezért igen fontos feladat a községben a munkalehetőségek megteremtése.

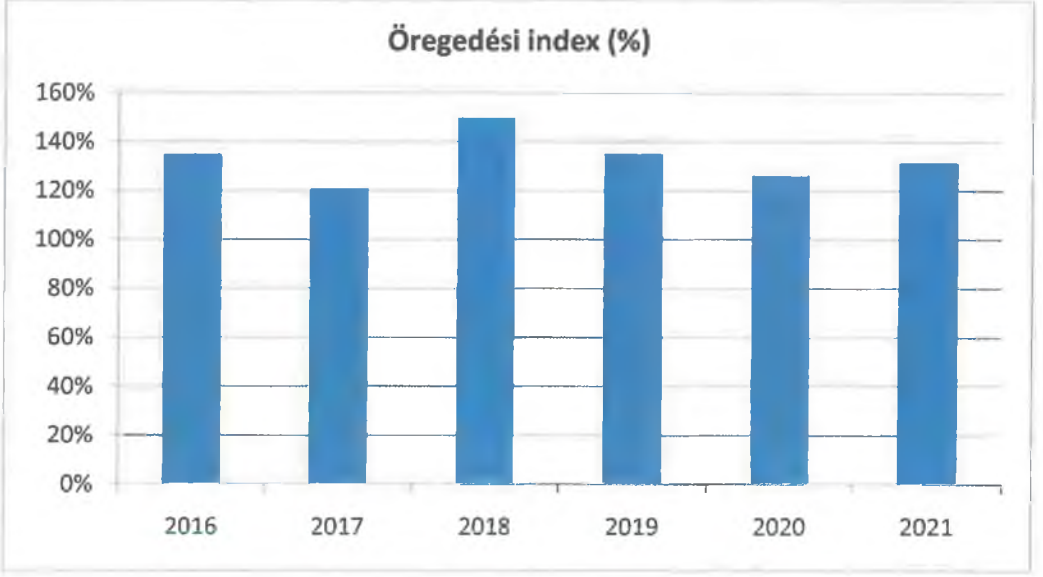

Az utóbbi öt évben az addig viszonylag kedvező arány drámai mértékben fordult meg, településünk is az elöregedő települések közé tartozik. A megfigyelt időszakban sem a gyermekek, sem az idősebb korosztály létszáma nem nőtt jelentősen. A gyermekvállalási hajlandóság ösztönzése mellett az önkormányzatnak kiemelt figyelmet kell fordítania az időskorú népesség egészségi állapotának javítására, az idős korosztályban a szociális ellátások iránti igény kielégítésére.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-80,32
2017	-16,81
2018	-43,29
2019	34,93
2020	41,84
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

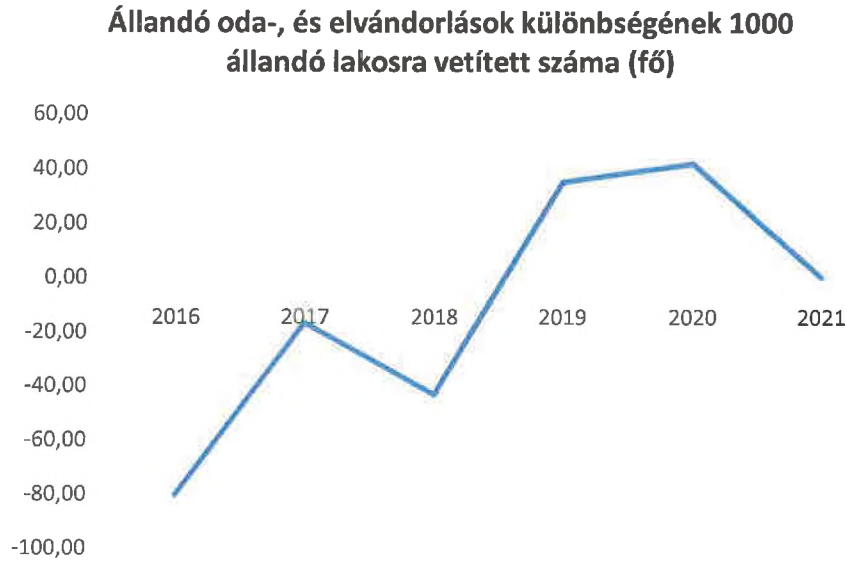

Leszögezhetjük, hogy a népességcsökkenés egyik oka a negatív vándorlási egyenleg. A vizsgált időszakban, mint az már korábban is jellemző volt, a vándorlási egyenleg inkább negatív, ha nem is jelentős mértékben, de a település 10 év alatt a népessége nagyjából 10 %-át veszítette el az elvándorlás miatt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	8,03
2017	0,00
2018	-17,32
2019	-8,73
2020	8,37
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességfogyás másik oka a vizsgált időszakban a természetes fogyás volt. Az országos mutatókhoz hasonlóan Meződön is inkább kevesebb a születések száma, mint a halálozásé, bár nem jelentős a különbség, de a vándorlási egyenleggel együtt a lélekszám stagnálását, némi csökkenését eredményezte.

Értékeink, küldetésünk

Önkormányzatunk az elkészített településfejlesztési stratégiai dokumentumokban nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a település minden családja megtalálja helyét és szerepét az évszázados hagyományokra építő, a jelen kihívásaira korszerű választ adni tudó közösségében. Alapvető cél, hogy az önkormányzat az általa biztosított szolgáltatások révén hozzásegítse a lakosságot egy minőségi, az egyén és közössége számára egyaránt értékes élethez, s lehetővé tegye a szükségletek kielégítésével a szolgáltatások magas színvonalon történő elérését. A társadalmi integráció megteremtése érdekében, elengedhetetlen a civil szervezetek és egyházak szorosabb bevonása a közszolgálati feladatok ellátásába, a pályázati lehetőségek kihasználása, a társadalom perifériájára szorult csoportok, így különösen az idősek, egyedülállók, a több gyermeket nevelők, a nehéz anyagi helyzetben lévő családok számára olyan segítő, hátránykompenzáló programok indítása, amelyek révén biztosítható lesz a település hosszú távú fejlődése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Meződ Község Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP átfogó célja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemzésből (HE) és intézkedési tervből (IT) áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el, jelen dokumentum 2013. óta, az első program elkészítése óta a második ilyen jellegű kezdeményezés. Az elemzés öt területre koncentrál: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások. A HEP elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelten figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését is. Célunk, hogy a programmal felmérjük a településen élő marginalizálódott csoportok helyzetét, egyben meghatározzuk azokat a fejlesztési irányokat, melyek e célcsoportok életminőségében jelentős változásokat érnek el:

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
  a) a program megvalósításának koordinálása,
  b) a program végrehajtásának nyomon követése,
  c) az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;

• a Program nyilvánosságának biztosítása;
• a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
• esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
• fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
• az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
• az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
• a település döntéshozóinak kétévente történő tájékoztatása a megvalósításról.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a

a) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
b) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
c) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
d) a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
e) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
f) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
g) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A program figyelembe veszi Meződ Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

a) Meződ Község Önkormányzata költségvetése, 2023.
b) Meződ Község Önkormányzatának Gazdasági Programja (2020–2024)
c) A Hegyháti Járás Esélyteremtő Programterve 2015.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2015-ben az együttműködő önkormányzatok aktív közreműködésével készült el a Hegyháti Járás Esélyteremtő-programterve, pályázati forrásból - ÁROP-1..3-2014 -2014-0120 „Együtt egymásért- Területi összefogás a hegyháti járásban az esélyegyenlőség biztosítás érdekében".

A járási szintű együttműködés javítja a feladatok szervezésének, ellátásának minőségét és koordinációját, ésszerű költségfelhasználást tesz lehetővé, így jelentősen javulhat a költséghatékonyság és a problémakezelés színvonala. A Sásd város kezdeményezésére elkészült programterv a Hegyháti járás 25 települése közül 16 településre terjed ki. Ezek Alsómocsolád, Bakóca, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Felsőegerszeg, Gödre, Kisbeszterce, Kishajmás, Mágocs, Mekényes, Meződ, Mindszentgodisa, Nagyhajmás, Palé, Sásd, Tormás, Varga és Vázsnok. A programterv legfőbb célja egy olyan koncepció kidolgozása a Hegyháti járás érintett települései számára, amely megvalósíthatja a további „esélyteremtés" alapját, folyamatát, kijelöli a főbb fókuszpontokat, stratégiai irányokat, rámutat ezek előnyeire, és elemzi az előnyök kiaknázásához szükséges alapvető feltételeket. Az Esélyteremtő-programterv elkészítésének további célja, hogy a járásnak legyen egy egységesen kidolgozott és elfogadott programterve az esélyegyenlőségi kérdésekre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Meződ Község Önkormányzata, illetve a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal is rendelkezett megfelelő adatokkal. Közfeladatot ellátó más intézmények, civil szervezetek és egyéb szervezetek is szolgáltattak adatokat. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés továbbra is nehézkes. Az adatok gyűjtése, elsősorban a nehéz

anyagi helyzetben lévő családokról, a fogyatékos személyekről, az ő foglalkoztatásukról, iskolai végzettségükről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről, volt problémás.

A romákra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal (etnikai és szociális dimenzió összemosása). Mi abból indulunk ki, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,12	42,86
2017	52,85	32,31
2018	51,69	24,59
2019	53,45	29,03
2020	48,41	26,23
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

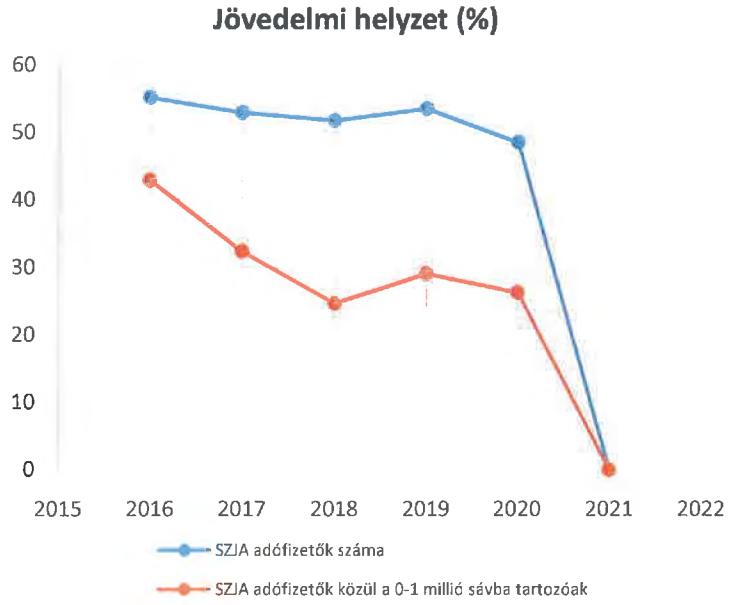

A településen hagyományosan nem volt jellemző a nagyobb arányú nemzetiségi lakosság. A 2011. évi népszámlálás során 4 meződi lakos nyilatkozott német nemzetiséghez való kötődéséről és 10 fő vallotta magát a cigány nemzetiséghez tartozónak. Ez már előrelépés ahhoz képest, hogy 2001-ben még 5 magát cigány nemzetiségűnek valló, és 2, a német kulturális értékekhez, hagyományokhoz kötődő lakosa volt a községnek. Azt is figyelembe véve, hogy a nemzetiséghez kötődés még mindig milyen érzékeny kérdés a lakosság körében, elmondhatjuk, hogy Meződön a népszámlálás során tett nyilatkozatok nagyjából a valóságos nemzetiségi arányokat tükrözik, a település mintegy ötven családjából 2-3 család tartozhat az önkormányzat becslése szerint a német, illetve roma nemzetiséghez.

A községben a nemzetiségek együttélését jól jellemzi, hogy a közösség alakításában, szervezésében nemzeti identitási kérdés soha nem merült fel. A nemzetiségek és a többségi lakosság közötti mindennapi élet teljes egészében problémamentes, a nagyobb számarányt képviselő roma a község területén integrálódva él. Nemzetiségi önkormányzat alakítására a községben soha nem került sor, erre még kezdeményezés sem történt.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	4,17	3,13	3,65%
2017	10,00	3,23	6,62%
2018	4,08	10,34	7,21%
2019	8,16	3,70	5,93%
2020	9,62	0,00	4,81%
2021	12,50	0,00	6,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 290/2014. (XI.26.) kormányrendelet a Hegyháti járást a komplex programmal fejlesztendő járások közé sorolja, a járások fejletlenségi rangsorában a Hegyhát a 23. a 197 járás közül. Az aprófalvas településszerkezetből adódóan, az elzárt, rossz közlekedési helyzetben lévő kistelepüléseken nincsenek munkahelyek, rosszak a munkajövedelemhez jutás esélyei.

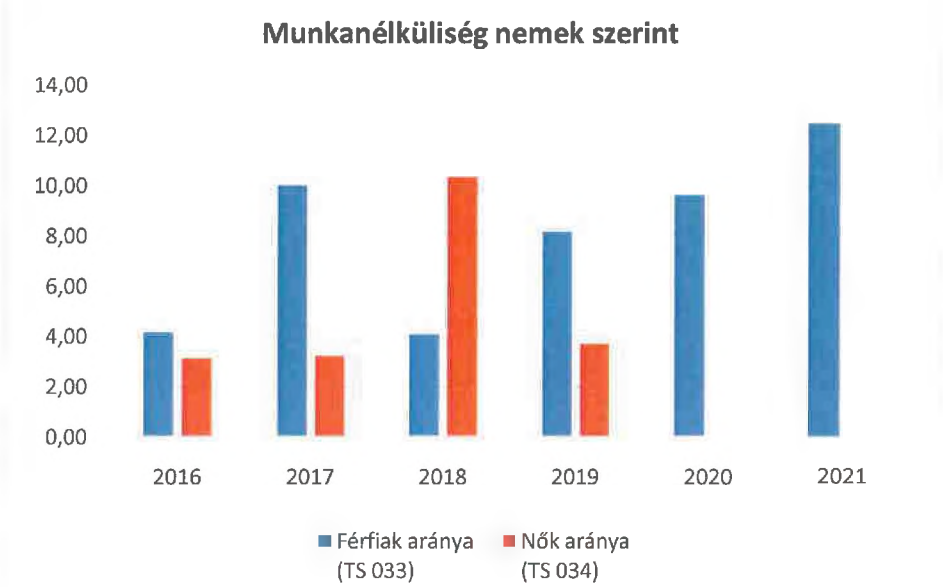

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet Meződöt a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések közé sorolta, tehát a mért sokrétű mutatószámok szerint a hátrányos helyzet fennáll. Azonban továbbra sem haladja meg jelentős mértékben az országos átlagot a munkanélküliség.

A legfrissebb folyamatokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy bár országosan a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökken, Meződön is megjelent ez az élénkülés, de a munkaerőpiaci kedvező fordulat még nem hozott látványos eredményeket. Különösen a leghátrányosabb helyzetben lévő munkatapasztalat nélküli fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a korosabb munkavállalók aránya nőtt, az ő elhelyezkedési esélyeik romlottak. Jelentősen javult viszont a nők elhelyezkedési esélye, a munkanélküliek többsége férfi. A javuló tendenciák mellett is megmaradt az országos átlaghoz viszonyítottan az elmaradásunk: néhány százalékponttal kisebb esélye van munkát találni a meződieknek, mint az országos átlag.

A veszélyeztetett csoportokkal kapcsolatos adatok hiányosak, nem állnak rendelkezésre. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**3**	**6**	**5**	**5**	**5**	**6**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00
	%	33,33%	16,67%	20,00%	0,00%	20,00%	16,67%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	16,67%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	2,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	33,33%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	66,67%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	2,00	3,00
	%	0,00%	16,67%	40,00%	40,00%	40,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	16,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

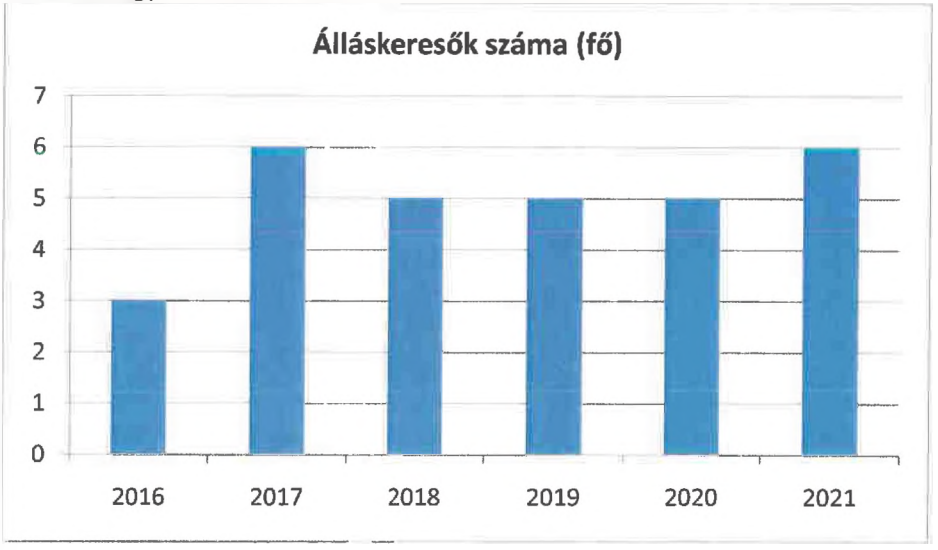

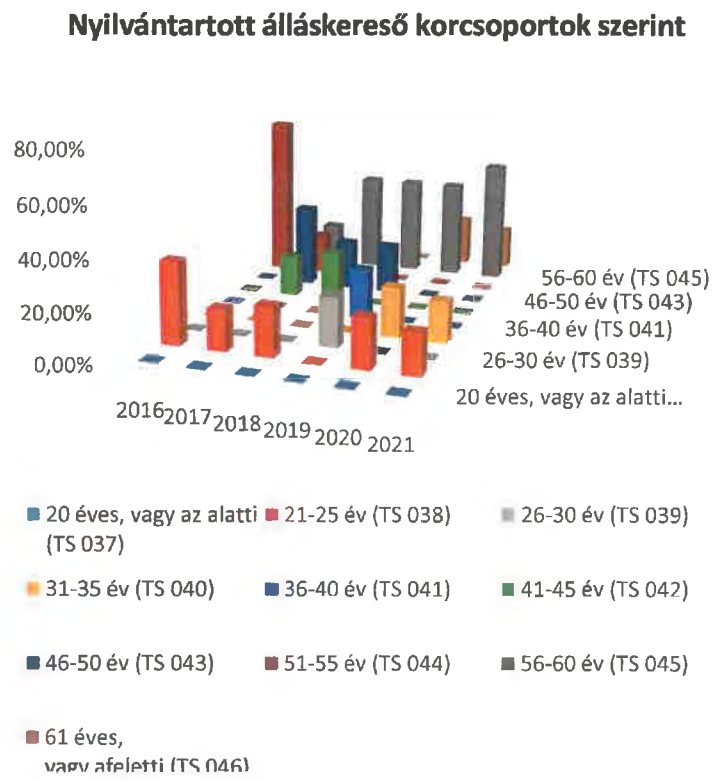

Községünkben a 25 évnél fiatalabb és 55 évnél idősebb munkavállalókat sújtja leginkább munkanélküliség. A 45 év felettiek körében még magasabb számban fordul elő, hogy alacsonyabb, legfeljebb középfokú iskolai végzettséggel, valamint már többnyire elavult, nem piacképes szakképesítéssel rendelkezik. Az 55 év feletti korosztály jelentős aránynövekedése ennek a korcsoportnak az elhelyezkedési esélyei romlását jelzi.

Különösen jól alakult viszont a nők elhelyezkedési esélye, itt a mutatók a megye, de még az országos átlaghoz képest is kedvezőbbek.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	0,00
2017	33,33	0,00
2018	60,00	33,33
2019	60,00	0,00
2020	80,00	0,00
2021	83,33	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

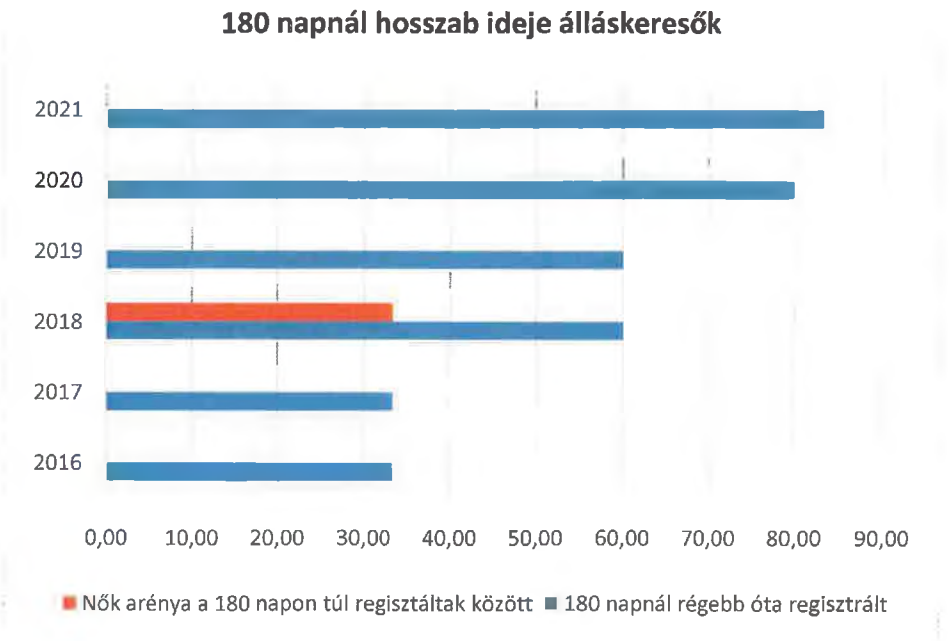

Az elhelyezkedési lehetőségek térségünkben jellemzően nem az országos méretekben bővültek. Ahogy már kitűnt, a leghátrányosabb helyzetben lévő munkatapasztalat nélküli
fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a korosabb munkavállalók arányának növekedése azzal jár, hogy a munkanélküliek jelentős hányada rossz elhelyezkedési esélyekkel rendelkező, az állástalansággal hosszú távon küzd. Településünkön az országos tendenciával ellentétben nőtt a tartós munkanélküliek aránya, azonban még nem olyan mértékben, mint szükséges lenne: inkább az átlagot meghaladó arányban vannak a tartós munkanélküliek a regisztrált állástalanok között.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	3	0	0,00%	1	33,33%	2	66,67%
2017	6	0	0,00%	2	33,33%	4	66,67%
2018	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%
2019	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%
2020	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%

2021	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nem rendelkezünk adatokkal a foglalkoztatottak iskolai végzettségéről. Az alacsony iskolai végzettségűek munkanélküliség által való érintettségét tudjuk vizsgálni.
A nyilvántartott álláskeresők több mint fele alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, bár mindegyiküknek van 8 általános iskolai végzettsége. A középfokú végzettséggel rendelkezők nagy arányára tekintettel kimondhatjuk, hogy a képzettségek iránya nem felel meg a piaci keresletnek. A munkaerőpiacról kiszorult emberek minél hatékonyabb munkába állításának fontos feladata korszerű, „piacképes" szakképzések biztosítása a

felnőttoktatás keretében, erre kell a továbbiakban nagyobb hangsúlyt fektetni.

Bár pontos adatokkal nem rendelkezünk a romák foglalkoztatottságáról, de tudjuk, hogy jelentős számban élnek segélyből, közmunkából, egyéb állami transzferekből, és azt is leszögezhetjük, hogy a roma háztartások legalább fele tartós szegénységben él. Az állandósuló, immár több mint két évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás, mint a fiatalok számára látott társadalmi minta normává rögzülésének veszélye, mely negatív hatással van a fiatal korosztályok tanulási/továbbtanulási motivációira. A jelenlegi romákkal kapcsolatos foglalkoztatási adatok hátterében komplex társadalmi-gazdasági folyamatok állnak. Ezek eredője a nyolcvanas évektől induló gazdasági folyamatokra vezethető vissza, amikor is a piacgazdaság kiépülésével egyidejűleg olyan iparágak épültek le, amelyek a szakképzetlen munkaerőt korábban tömegesen szívták fel: bányászat, mezőgazdaság stb. Érintettségüknél fogva ezen jelenségek súlyosabban érintették a roma lakosság foglalkoztatási viszonyait, mint a nem roma népességet. Az országos statisztikai becsléseket tekintve általában véve a következő tendenciák figyelhetők meg: a romák foglalkoztatottsági szintje durván a fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem roma népességnek.

A roma nők kétszeresen is hátrányban vannak a mindennapi élet számos területén, így a foglalkoztatásban is. Nőként a gyermeknevelés és a családi élet biztosítása megnehezíti az iskolák elvégzését, egy teljes értékű munkahely megszerzését és megtartását, és

mindez fokozottan így van a romák körében a korai gyermekvállalás és magasabb gyerekszám miatt.

Az Önkormányzat egyik kiemelt célja, hogy a romák közül minél többen váljanak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Önkormányzatunk a kezdetektől fogva aktívan vett részt a különböző típusú közfoglalkoztatási programokban. Célunk egyrészt a tartós munkanélküliek számára a munkaképességük szinten tartása, a munkaerőpiaci lehetőségeik bővítése, de a munkajövedelem pótlása is: segélynél magasabb összegű jövedelem lehetősége, harmadrészt önkormányzati érdek a forráshiány miatt nehezen finanszírozható közfeladatok ellátása.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	14	14
2017	7	8
2018	7	6
2019	7	7
2020	7	7
2021	4	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

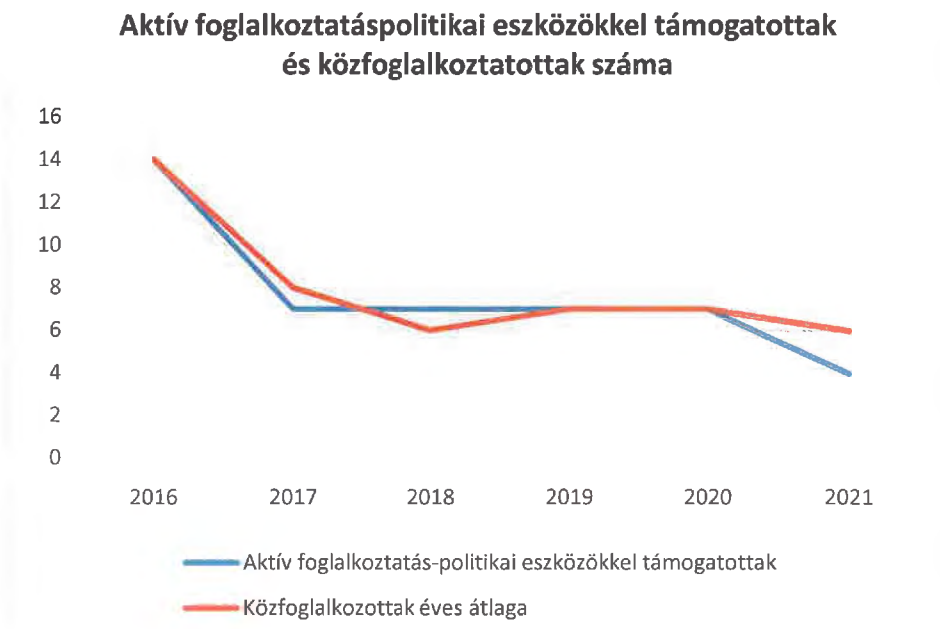

A közfoglalkoztatás szerepét a Kormány másként értelmezi: egy olyan átmeneti foglalkoztatásnak tekinti, amely segély helyett munkát és fizetést biztosít az álláskeresők számára. Célja az elsődleges munkaerő-piaci integráció és reintegráció, a tartósan munka nélkül lévők aktiválása által. A Kormány értékelése szerint a közfoglalkoztatást egyértelműen és alapjaiban befolyásolta a nyílt munkaerőpiac helyzete, az általánosan jelentkező, már a közfoglalkoztatásban is tapasztalható munkaerőhiány, valamint a gazdaság élénkülésével folyamatosan csökkenő álláskeresői létszám, a megfelelő, végzettséggel, képzettséggel rendelkező, motivált, dolgozni képes és akaró álláskeresői munkaerő egyre szűkülő létszáma.

A kormányzati szándékból adódóan egyre csökken a közfoglalkoztatásban résztvevők száma. A közfoglalkoztatottak mindannyian közterületi vagy intézményen belüli munkát végeznek, főként fizikai munkákat, kisegítő tevékenységet.

A közfoglalkoztatottak mindannyian közterületi vagy intézményen belüli munkát végeznek, főként fizikai munkákat, kisegítő tevékenységet.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, intézmények tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (pl. kézbesítés), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése tartozik. A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása. A nők esetében a köztisztasági munkák, a mezőgazdasági munka és az adminisztratív kisegítő feladatok jellemzőek.

A közfoglalkoztatottak munkájával, tevékenységével az önkormányzat alapvetően elégedett.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen élők foglalkoztatási helyzete a környező kistelepülések, a kistérség hasonló nagyságú községeihez képest kedvezőnek mondható. Ez azonban nem a településen elérhető munkahelyek miatt alakult így. Az önkormányzati közfoglalkoztatáson felül ugyanis a településen nincs foglalkoztató. Ugyanakkor Sásdra, Dombóvárra, Komlóra és Pécsre még megfelelő szintű a bejárási lehetőség, a település lakóinak lehetőségük van e városokban munkát találni. A bejárási nehézségek azonban reálisak. Sásdra még csak-csak lehetséges a napi ingázás, az innen induló járatokra való rácsatlakozás azonban már nehézségeket okozhat – munkaidő-beosztástól függően.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A munkanélküliség kezelésében jelentős szerepet kap a képzés, továbbképzés.
Az álláskeresők között nincs 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők is jellemzően kevesebben vannak, mint a magasabb iskolai végzettségűek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	3	0
2017	6	0
2018	5	0
2019	5	0
2020	5	0
2021	6	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Kutatások a magyar képzési rendszer egyik negatívumaként említik, hogy túlképzés folyik az oktatásban, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években oly mértékben, amelyet a munkaerőpiac által támasztott szükségletek nem indokolnak. Ugyanakkor a szakmunkásképzés egyre inkább háttérbe szorul, nincs elegendő számú szakképzettséggel rendelkező olyan munkaerő, amelyet a piac megkívánna.

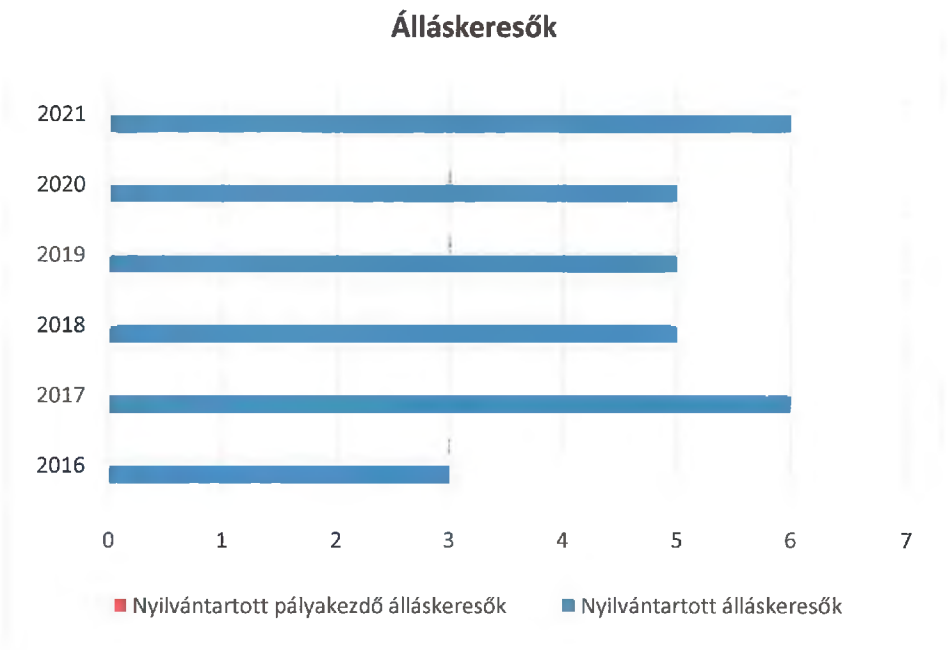

A szakiskolai képzésben szakképzettséget szerző fiatalok már az oktatási rendszerből való kilépéskor rosszabb esélyekkel indulnak a munkaerőpiacon, mint azok a társaik, akik érettségit adó iskolatípusban szerezték meg bizonyítványukat. A szakiskolai képzést a felmérések szerint azok a fiatalok választják, akik az általános iskolát rosszabb eredménnyel végezték. Ezek a fiatalok többnyire más hátrányokkal is küzdenek: a családban a szülők iskolai végzettsége alacsony, így már az alapfokú oktatásba belépéskor rosszabb helyzetben vannak. A tanulást a szülők ugyan preferálják, de abban segítséget adni nem tudnak, a gyermekeik iskolai kudarcainak kezelésében nem járatosak.

A lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de az is kimutatható, hogy az alacsony iskolai végzettség újratermelődik. Manapság is minden egyes évjárat körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás: a középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdenek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.
A lemorzsolódás folyamatairól csak töredékes képet alkothatunk a jelenlegi statisztikai adatok alapján. A hazai statisztikai rendszer nem tud megbízható adatokat szolgáltatni arról, hogy hány tanulót érint évről évre ez a probléma.

Egy település életében rendkívül fontos az oktatás jelenléte és minősége. Ez nem csak az adott település fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. A népesség korösszetétele nagy súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent. A népesség iskolázottsága a két legutóbbi népszámlálás között eltelt 11 év során jelentős emelkedést mutatott.

Meződön helyben több évtized óta nincs iskola, az alap és középfokú oktatás is legközelebb Sásdon elérhető el.
A településen nem merült fel igény az általános iskolai felnőtt oktatásra. A 2013 év végén indult közfoglalkoztatási képzési program keretében ezen hiányosságot pótlandó

alapkompetenciát fejlesztő, felzárkóztató képzést kaptak a programba bevont közfoglalkoztatottak. Sásd és Komló helyszínnel 8 fő képzése folyt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Meződ község a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatal Munkaügyi Osztálya illetékességi területéhez tartozik. Az állami munkaügyi szervezet feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását, az álláskeresők megfelelő munkához jutását. Céljuk, hogy a munkahelyek számbavétele, felkutatása során az álláskeresők megfelelő munkahelyet, a munkaadók megfelelő munkatársakat találjanak. A foglalkoztatottak számának növelése, a munkához jutás elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat, szolgáltatásokat kínálnak ügyfeleiknek.

A Munkaügyi Osztály szolgáltatásainak igénybe vételét, az ügyintézés könnyítését szolgálja, hogy Sásdon kihelyezett ügyfélfogadás van, heti két alkalommal a Hegyháti Járási Hivatal épületében a Munkaügyi Osztály valamennyi szolgáltatása elérhető, elkerülhető a Komlóra utazás is.

A munkanélküliség kezelésében jelentős szerepet kap a képzés, továbbképzés. Az álláskeresők között nincs 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkező, sőt az álláskeresők nagyobb része középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, ezért inkább a piacképesebb szakmákra történő átképzésre volna szükség.

Térségünkben 2011/12-ben folyt álláskeresők számára átfogó képzési program, akkor 3 szakmában 45 fő képzésére került sor.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat nem jelentős foglalkoztató, a közfoglalkoztatáson felül két alkalmazottja van, a falugondnok és a közművelődési munkatárs.

A közfoglalkoztatás elsőrendű célcsoportjai viszont valóban a munkaerő-piacról kiszoruló mélyszegénységben élők, a közfoglalkoztatottak átlag 80 %-a közülük kerül ki.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Olyan hátrányos megkülönböztetés esetéről nincs tudomásunk, amelyben pusztán a nemzetiséghez tartozása, illetve a mélyszegénység valamely jellemzője alapján került volna valaki hátrányos helyzetbe a foglalkoztatás terén.

Sokkal jellemzőbb a mélyszegénységgel többnyire együttjáró alacsony iskolázottság, alacsony önbecsülés, mentális problémák miatt az elhelyezkedési esély romlása.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

Helyben a digitális információkhoz való hozzáférést a mozgókönyvtári információs pont keretében elérhető teleház szolgáltatások biztosítják, a könyvtár rendszeres nyitva tartási ideje alatt.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség%-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	4,11%	0	0,00%
2017	6	7,89%	1	16,67%
2018	5	6,85%	1	20,00%
2019	5	6,58%	1	20,00%
2020	5	6,25%	2	40,00%
2021	6	7,79%	3	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők számának csökkenése örvendetesen megjelent az aktív korúak ellátásában részesülők számának csökkenésében is.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2017	1	16,67%	6	94,50%	2	33,33%
2018	1	20,00%	4	88,40%	2	40,00%
2019	3	60,00%	4	80,00%	4	80,00%
2020	3	60,00%	4	79,80%	5	100,00%
2021	2	33,33%	4	65,00%	5	83,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2015. március 1-jével az állami szociális ellátórendszerhez, a járási hivatalhoz került valamennyi munkanélküliséghez kapcsolódó támogatás folyósítása, így az aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyekben az önkormányzatnak nincs közvetlen információja az ellátottak számáról, összetételéről, alakulásáról.

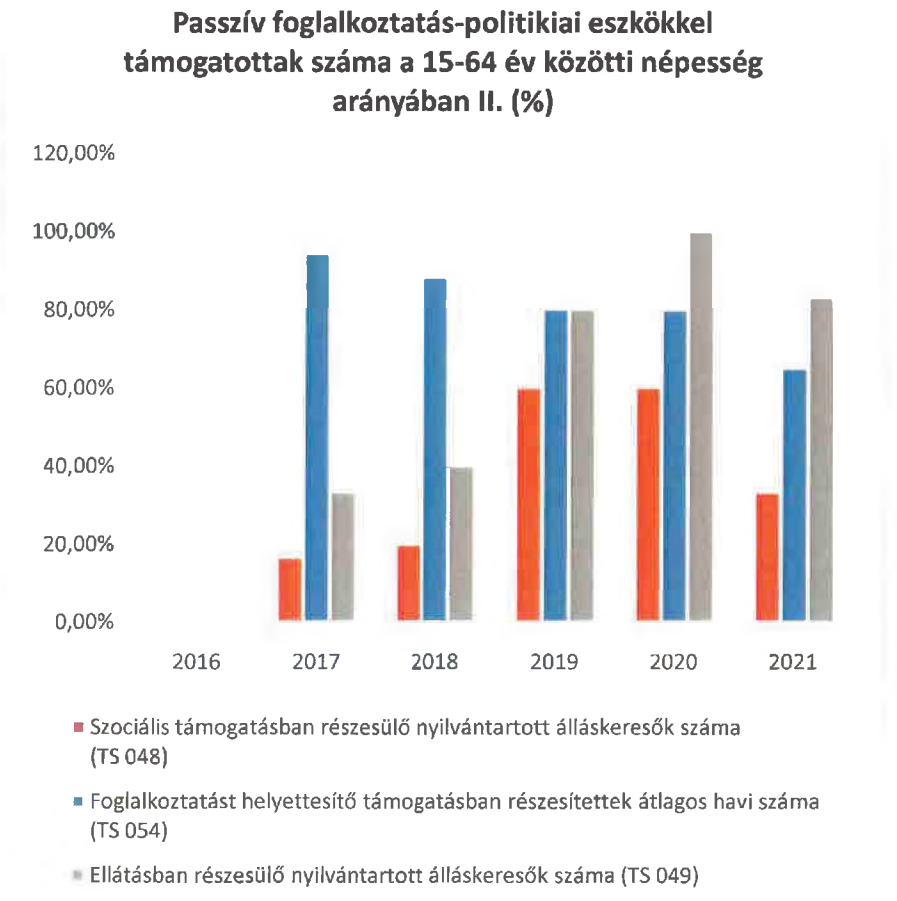

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2016	0
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	69	0	0,00	31,88	0,00	95,65
2017	69	0	0,00	31,88	0,00	95,65
2018	69	0	0,00	31,88	0,00	95,65
2019	69	0	0,00	31,88	0,00	95,65
2020	69	0	0,00	31,88	0,00	95,65
2021	68	0	0,00	30,88	0,00	97,06

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

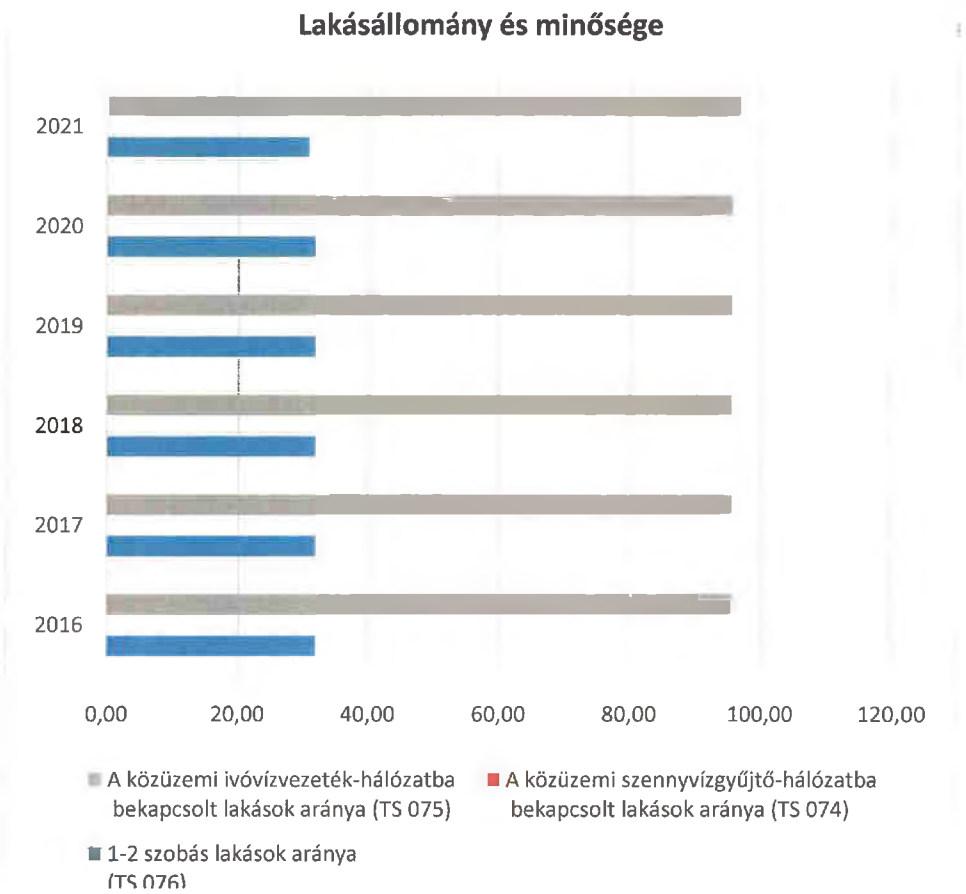

a) bérlakás-állomány

Magyarországon továbbra sem elterjedtek a bérlakások, míg az EU államaiban átlagosan a lakók 30%-a lakik bérlakásban, addig Magyarországon országosan 6,5%. Az önkormányzat bérlakással egyáltalán nem rendelkezik, ez a forma nem jellemző a településen.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat bérlakással egyáltalán nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat helyiséget sem ad bérbe lakáscélra. A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanok lakáscélú használata.

d) lakhatást segítő támogatások

2015. március 1-jétől a lakásfenntartási támogatás korábbi rendszere megszűnt, a lakhatás támogatása a települési támogatások körébe tartozó, alternatív ellátási formává vált. A képviselő-testület saját döntésétől függő támogatási lehetőség a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, amely a korábbi lakásfenntartási támogatást felválthatta. A településen jellemző probléma a megterhelő rezsiköltségek viselésének nehézsége, ezért Meződ Község Képviselő-testülete rendszeres települési támogatást nyújt a lakhatási költségek megfizetéséhez. Lakásfenntartási települési támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori

legkisebb összegének 200%-át, egyszemélyes háztartás esetén 220 %-át, továbbá az elismert havi lakásfenntartási költségek a háztartás összjövedelmének 25 %-át elérik, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona,

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	16	0
2018	14	73
2019	72	27
2020	72	22
2021	63	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jelenleg 2-3 család részesül ebben a támogatási formában, melynek havi összege 3.000 Ft.

A településen letelepedni kívánó 40 év alatti fiatalokat lakástulajdonuk megszerzésében (lakásvásárlás vagy építés) vissza nem térítendő pénzbeli támogatással segíti az önkormányzat. Ez akár 400 ezer forint támogatást jelent. A fiatalok helyben maradását, letelepedését segítő támogatás több évtizedes múltra tekint vissza.

e) eladósodottság

Nem rendelkezünk átfogó ismeretekkel a lakással kapcsolatos eladósodottság pontos mértékéről. Az önkormányzat azokról az esetekről szerez tudomást, amikor a család támogatásért fordul az önkormányzathoz, többnyire közmű-hátralékok, amelyeket szociális kölcsönnel sikerült megoldani: Bedőlt lakáshitelről pedig nem volt tudomása az önkormányzatnak.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakásállomány néhány éve-évtizede a stagnálás állapotában van. A lakóépületek többsége 1946 előtt épült. A település lakásai többnyire egylakásos, többszobás hagyományos családi házak. A lakásállomány minősége javuló tendenciát mutat. A lakásállomány nagyságát illetően az egy lakásra jutó szobák száma 2,82 db, a lakások nagyság szerinti összetétele a nagyobb alapterületű lakások arányának növekedését mutatja. A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlását elemezve megállapítható, hogy a lakások több mint fele komfortos és félkomfortos, 14 %-uk teljesen komfort nélküli. 30 %-uk azonban már összkomfortos, lakói felújítási törekvései révén összkomfortossá tett vagy annak épült. A lakások közművel való ellátottsága terén van még mit javítani. A község belterületi úthálózatának a hossza 0,4 km, valamint a településen áthaladó állami tulajdonú közlekedési út. Valamennyi

belterületi út aszfaltburkolatos, az elmúlt években azonban az utak állapota jelentősen leromlott. A kiépített járdák hossza több mint másfél km. A község belterületi úthálózatának a hossza 1,196 km. A belterületi utak nagy része aszfaltburkolatos. A kiépített járdák hossza csaknem 1,692 km. Van még a községben olyan utca, ahol szükséges lenne kiépíteni legalább az egyik oldalon a hiányzó burkolt járdát.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A községben nincs olyan lehatárolható terület, ahol az alacsony státuszú lakosok koncentráltan jelennének meg. A település belterülete egységes, külterületén (Meződi csárda) található lakóház községmagtól való elkülönülését a hagyományos mezőgazdasági jelleg (majorság) indokolja, megközelítése a Sásd-Dombóvár főközlekedési út mellett még jobb is, mint a belterület három utcájában élő lakóházaké. A Meződi csárda lakói néhány éve a házat eladták, az épület új tulajdonosa lakóházként nem hasznosítja az épületet, mezőgazdasági telephelyként működik.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő

2016	0	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	4	0,00
2018	0	0	0	0	5	0,00
2019	0	0	0	0	4	0,00
2020	0	0	0	0	6	0,00
2021	0	0	0	0	4	0,00

Forrás: TeIR, KSHT star

A háziorvosi ellátást a település lakossága számára a Sásdon működő 3 felnőtt és 1 gyermek háziorvos biztosítja, 8 településre kiterjedő körzetekben. Valamennyi háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. Az egészségügyi privatizáció teljes körű, a háziorvosok valamennyien vállalkozói formában, saját rendelőben és eszközökkel látják el tevékenységüket. A Meződ települést területi ellátási kötelezettséggel gondozó házi gyermekorvos kéthetente a településen tart helyi rendelést a faluházban.

A fogorvosi alapellátás – összevontan a felnőtt és a gyermeklakosság számára, illetőleg iskolafogászati feladatokkal - egy körzetben történik, 22 település lakossága számára, szintén sásdi székhellyel. A fogorvos szintén vállalkozóként látja el praxisát.

A védőnői szolgálatot 2 védőnő látja el, sásdi székhellyel. Néhány éve a védőnői szolgálatok funkcionális privatizációjára is sor került, majd a finanszírozási feltételek változásával a két szolgálat ismét önkormányzati fenntartásba kényszerült, 2020 novembertől kezdődően. Ezt követően 2023. július 1-jétől a védőnői feladatellátás kikerült az önkormányzati feladatok közül, fenntartásuk állami kézbe került, a vármegyében a védőnői szolgálatokat a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja működteti. A fenntartó-változások nem okoztak az ellátás folyamatosságában az ellátottak számára észrevehető változást.

Az alapellátáshoz kapcsolódó sürgősségi ellátás (központi háziorvosi ügyelet) 2023. augusztus 31-ig, amíg önkormányzati feladatellátásként működött, dombóvári székhellyel és sásdi információs ponttal működött. A fokozatosan kiépülő állami feladatellátás rendszerében településünk a vármegye részeként 2023. szeptember 1. napjától került be az Országos Mentőszolgálat ellátásával működő országos sürgősségi ügyeleti ellátásba. A változás jelentősen érinti a lakosságot: az eddig Sásdon, majd Dombóváron elérhető szolgáltatás most legközelebb a távolabb fekvő és tömegközlekedéssel még nehezebben megközelíthető Komlón vehető igénybe.

Az iskola-egészségügyi ellátást a sásdi oktatási intézményekben külön megbízással a házi gyermekorvos, illetve az állami védőnői ellátás részeként a két körzeti védőnő végzi.

A legközelebbi járóbeteg-szakellátás és a fekvőbeteg ellátás a Dombóvári Szent Lukács Kórházban érhető el. A gyógyszerekhez, gyógyhatású készítményekhez való hozzájutást a Sásdon működő patika biztosítja. Sásdon 2 egészségügyi szolgáltató is vállal otthonápolási szolgáltatást, a háziorvosi szolgálatokkal együttműködve a beteg otthonában biztosítva a szakápolást.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek számára kötelezően biztosítandó szűrések a házi gyermekorvosi szolgálat és a védőnői szolgálat közreműködésével, illetve az iskola-egészségügyi ellátás keretében történnek. Hozzájutásukban a falugondnoki szolgálat járatai nyújtanak segítséget.

Az egészség megőrzését, betegségek korai felismerését célzóan Sásdon az önkormányzat az egészségügyi szolgáltatóval együttműködve alkalmanként, néhány évente szűrővizsgálatokat szervez (szűrőkamion), mely a környező települések lakosai számára is elérhető.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyben elérhető szolgáltatások között településnagyságunkra tekintettel nem szerepelnek a fejlesztő és rehabilitációs ellátások. Ezeket a község lakossága a környező települések ellátóinál (pl. Dombóvár, Harkány, Mosdós, Pécs, Szigetvár stb.) elérheti el, szükség esetén a falugondnoki szolgálat szolgáltatásának az igénybe vételével.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen közétkeztetés csak máshonnan megrendelt szolgáltatásként (szünidei gyermekétkeztetés, szociális étkeztetés) működik, helyben konyha nincs.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat helyben a közművelődési tevékenysége keretében, valamint a mozgókönyvtári szolgáltató hely működtetés során kulturális, közösségi és sport programokat szervez a település minden lakója részére, térítésmentesen, általában havi rendszerességgel. Sportlétesítményként a Faluház udvarán található füves kispálya vehető igénybe.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére a szociális ellátást és a személyes gondoskodást az állam, az önkormányzat, illetve magánszolgáltatók biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A település lakossága számára jelenleg elérhető személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások:

a) falugondnoki szolgáltatás
b) házi segítségnyújtás
c) család- és gyermekjóléti szolgáltatás
d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
e) támogató szolgálat
f) nappali ellátás idősek és demens betegek részére.

2005-ben 27 települési önkormányzat közösen hozta létre a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulást, amely a kistérség szociális és gyermekvédelmi alapszolgáltatásait biztosította a társulásban működtetett intézmény, a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ (a továbbiakban: HSZAK) útján, itt látták el a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres segítségnyújtás, a családsegítő és a támogató szolgálat, illetőleg a gyermekjóléti szolgálat feladatokat is.

2014. január 1-jétől az önkormányzatok – finanszírozási nehézségek és egyeztetési problémák miatt – a szociális alapellátási feladatokat kiemelték a társulás által ellátott feladatok közül. A feladatok egy részét - a jelzőrendszeres segítségnyújtást és a támogató szolgálatot - fenntartóváltással kiszervezték egy civil fenntartóhoz, a Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft. működteti. A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft.

fenntartásában 2014. november 30-tól működő Hegyháti Szociális Alapellátási Központ jelenleg két szociális alapszolgáltatást működtet Sásd és térségében.
Az intézmény által ellátottak köre, szakfeladatok területi hatálya a működési engedély szerint:
a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - a Hegyháti járás 26 településének közigazgatási területe, valamint 45 önkormányzat közigazgatási területe a Szigetvári Járás területén.
b) támogató szolgáltatás: A Hegyháti járás 27 településének közigazgatási területe
A kft. az önkormányzatoktól teljes mértékben elkülönülve végzi tevékenységét, az önkormányzatokkal való kapcsolata csekély, a feladatellátás nehézségeiről, finanszírozási problémák jelentkezéséről tudnak az önkormányzatok, mivel a fenntartó támogatást kérve rendszeresen fordul az önkormányzatokhoz

A szociális alapellátás kötelező feladatait a társult önkormányzatok maguk oldották meg, különböző megoldásokkal. A sásdi és a mindszentgodisai közös önkormányzati hivatalok 14 önkormányzata, köztük Meződ 2014. január 1-jétől Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás néven intézményfenntartó társulást, a családsegítés, gyermekjóléti szolgálat és házi segítségnyújtás ellátására Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat néven közös intézményt hozott létre. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2015. év végi reformja következtében az ellátott feladatok közül kikerült a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, amely feladatot a járási központ feladataival együtt Sásd Város Önkormányzata önálló intézményben old meg, a teljes közös önkormányzati hivatal, illetve a járás területén. A szociális társulás, illetve az általa fenntartott intézmény feladata maradt a házi segítségnyújtás, illetőleg a 2015-ben új feladatként kialakított nappali ellátás biztosítása.

A város fenntartásában működő Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ a településre kijárva, heti rendszerességgel tartott helyszíni félfogadással biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatásokat.

A *Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ* által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatások:

A *Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ* által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatások:

A város fenntartásában működő Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatásokról a 2022. évi beszámolója ad képet:
„A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, Sásdi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai Egysége ellátási területére vonatkozóan (Sásd, Gödre, Vázsnok, Varga, Palé, Meződ, Felsőegerszeg) 2022. évben együttműködési megállapodás alapján 12 családot gondozott, tanácsadottként, illetve egyszeri alkalommal 205 klienst látott el.
A családsegítő szolgáltatást igénybevevők tekintetében elsődleges problémaként továbbra is az anyagi, megélhetési problémák, gyermeknevelési nehézségek, a családi-kapcsolati konfliktus, illetve, a digitális oktatásban való részvétel, valamint az álláskeresésben nyújtott segítség nyújtása emelhető ki.
A szakmai tevékenységekre vonatkozóan: az előző évhez hasonlóan az ügyintézéshez történő segítségnyújtás, családlátogatások, valamint az egyéni gondozási nevelési terv megvalósításában nyújtott szociális segítő tevékenység halmozott adatai emelhetők ki valamint a pénzbeli ellátások igénylése, és adományközvetítés, elsősorban tartós élelmiszer adományra.
A KSH-nak 2023. januárban megküldött statisztikai összegzésből néhány elem:
- Adományközvetítés 488 db csomag, 205 fő esetben (szakmai tevékenység halmozott adata elsősorban az élelmiszer adományt nyújtó projektünk vonatkozásában)
- Családlátogatások száma:133

- Szünidei étkeztetéshez kapcsolódó családlátogatások a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők esetében

Az elmúlt esztendőben több alkalommal is felmerült az időskorúak intézményi elhelyezésének nehézsége, mert alacsony jövedelemmel, családtagok, hozzátartozók segítsége nélkül ez rendkívül nehéz, ezt ellátórendszerünk hiányosságaként értékelem."

„Intézményünk minden év március 31-ig jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. Az intézkedési terv elkészítéséhez a jelzőrendszeri tagok írásos beszámoló megküldésével járulnak hozzá.

A jelzőrendszeri intézkedési terv célja, hogy tervszerűen, szervezetten és hatékonyan működjön a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv 64.§ (2) bekezdésében, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. tv 17.§ (1) bekezdésében meghatározott észlelő és jelzőrendszer.

Jelzéseket tekintve összegezhető, hogy

- 105 jelzés összesen
- 34 jelzés köznevelési intézményekből
- egészségügyi intézmény (kórház, védőnő, házi orvos)
- rendőrségtől érkező jelzés
- áldozatsegítő
- önkormányzat, jegyző
- összességében: a kórházak jeleznek a fiatalkorúak esetében pl. pszichés problémák miatt bekerülőkről, illetve a rendőrség az ideiglenes távoltartás esetében, valamint felnőttek esetében a lehetséges gondnokság kapcsán."

„Járási Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége

A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, Járási Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége tevékenységét illetőn összegezhető, hogy 2022. decemberben 66 védelembe vett gyermek állt gondozásban, 5 javaslat került benyújtásra ideiglenes hatályú elhelyezésre, védelembe vételre vonatkozóan 14 javaslat került benyújtásra.

A családba fogadások száma továbbra is jelentős a Hegyháti Járásban, tekintettel arra, hogy a gyermeket nevelő szülők külföldön vállalnak munkát, sok esetben a lakáshitelek törlesztése, vagy egyéb anyagi megfontolás miatt. A családba fogadás során a szülők a nagyszülőre, vagy valamely más családtagra bízzák gyermeküket.

A bűncselekményekkel érintett kiskorúakra vonatkozóan történő családgondozás és szociális munka tapasztalatára vonatkozóan összegezhető, hogy 5 kiskorú gyermek állt megelőző pártfogó felügyelet alatt, garázdaság illetve kisebb értékben elkövetett lopás vétsége miatt.

A szabálysértést elkövető gyermekek szülei jellemzően együttműködőek az esetmenedzserrel, pártfogó felügyelővel. A pártfogó felügyelő és az esetmenedzser munkájával elősegíti, hogy további bűncselekményt ne kövessen el a kiskorú gyermek.

Az esetmenedzserek véleménye szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések közül a védelembe vétel továbbra is kevésbé éri el az elvárt eredményeket, főkét az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás esetén. Ennek okát abban látják a szakemberek, hogy az érintett szülők nem partnerek ennek javításán.

Az elmúlt év egyik lényeges tapasztalata az, hogy a szülő maga kéri be a gyermekét a szakellátásba, ideiglenes hatályú elhelyezését kérve, de előfordult két alkalommal az is, hogy a gyermek maga kérte a családból való kiemelését.

Pornográf felvétel megszerzésével vagy tartásával elkövetett gyermekpornográfia megalapozott gyanúja miatt került négy középiskolás gyermek a látókörünkbe, akiknél védelembe vétel és megelőző pártfogás is elrendelésre került. Az elmúlt években még nem volt hasonló esetünk.

A szülők közötti párkapcsolati konfliktusok, illetve gyermekelhelyezés, kapcsolattartás körüli problémák említésre méltóak, amelyek sok esetben a védelembe vételt is indokolttá teszik több család esetében.

Intézményünk speciális szolgáltatásai:

- kapcsolattartási ügyeletet
- telefonos készenléti szolgálat

- jogi tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás,
- munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás biztosítása,

Óvodai iskolai szociális segítő szakember

2020. augusztustól lehetőség nyílt Óvodai iskolai szociális segítő szakember alkalmazására, a szakmai létszámot bővítve az intézményben.

A Hegyháti Járás ellátási területén működő köznevelési intézményekben látja el feladatát; a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve az esetlegesen felmerülő veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2022. október 1-óta ez az álláshely betöltésre került.

A Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ jelenlegi, és a közelmúltban lejárt pályázatai:

1. Az EFOP-1.4.2-16-2016-00023 azonosító számú Integrált térségi gyermekprogramok „Gyökerek és Szárnyak" elnevezésű projekt került megvalósítása a Hegyháti járáshoz tartozó településeken, továbbá Bikal és Oroszló községekben 2017. október 1-től, 2023. február 28-ig.
2. Intézményünk a 2022. évben is megvalósítóként vesz részt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal, az RSZTOP-1.1.1-16 – „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása" tárgyú RSZTOP-1.1.1-16-2016-00002 azonosító számon regisztrált pályázat megvalósításában. A pályázat keretein belül 12 kg-os tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra havonta, a projekt időszakra vonatkozóan, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 0-3 éves korú gyermeket nevelő családok között, időskorúak és rokkant ellátásban részesülők között.
3. Gyermekétkeztetési Alapítvány, 5 család számára támogatás biztosítása 1 éven át, 20.000.- Ft összegben, tartós élelmiszer vásárlására. 2022. februártól kezdődően.

Sásd Város Önkormányzata és a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a Gyerekesély Program szervezésében nyári napközis tábor valósult meg, 75 férőhelyet biztosítva a sásdi gyermekek számára.

A tábornak az Általános Művelődési Központ adott helyszínt, 2022. július - augusztus között, három héten át. A programokat tekintve az első héten a különböző sportoké volt a főszerep, a második harmadik héten a népi motívumok témakörében mesék feldolgozása, művészeti alkotások készítése volt a kicsik feladata, valamint részt vehettek néptánc oktatáson, egészségvédő foglalkozáson, íjászaton és kirándulást tettek a Mecsextrém Parkba, a Bükkösdi Ökoparkba, és a Bikali Élménybirtokba.

Kollégáimnak, valamint a Sásdi Általános Iskola pedagógusainak köszönhetően a résztvevő gyermekeknek lehetőségük volt tartalmasan eltölteni a nyári szünidőnek egy részét."

A közelmúltban lezárt ún. 2. gyerekesély program, az EFOP-1.4.2-16-2016-00023 azonosító számú Integrált térségi gyermekprogramok „Gyökerek és Szárnyak" elnevezésű projektet az intézményben 2017. október 1-től 2023. február 28-ig a szakmai vezető, 5 koordinátor, közösségi ház-vezető, és asszisztens alkalmazásával, összesen 23 kifejezetten a program idején foglalkoztatott kolléga valósította meg.

A Sásdi Szociális Szolgálat által nyújtott személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások:

„*Házi segítségnyújtás*

A társulás közigazgatási területén a házi segítségnyújtás tevékenységet az elmúlt évben 4-3,5 gondozó végezte. A gondozónők 8 - 6 - 4 órában látták el a gondozási tevékenységet. Végzettségük megfelelt a törvényi előírásoknak. A feladataik ellátásához a szükséges tárgyi feltételekkel rendelkeztek. (kerékpár, vérnyomásmérő, gumikesztyű, fertőtlenítőszer) A szolgáltatást 2018 évben 28-30 fő igényelte.

Település szerinti bontás:

Település	Ellátottak száma (fő)
Baranyaszentgyörgy	4

Felsőegerszeg	4	
Gödre	3	
Mező d	4	
Sásd		13
Varga	1	
Vázsnok		1
Összesen		30

A törvény által meghatározott létszám aránya: egy gondozóra jutó gondozotti létszám 7 főben van meghatározva, nyolc órás munkaviszony mellett. A 30 fő gondozotti létszámhoz a törvény által előírt szakfeladat ellátását végző dolgozók száma: 4,5 fő – amit jelenleg 3,5 fő lát el - tehát ez 1 fővel kevesebb az előírt létszámnál. A szakmai vezető a létszám arányában a törvény által előírtaknak megfelelt. A szakterület engedélye 60 fő. A szükségletek a segítségnyújtás tevékenységen belül arányaiban az alábbiak szerint alakultak: Bevásárlás, mosás, takarítás tevékenységekben való segítségre volt a legnagyobb igény. Ezt követte a mentális gondozás, amelyen belül az orvos által előírt gondozási ápolási feladatok is szerepeltek. A személyi higiéné megtartásában való segítségnyújtás is fontos feladat volt a gondozás során. Kisebb mértékben szerepelt a szükségletek között az ügyintézésben való segítségnyújtás, és a meleg ételkészítésben való segítés."

„*Nappali ellátás*

„Idősek és demens személyek nappali ellátása szolgáltatás bevezetésére 2015. év végével a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat intézmény új szakmai egységeként került sor. Sásd esetében e szolgáltatás a település nagyságrendje miatt kötelező feladat, míg a társulás kistelepülései esetében önként vállalt feladat. 2018. január 01-től 75 főre bővült az ellátottak száma, melyre a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya megadta az engedélyt. A 75 fős létszám nagyobb része sásdi idős.

A szociális szolgáltatás célja: A hiányzó családi gondoskodás pótlása főként az idős ember szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros hatások megelőzése, valamint egészségi állapotának figyelemmel kísérése és javítása, higiénés szükségleteinek biztosítása. A klubban nyújtott gondozás összetett, komplex tevékenység –melyet a klubtag egyéni sajátosságainak és lehetőség szerinti igényeinek tervszerű, együttes alkalmazásával valósítjuk meg. Komplex gondozás megvalósítása: az intézmény biztosítja igény szerint az ellátottak napi egyszeri meleg ebédjét, a tisztálkodási, mosási, vasalási lehetőséget. Törekszik az ellátottak nyugalmának biztosítására, valamint mentálhigiéniás ellátására. Az önállóság helyreállítása, fenntartása: az ellátottak mozgásának aktivizálása, csoportbeszélgetések, foglalkoztatás, egyéni és közösségi vallásgyakorlás. Az ellátott az intézmény által szervezett feladatvégzésekbe, foglalkoztatásokba egészségügyi állapotától függően kapcsolódjon be, saját fizikai és szellemi erőnlétének megtartása érdekében is. Az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartása: az ellátottaknak segítjük az egymás közötti, illetve a hozzátartozókkal való rendszeres kapcsolattartását. Elsősorban saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy időskoruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, illetve igény szerint napközbeni étkeztetési lehetőséget nyújt. Demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai Szakkollégium által befogadott demencia centrum demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkezők számára biztosít rendszeresen szervezett egyéni és csoportos foglalkozásokat, meglévő képesség megőrzésére és fejlesztésére irányuló programokat, mentális gondozást, felügyeletet.

Az intézmény által ellátott feladatok:

- Az intézmény biztosítja az idős emberek számára a megszokott életvitelük fenntartása mellett az egyes szolgáltatások igénybe vételének lehetőségét.
- Az ellátottak rendszeres ápolói felügyelete.
- Szűrő vizsgálatok megszervezése.

- Az ellátottak pszichés állapotának folyamatos megfigyelése, az észlelt változások jelentése, az előírt dokumentáció vezetése.
- Családi- és társas kapcsolatok ápolása, kiépítése, szinten tartása.
- Személyre szabott, évszaki sajátosságokat figyelembe vevő foglalkoztatása az előre elkészített foglalkoztatási terv alapján.
- Demenciában szenvedőknél a meglévő képességek megőrzése, fejlesztése, az állapot rosszabbodás gyorsaságának csökkentése.
-A lelki egészség védelme.

A demens betegek ápolása. Alapvető cél, hogy a demenciával küzdő idős ember a szellemi leépülése során életminőségét megőrizve, jó közérzettel, boldogan élje életét, érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen az adott pillanatok élvezetére, állapotromlását késleltető támogatást kapjon. Önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei és meg tudja őrizni emberi méltóságát. Vagyis mindazon beavatkozások és eljárások biztosítása, melyek hozzájárulnak a demens jól-létének, -a "well-being" –biztosításához."

Falugondnoki szolgáltatás

Meződön a falugondnoki szolgáltatás 2020. február 1-jén, sikeres pályázati projekt megvalósításaként indult el.

A Szolgálat szociális és egyéb közösségi feladatokat lát el a település valamennyi lakója számára. Működésének célja a szociális biztonság megteremtése, a közlekedési és egyéb települési hátrányok csökkentése.

A településen jelenleg nem érhető el az alapvető szolgáltatások többsége. Ezeket a lakosság főként a 4 km-re található Sásdon veheti igénybe, emiatt a település lakossága hátrányban érzi magát, a fiatalokat nehéz a településen tartani. A szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése, az esélyegyenlőség megteremtésének célja hívta életre a Szolgálatot.

Az önkormányzat főbb céljai a Szolgálat létrehozásával, fenntartásával:

a) a település demográfiai, szociális hanyatlásának megállítása, e folyamat visszaszorítása, a település népességmegtartó erejének növelése,
b) a település és a lakosság elszigeteltségének mérséklése,
c) a lakosság életfeltételeinek javítása, a településen a jobb életminőség elérése,
d) a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
e) az önkormányzat által nyújtott szociális alapellátás fejlesztésének és működésének elősegítése,
f) a településre nézve kedvező gazdasági folyamatok elindítása,
g) a közösség fejlesztése, a helyi társadalom és civil szféra erősítése,
h) az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése, javítása.

Az önkormányzat a szakmai program megvalósításával kívánja elérni, hogy a település lakosságának a helyi közszolgáltatások hiányából és a közlekedési nehézségekből fakadó hátránya csökkenjen, a lakosság egyszerűbben és gyorsabban jusson hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, egyéni és közösségi szükségleteit egyszerűbben elégíthesse ki. A szociális alapellátásokról minden rászoruló azonnal, az igény felmerülésekor információt szerezzen, és az ellátást minél előbb igénybe vehesse.

A falugondnoki szolgálat feladatait a teljes munkaidőben alkalmazott falugondnok látja el a rendelkezésre álló gépjármű segítségével.

A szolgáltatás igénybevételére minden Meződön lakó személy jogosult.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátott feladatok és azok rendszeressége:

a) szociális étkeztetés ebédszállítás naponta (minden hétköznap)
b) nappali ellátásban részesülők szállítása, igény szerint, általában heti rendszerességgel,
c) háziorvoshoz szállítás, gyógyszerkiváltás, hetente két alkalommal,
d) szakrendelésre szállítás, igény szerint, általában kéthetente,

e) intézményi gyermekszállás, naponta, tanítási napokon,
f) bevásárlás, heti 3 alkalommal, havonta nagybevásárlás,
g) munkanélküli ügyintézésre szállítása, igény szerinti rendszerességgel, általában kéthavonta,
h) rokonok, hozzátartozók látogatásra szállítása, igény szerinti rendszerességgel, általában havonta,
i) tömegközlekedéshez való csatlakozás biztosítása, igény szerint, akár naponta,
j) rendezvényre szállítás, igény szerint, általában havonta.
k) házi segítségnyújtáshoz való hozzájutás elősegítése, alkalomszerűen, ha a falugondnok munkavégzése során tudomására jut a felmerülő szükséglet,
l) veszélyeztetettséget felmérő és az észlelt problémákat jelző feladatok, alkalomszerűen, ha a falugondnok munkavégzése során tudomására jut az egyének, családok krízishelyzete.
m) közművelődési, közösségi, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése, az igények alapján, jelenleg havi rendszerességgel végzi a falugondnok.
n) kapcsolattartás az önkormányzati hivatallal, kézbesítési feladatok, napi rendszerességgel, minden hétköznap.

Szociális étkeztetés
Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.
2013-ig társulásban, majd 2013. júliustól Sásd a környékbeli kistelepüléseket is ellátva (Meződ, Felsőegerszeg, Palé, Varga, Vázsnok) ellátási szerződés alapján gondoskodik az étkeztetés feladatairól. Az ebéd beszerzése a napközi konyháról (ÁMK) történik, a szolgáltatás megszervezéséhez szociális asszisztens, a kiszállításhoz gépkocsivezető és gépkocsi áll rendelkezésre. Az ellátottak átlagos száma mintegy 180 fő, a napi igénybevétel átlaga 160 fő körül alakul.

2016-tól új kötelező feladatként kellett megszervezni a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 21/C. § szerinti szünidei gyermekétkeztetést. Meződ Község Önkormányzata e feladatot a Sásdi ÁMK napközi konyháról történő ebédszállítással látja el. Néhány éve azonban a településen erre jogosult gyermek hiányában nincs szünidei gyermekétkeztetés.

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatási feladatokat ellátó intézményei, szolgálatai munkáját évente értékeli, fenntartóként, illetve a társulás tagjaként részt vesz a fenntartói feladatok ellátásában, az önkormányzati hivatal útján pedig napi kapcsolatot tart az ellátottak érdekében az intézmények, szolgáltatók munkatársaival.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Az önkormányzat kifejezetten drogprevenciós célú szolgáltatásokat a település lélekszámából adódóan nem nyújt, de a közművelődési feladatai körében, a Meződi Faluház Közösségi Tér kulturális, közösségi programjait drogprevenciós céllal szervezi, amely a település minden lakója számára elérhető.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Meződ Község Képviselő-testülete az 1993. évi III. törvényben kapott felhatalmazás alapján, annak helyi végrehajtására utoljára Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 5/2021. (VIII. 23.) önkormányzati rendeletben határozta meg az önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások szabályait, alkotta meg a települési támogatások rendszerét, helyi szabályait.

Az önkormányzat rendkívüli települési támogatással, valamint rendszeres települési támogatással segíti a szociálisan rászorult, méltánylandó anyagi nehézséggel küzdő személyeket.
A települési támogatások rendszere a településen több évtizede jól működő szociális ellátásokhoz igazodóan lett kialakítva.

A rendszeres települési támogatás főként a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (lakásfenntartási települési támogatás) nyújtott segélyfajta.

Lakásfenntartási települési támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, egyszemélyes háztartás esetén 220 %-át, továbbá az elismert havi lakásfenntartási költségek a háztartás összjövedelmének 25 %-át elérik, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A lakásfenntartási települési támogatást 6 hónapra kell megállapítani, havi összege 3.500 forint.

Rendkívüli települési támogatást kell nyújtani a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. Meződön a rendkívüli települési támogatás
a) kamatmentes kölcsön rendkívüli települési támogatás,
b) szociális tűzifajuttatás rendkívüli települési támogatás,
c) temetési célú rendkívüli települési támogatás,
d) gyermekneveléshez nyújtott rendkívüli települési támogatás (szülési, iskoláztatási és ballagási támogatás),
e) lakásfenntartási célra nyújtott rendkívül települési támogatás és
f) idősek rendkívüli települési támogatása
formájában is megállapításra kerül, a különböző, a családoknak nehézséget jelentő élethelyzetekhez igazodva, a rászorulók széles köre számára.

Az önkormányzat a helyi önkormányzatok szociális célú tűzifavásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatása keretében a rászoruló lakosság számára természetbeni rendkívüli települési támogatásként szociális célú tűzifa juttatást biztosít.

Rendkívüli települési támogatás a nem várt rendkívüli kiadás miatt nehéz helyzetbe került kérelmező részére 2 évente egyszer pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható. A kamatmentes kölcsön összege 50.000 forintig terjed.
A képviselő-testület rekreációs célú települési támogatásban (a továbbiakban: rekreációs támogatás) részesíti a rászoruló gyermekeket, valamint velük együtt élő szüleiket, nevelőiket (gyermekenként legfeljebb két felnőttet) üdülési célra, általános 15-20 ezer forint/fő összegű támogatást kapnak a családok.
Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként rendkívüli települési támogatást nyújt az eltemettető részére az önkormányzat, 20.000 forint értékben.

2016-tól új kötelező feladatként kell megszervezni a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 21/C. § szerinti szünidei gyermekétkeztetést. Az önkormányzat ezt az ellátást úgy szervezte meg, hogy a rászoruló gyermekek számára a gyermekintézmények zárva tartása idején hétköznapokon a meleg ebéd előállítását a Sásdi ÁMK napközi konyháról megrendelve, a falugondnoki szolgálata által a településre szállítva, éthordóban szolgálja ki. Néhány éve azonban nincs a településen erre jogosult gyermek.

Önkormányzatunk a kezdetekben részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíjpályázatban, néhány éve azonban nincs továbbtanuló a községben.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Az önkormányzat a közösségi színtér, valamint a helyi mozgókönyvtári szolgáltató hely működtetésével rendkívül jelentős értékteremtő erő a település életében, az itt élők sokféle igényének tesz eleget. Szerepe alapján a lakosság széles rétegének nyújtja a kultúra, különösen a társas, közösségi művelődés, másrészt a kulturált társas együttlét lehetőségét.

Az önkormányzat és a helyi könyvtári szolgáltató hely által biztosított, a lakosság számára térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások:

- könyvtári szolgáltatások biztosítása: könyv és folyóirat kölcsönzés, CD, DVD kölcsönzések,
- általános információs szolgáltatás,
- szabadidős foglalkozás biztosítása,

- közművelődési, kulturális programok szervezése, hagyományos rendezvények: falunap, gyermeknap, idősek napja, nőnap, egyéb alkalmi programok.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
0	van	239	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Meződi Faluház Közösségi Tér

a) segíti a közösségi tevékenységeket, a művelődő közösségek működését, ösztönzi a társadalmi összetartozást és a közösségek kulturális értékteremtésben való aktív részvételét,

b) működése a közösségek öntevékenységén alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja,

c) mindenki számára nyitott, mindenki számára hozzáférhető,

d) együttműködik a Meződért Egyesülettel, valamint egyéb civil, gazdasági és egyéb szervezetekkel, kulturális intézményekkel, más szakterületekhez tartozó intézményekkel.

A Faluház nyitvatartási ideje:

a) kedd 8-12 óra,

b) csütörtök 8- 12 óra,

c) péntek 8-12 óra között

d) szombat 16-19 óráig nyitva tart.

A nyitva tartási idő alatt a faluház helyiségei a művelődő közösségek számára térítésmentesen igénybe vehetők, előzetes bejelentkezés nélkül is. A működési idő alatt felügyelet működik a faluházban.

Az önkormányzat törekvése, hogy a faluházban található helyiségek szűkössége miatt a Ságvári utca 13. szám alatt található (volt bolt-kocsma épületegyüttese) önkormányzati ingatlant közösségi házként vonja be a közművelődési színtér működésébe. A közösségi ház klubhelyisége minél komfortosabbá tétele, felszerelése az elkövetkező néhány év feladata lesz.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A rendszeresen szervezett közművelődési, közösségi programok a település minden lakója számára nyitott, azokra meghívót kap, a részvétel minden esetben ingyenes.

Az önkormányzat gondoskodik a kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezéséről, a humán szolgáltatások, az egészségügyi, szociális és gyermekjóléti alapellátások, a községüzemeltetési feladatok ellátásáról. E kötelezettségeinek részben közvetlenül, mint intézményalapító és fenntartó, részben közvetett módon, ellátási szerződés útján tesz eleget.

Egyes feladatok ellátása során együttműködik más önkormányzatokkal, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az önkormányzat falugondnoki szolgálat fenntartásával, továbbá önkormányzati közösségi célokat szolgáló gépkocsi működtetésével segíti a településen élőket a helyben el nem érhető szolgáltatások igénybe vételében: óvodásjárat, bevásárló járat, orvosjárat stb.

A Meződért Egyesület tagjai a közösségi, kulturális rendezvények megszervezésével járulnak hozzá a település életének színesítéséhez.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Meződön soha nem jött létre nemzetiségi önkormányzat, erre irányuló kezdeményezés sem történt, mivel a nemzetiségi lakosság aránya nem jelentős.

d) helyi lakossági önszerveződések.

A településen Meződért Egyesület néven 2016-ban a faluközösségért aktívan tenni akaró polgárok civil szervezetet alapítottak. Az egyesület az önkormányzattal közösen szervezett kulturális, közösségi programokban fejti ki tevékenységét: Nőnap, falunap, gyereknap során aktivizálja a lakosságot.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Meződön soha nem jött létre nemzetiségi önkormányzat, erre irányuló kezdeményezés sem történt, mivel a nemzetiségi lakosság aránya nem jelentős.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Komfort nélküli lakások, fürdőszoba hiánya, a	Közfürdő a személyi higiéniáért. A bárki

helytelen szemlélet akadályozza a mélyszegénységben élők személyi, testi higiéniájának fenntartását.	számára elérhető szolgáltatást nyújtó közfürdő és mosoda népszerűsítése, rendszeres nyitva tartás megvalósítása.
A lakásvásárlás, -építés, továbbá a lakás fenntartásával, felújításával, karbantartásával kapcsolatos magas költségek megterhelőek minden család, de különösen a fiatalok számára.	Lakás célú támogatások rendszere: vásárlás, építés, felújítás és fenntartás támogatása.
Nehézséget jelent a munkakeresés, kellő információ és/vagy felkészültség hiányában .	Foglalkoztathatóság növelése: önéletrajzírás, információs szolgáltatás a közösségi térben.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	66	50	116	56,90%	43,10%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	8	9	17	6,90%	7,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	0	4	3,45%	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladat-ellátási kötelezettségének a Gyvt. alapján

- egyrészt a rászorulóknak nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításával,
- másrészt pedig személyes gondoskodást nyújtó ellátások, gyermekvédelmi szolgáltatások fenntartásával tesz eleget.

A gyermekvédelmi alapellátást az önkormányzat 2013-ig a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás által létrehozott Sásd és Vidéke Vagyonkezelő és Intézményfenntartó Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, mint fenntartóval kötött feladatellátási szerződéssel, a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ (HSZAK), majd a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás tagjaként a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat útján látta el. 2016-tól a komplex család- és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenységet a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ végzi.

Meződön nem jellemző a gyermekek veszélyeztetettsége, védelembe vételre sem került sor az utóbbi időszakban.

A gyermekek nagyon kicsi hányada, éves átlagban 1-2 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Bár hátrányos helyzetűnek ezek a gyermekek sem minősülnek, a családokban meglévő anyagi nehézséget, az alacsony jövedelmet jól jellemzi ez az adat.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)**
	Fő
2016	0
2017	2
2018	1
2019	0
2020	0
2021	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma évek óta nagyon alacsony, alig 1-2 fő. Közülük a legrászorultabbak, a hátrányos helyzetű megállapítással is rendelkezők elfogytak, így jelenleg egyetlen gyermek sem tartozik ebbe a kategóriába, így nincs szünidei gyermekétkeztetést igénylő sem.

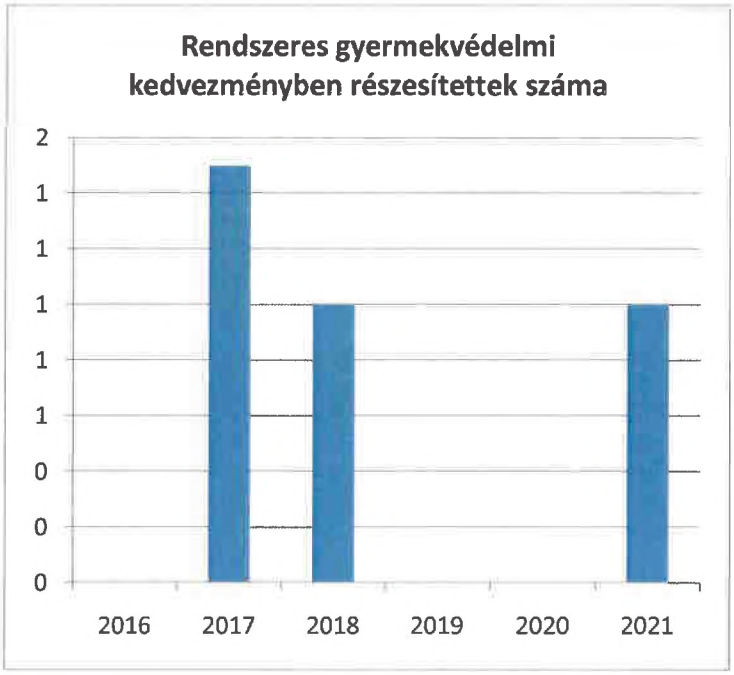

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A korábban a gyermekvédelmi törvényben is szabályozott rendkívüli gyermekvédelmi támogatás helyébe lépő települési támogatásban (főként beiskolázási segély, illetve a gyermekes családok sajátos élethelyzete, a gyermekneveléssel összefüggő anyagi problémák figyelembe vételével megállapított általános támogatási lehetőség) is több család részesült az év során. A gyermek születésekor 20 ezer forint támogatás jár. Beiskolázási segélyt fizet a tanulók részére az önkormányzat az iskolakezdés előtt, az iskolát befejezők részére pedig 10 ezer (általános iskola), illetve 15 ezer forint (középiskola) ballagási támogatást jár. A középiskola után továbbtanulókat havi 5.500 forint továbbtanulási támogatás illeti meg. Főként a gyermekek a célcsoportja az üdülési támogatásnak: a gyermekeket általános iskolás korig és szüleiket nyaranta 15-20 ezer forint/fő rekreációs célú támogatással segíti az önkormányzat.

2021-ben 63 családot részesített települési támogatásban az önkormányzat, összesen 2 millió forint értékben. A kifizetett támogatás összege másfélszeresére emelkedett az előző évihez képest.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	6	0	2	0	0	0
2017	3	2	3	0	0	0
2018	2	0	3	0	0	0
2019	4	0	1	0	0	0
2020	4	0	3	0	0	0
2021	2	0	4	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

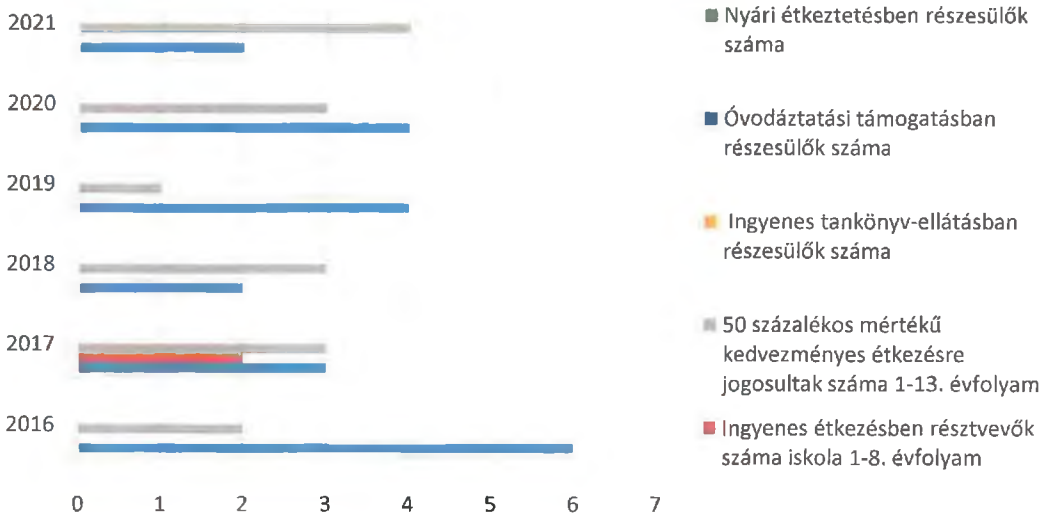

Mivel a településen nincs gyermekintézmény, a Sásdon intézménybe járó meződi gyermekekre viszont rendelkezünk adattal, az ő ellátásaikat tudjuk vizsgálni.
Az óvodások esetében a jellemző az alacsony jövedelemre tekintettel nyilatkozat alapján a teljes mentesség. Jellemzően a település valamennyi óvodása után igénybe veszik a szülők ezt a lehetőséget.
Az iskolások esetében viszont a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak alacsony száma miatt sokkal inkább jellemző a nagycsaládosok 50 %-os kedvezménye.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen nem rendelkezünk információval nem magyar állampolgárságú gyermekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nem rendelkezünk információval külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregátumnak tekinthető lakókörnyezet, az egyetlen, a település külterületén található ingatlan már nem tölt be lakófunkciókat.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Meződ a sásdi 2. számú védőnői szolgálat körzetébe tartozik, a védőnő Sásd város egyik felében és további öt településen látja el feladatait, és a sásdi köznevelési intézményekben végzi iskola-védőnői teendőit.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A település lakossága a sásdi székhellyel működő házi gyermekorvosi szolgálat körzetéhez tartozik, további 7 településsel együtt. A Meződ települést területi ellátási kötelezettséggel gondozó házi gyermekorvos kéthetente a településen tart helyi rendelést a faluházban.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településnagyságból adódóan a gyermekek speciális ellátás (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátás iránti igénye sem elégíthető ki helyben, a környező nagyobb városokba kell elutazniuk a szülőknek.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátást a településen a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat hetente tart ügyfélfogadást a település gyermekes családjai részére helyben.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Meződ községben helyben nem működik sem bölcsőde, sem óvoda, a település a Sásdi Általános Művelődési Központ Meserét Óvodája és Bölcsődéje felvételi körzetébe tartozik. A Sásdon működő óvoda 1904. évi megalapítása óta körzeti feladatokat látott el, a települést körülvevő 6-7 kistelepülés óvodai alapellátása történik itt.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatok megalakulásakor ezen települések közös tulajdonába is került épületegyüttesben kezdetben közös fenntartásban működött az intézmény. Majd az érintett 7 önkormányzat 1997-ben Települések Oktatási Társulása néven intézményfenntartó társulást hozott létre, amely az óvoda mellett az iskola és a gyermekétkeztetés feladatait is igazgatta. A társulás tagjainak száma az elkövetkező években bővült, 2009-ben az akkor 11 tagú fenntartói társulás az óvodát, az általános iskolát, a községi zeneiskolát, továbbá a szintén községi művelődési központ és könyvtárat összevonva többcélú intézményt hozott létre Sásdi Általános Művelődési Központ (továbbiakban: ÁMK) néven. Az ÁMK óvodai intézményegységén belül 2010-ben kezdte meg munkáját a szakmailag önálló egy csoportos bölcsőde. 2013. január 1-jétől az ÁMK általános iskolai és zeneiskolai

intézményegysége megszűnt, ezen feladatok ellátása az állami köznevelési rendszerben történik. 2013. július 1-től – a társulásokra kedvezőtlenebb szabályozási környezet és a finanszírozási változások miatt – az ÁMK fenntartását Sásd Város Önkormányzata vette át. Az óvodai és bölcsődei feladatellátás azonban továbbra is körzeti jelleggel történik, Meződ település óvodai feladatait is ellátja az intézmény, az önkormányzatok között megkötött feladatátadási szerződés alapján. 2022 szeptemberében a bölcsőde új épületbe költözött, a modern, minden igény kielégítő épületben az eddig egy csoport helyett 2 csoportban, összesen 28 férőhellyel fogadja a gyermekeket.

f) gyermekvédelem;

Meződön jellemzően a vizsgált időszakban egyáltalán nem került sor veszélyeztetett kiskorú ügyében védelembe vételi eljárásra.

A településen a gyámhatósági feladatokat a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Hegyháti Járási Hivatala látja el, Sásd székhellyel.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások – anyaotthon, családok átmeneti otthona - közvetítése a családsegítő szolgálat által történik. Hiányzik a járásban a krízishelyzetben levő családok azonnali megsegítését szolgáló szolgáltatások közül az anyaotthon, illetve a családok átmeneti otthona (CSÁO). Ezeket a szolgáltatásokat lehetne járási szinten is biztosítani, nagy igény lenne rá a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakemberek véleménye és tapasztalatai alapján.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a Faluházban működő közösségi színtér és a mozgókönyvtári szolgáltató hely napi nyitva tartással, kulturális, szabadidős programokkal, teleház szolgáltatással várja a gyermekeket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Önkormányzatunk a kezdetek óta részt vesz a nyári gyermekétkeztetés programokban, amikor az ehhez biztosított állami támogatás feltételrendszere lehetővé tette, saját erő nélkül, a legrászorultabb gyermekek számára a nyári szünidőben is biztosította a napi legalább egy ingyenes meleg ételhez való hozzájutást.

2016-tól épült ki a szünidei gyermekétkeztetés jogszabályi alapokon nyugvó új rendszere. 2016. január 1-jétől a nyári gyermekétkeztetés pályázati rendszerét felváltotta a kötelező önkormányzati feladatként megszervezett, az ágazati jogszabályban foglaltak szerint működtetett szünidei gyermekétkeztetés. Eszerint a hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermeknek a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt,

b) az a) pont alá nem tartozó, de 18 év alattiak számára minden munkanapon

a tavaszi, őszi és téli a szünetben, továbbá a nyári szünet alatt legalább 43 munkanapon szülői igénylés esetén biztosítani kell a napi meleg étellel (ebéddel) való ellátást, térítés nélkül.

Eddigi tapasztalataink szerint ezt az ellátást igényelték is a szülők, valamennyi gyermek a 2016-2018. nyári szünetben, illetve a tanévközi szünetekben a falugondnoki szolgálat által a sásdi napközi konyháról leszállított ebédet ehette. A hátrányos helyzetű megállapítással rendelkező gyermekek létszámának csökkenése, majd megszűnése óta nincs igény e szolgáltatásra.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat, illetőleg a közösségi programokat szervező közösségi színtér programjai az eltérő családi háttérrel rendelkező gyermekek számára egyaránt elérhető, a programok szervezése során ügyelünk a gyermekek közötti kapcsolatok kiépítésére, a közösségépítésre.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk a gyermekeket érintő egészségügyi, szociális, oktatási stb. ellátások területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat a gyermeknevelés terheinek csökkentése érdekében szülési (gyermek születésekor 50 ezer forint támogatás jár), beiskolázási (évente 15-20 ezer forint támogatás) települési támogatás, továbbtanulók bérlettámogatása (félévente 15-20 ezer forint támogatás) és Bursa ösztöndíj folyósításával segíti a gyermekes szülőket.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Általános iskolai ellátást az óvodához hasonlóan Sásdon tudnak igénybe venni legközelebb a Meződiek. Az 1990-es állami vagyon átadásakor az óvodához hasonlóan a sásdi iskolai ingatlanok is 7 település közös tulajdonába kerültek. Néhány éves közös működtetést követően e 7 önkormányzat önálló jogi személyiségű intézményfenntartó társulást hozott létre Települések Oktatási Társulása néven. 2009-ben az akkor 11 tagú fenntartói társulás az óvodát, az általános iskolát, a zeneiskolát, továbbá a szintén községi művelődési központ és könyvtárat egy költségvetési szervbe összevonva többcélú közoktatási intézményt hozott létre Sásdi Általános Művelődési Központ (továbbiakban: ÁMK) néven.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az ÁMK általános iskolai intézményegysége látta el a sásdi kistérség pedagógiai szakszolgálati (gyógytestnevelés és logopédia) feladatait is. 2013. január 1-jétől az általános iskolai és zeneiskolai feladatok ellátása az állami köznevelési rendszerben történik.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A sásdi általános iskola felvételi körzetébe tartozik Mező d település. A gyermekek az általános iskolába a menetrend szerinti autóbuszjáratokkal jutnak el. A szakkörök, hétvégi iskolai programok és a nagyobb városokban található fejlesztő foglalkozások elérése csak a falugondnoki szolgálat útján lehetséges.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	9	0	0	0	0	0	0	0
2017	10	0	0	0	0	0	0	0
2018	9	0	0	0	0	0	0	0
2019	5	0	0	0	0	0	0	0
2020	4	0	0	0	0	0	0	0
2021	6	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön általános iskola nem működik, a gyermekek a Sásdi Általános Iskolába járnak. Sásdon az iskola mellett a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Sásdi Tagintézménye gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés, óvoda- és iskolapszichológiai ellátás, szakértői bizottsági tevékenység, valamint kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása tevékenységet is ellát.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0,00	0,00
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs tudomásunk a gyermekeket érintő oktatási területén hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményét betartjuk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településünkön általános iskola nem működik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	2	0
2019	0	0	3	0
2020	0	0	0	0
2021	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ nyújtja a településen. A sásdi székhely mellett hetente helyi ügyfélfogadáson várják a családokat a faluházban is.

Az önkormányzat a gyermekek taníttatása terheinek csökkentése érdekében évente 15-20 ezer forint beiskolázási települési támogatást, üdülési, szülési és ballagási támogatást (10-20 ezer forint) és rendszeres segélyként továbbtanulási támogatást (havonta 5,5 ezer forint) és Bursa ösztöndíjat biztosít a gyermekes szülőknek és a továbbtanuló fiataloknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A digitális írástudás alapvető kompetencia kell legyen az elkövetkező generációk számára.	Digitális kompetenciák fejlesztése: foglalkozások a fiatalok számára a digitális kompetenciák kialakítása és fejlesztése érdekében, vetélkedők, idősek felkészítésébe bevonás, klubfoglalkozások.
A gyerekek idejük nagyobb részét az oktatási intézményekben (Sásdon, Dombóváron, Kaposszekcsőn és más városokban) töltik, kevésbé alakul ki a településhez való kötődésük.	Közösségi rendezvények a gyermekekért, a gyermekközösségért.
A gyermekek testi, szellemi fejlődése érdekében elengedhetetlen a rendszeres testmozgás.	Gyermekeink egészsége érdekében játszó- és sportlétesítmények fenntartása, fejlesztése.
A gyermekek nyaralása, nyári táborozása megterheli a családok költségvetését.	Gyermekek nyaralása, nyári táborozása érdekében szociális támogatás nyújtása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben, a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése, néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikk (3) bek., a Munka Törvénykönyve 12. §), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

Magyarország biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére tettünk ígéretet, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is.

Az önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a gender szempontok és problémák tekintetében.

A nemek szerinti összetétel az országos mutatóktól eltérően alakul, általában a társadalomban a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ezzel szemben a településen mind a gyermekek, mind pedig az aktív korosztály esetében jelentős férfitöbblet jelentkezik. Az idősebb korosztálynál fordul meg ez az arány, itt a nők kerülnek túlsúlyba.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	4,17	3,13	3,65%
2017	10	3,23	6,62%
2018	4,08	10,34	7,21%
2019	8,16	3,7	5,93%
2020	9,62	0	4,81%
2021	12,5	0	6,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

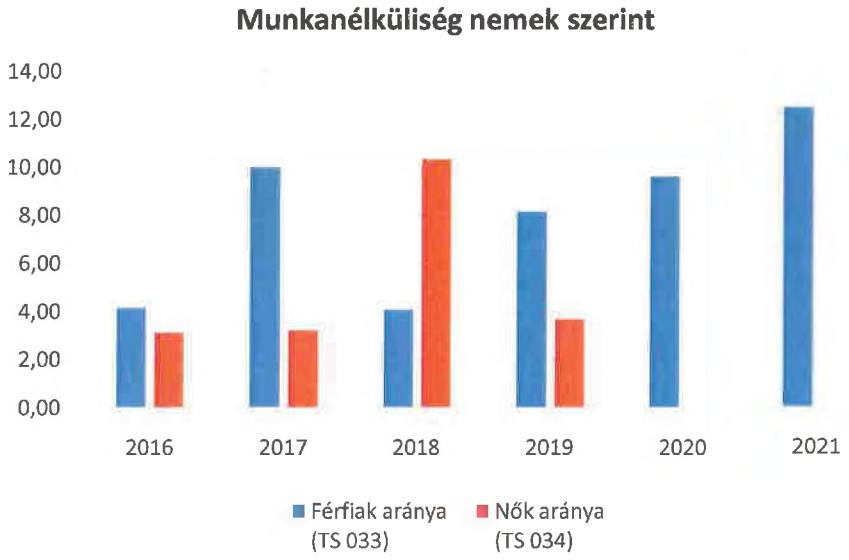

A nemekhez kötődő sztereotípiák, miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak rendeltetése és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák. A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak, és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családos, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak, és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier-elképzeléseiket.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	0
2017	33,33	0
2018	60	33,33
2019	60	0
2020	80	0
2021	83,33	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

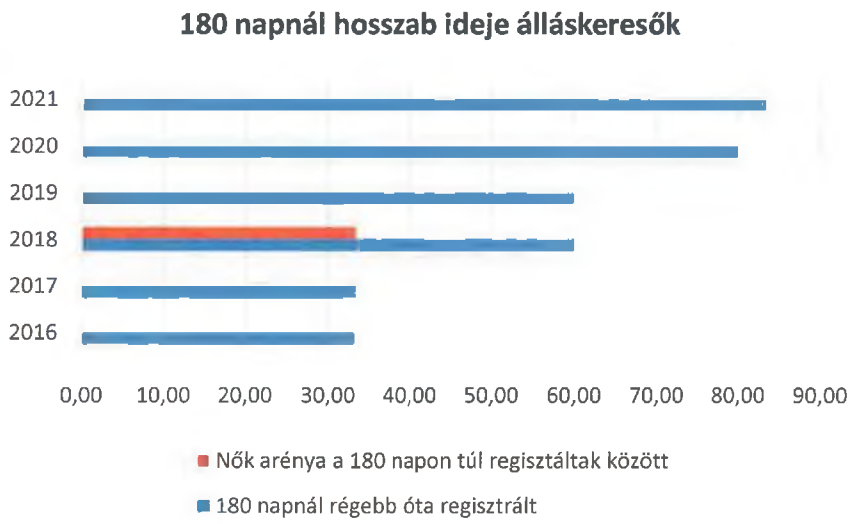

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	3	0
2017	6	0
2018	5	0
2019	5	0
2020	5	0
2021	6	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

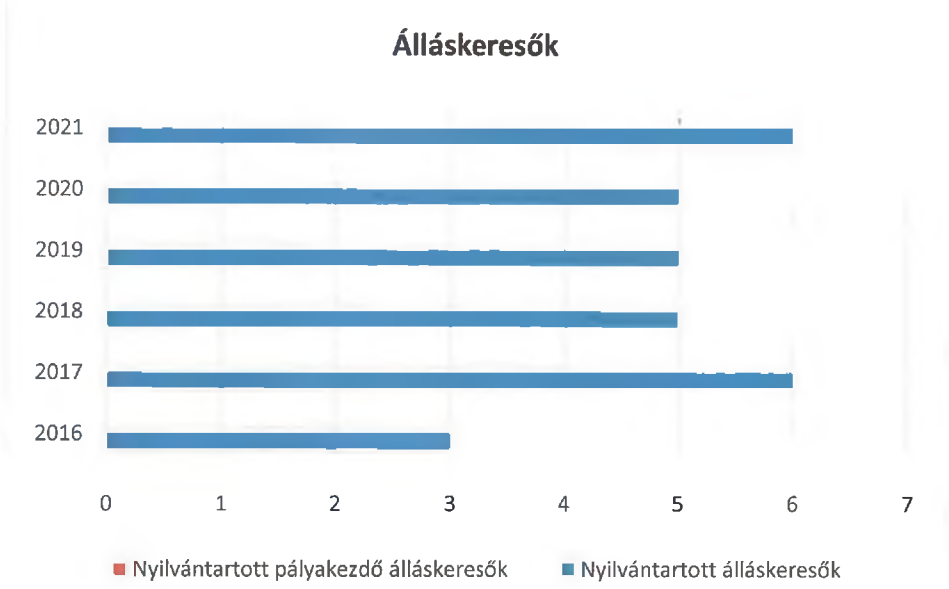

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem gyűjtött adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az egyenlő bánásmód érvényesülését saját példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata is magasabb.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak
· a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
· a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
· a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyák a munkából való kiesés miatt.

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

Mindezen általános nehézségek ellenére Meződön az utóbbi néhány évben nem jellemző a nők munkanélkülisége, ez a probléma főként a férfiakat sújtja.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők részvétele a közfoglalkoztatásban mindig is jelentős foglalkoztatáspolitikai eszköz volt.
A családi, gyermekneveléssel kapcsolatos feladatok ellátása hagyományosan itt a leginkább összeegyeztethető a munkahelyi elvárásokkal, ezért szívesen választották ezt a foglalkoztatási formát a kisgyermekes, valamint a munkaerőpiacról kiszoruló, nyugdíj előtt álló nők. Az utóbbi néhány évben azonban nincs regisztrált munka

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy gyakran vállalnak három vagy több gyermeket. Ezzel szemben Meződön a regisztrált munkanélküliek nagy részének van középfokú iskolai végzettsége, és elsöprő többségük férfi. A regisztrált munkanélküli nők alacsony létszámának oka lehet például a nők részére biztosított korábbi nyugdíjazás lehetősége, de az is, hogy a hagyományos családi szerepekből adódóan nemcsak a gyermekek, de az idős családtag ápolásának feladata inkább a nőkre hárul.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs tudomásunk a nőket érintően a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről, a munkáltatók az egyenlő bánásmód követelményét betartják.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	9	-
2017	0	10	-
2018	0	9	-
2019	0	5	-
2020	0	4	-
2021	0	6	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a gyermekek napközbeni ellátásának színvonala.

A gyermekek napközbeni ellátása a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését jelenti, amelyet arra az időre kell megszervezni, amíg a szülő munkavégzése, betegség vagy egyéb ok miatt nem tud gondoskodni gyermekéről. A napközbeni ellátás megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban vagy napközis táborban, valamint az óvodában és iskolai napköziben.

Településünkön bölcsőde és óvoda nincs, a szülők ezt a szolgáltatást legközelebb Sásdon vehetik igénybe, az eljutást a falugondnoki szolgálat segíti, kifejezetten az óvoda nyitva tartásához igazított járattal.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A GYES utáni visszatérést nehezíti a bölcsődei férőhelyek korlátozottsága, a vidéki munkavállalást az óvodai nyitva tartás korlátozottsága.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része településünkön is felderítetlen marad. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján derülhet erre fény, illetve ha már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A nők elleni erőszak, brutalitás nyíltan és látens formában egyaránt jelen van, ugyanakkor a nőket érő erőszak, a családon belüli erőszak (CSBE) statisztikái nem kiugróak. A megtörtént esetek következetes kivizsgálása, a gyermekvédelmi, családsegítő szervezetek, szolgálatok azonnali intézkedése jelent előrelépést.

Meződön az elmúlt 3 évben hozzátartozók közötti erőszak, családvédelmi koordinációs eset nem fordult elő.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások – anyaotthon, családok átmeneti otthona - közvetítése a családsegítő szolgálat által történik. Hiányzik a járásban a krízishelyzetben levő nők és családok azonnali megsegítését szolgáló szolgáltatások közül az anyaotthon, illetve a családok átmeneti otthona (CSÁO). Ezeket a szolgáltatásokat lehetne járási szinten is biztosítani, nagy igény lenne rá a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakemberek véleménye és tapasztalatai alapján.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselő-testületünk 5 tagjából 2 nő. A női lakosságra általában jellemzőbb, hogy a közösség érdekében végzett munkából kiveszik a részüket, jobban mozgósíthatóak önkéntes

közösségszervező munkára, mint a férfiak. Jól mutatja ezt a jelenséget, hogy a településen működő civil szervezet tagságának 70 %-a nő.

A községben azonban a nők érdekvédelme nem tudatos, tervszerű módon történik, nem működik olyan szervezet sem, amely a női érdekvédelmet tűzte volna célul.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon.
Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.
Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más"- tól. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A kisgyermekes anyák életét igyekszik segíteni a védőnői szolgálat által patronált, civil kezdeményezésként Sásdon létrejött Baba-Mama Klub is, amely a hasonló élethelyzetben, azonos kihívásokkal rendelkező anyák önsegítő csoportja.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A civil szervezetben vagy egyéb módon a közösségi életben aktívan közreműködő helyi lakosok 70 %-a nő, munkájuk elismerése még nem teljes.	Nők a közösségért, a nők munkájának nagyobb megbecsülése.
A gyermekintézmények Sásdon találhatók, a kisgyermekkel történő bejárás nehézkes.	Falugondnoki szolgálat a nőkért, gyermekintézményekbe szállítás megszervezése.
A családok, dolgozó anyák számára nehézséget jelent a kisebb gyermekek szünidei felügyelete.	Nyári szünidei gyermekfelügyelet megszervezése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	27	20	135,00%
2017	23	19	121,05%
2018	24	16	150,00%
2019	23	17	135,29%
2020	24	19	126,32%
2021	25	19	131,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

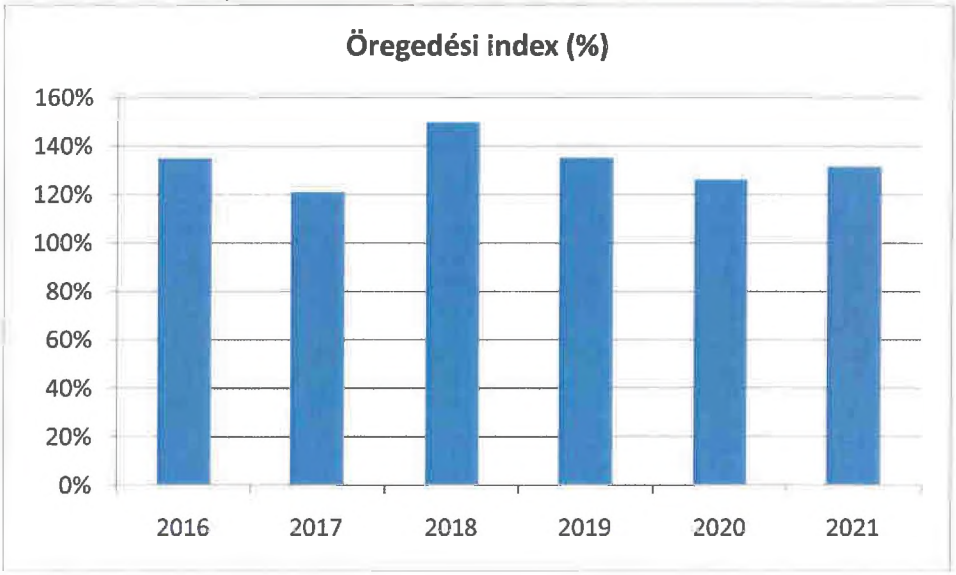

Az idősek életminőségének javítását célzó társadalmi programok a szociális segítség feladatai mellett újszerű kihívásokkal is szembe találják magukat. Demográfiai előrejelzések szerint valamennyi időskorú csoport aránya növekedni fog, de a legidősebbek, azon belül pedig a nők részaránya emelkedik legintenzívebben. A nemek aránya fokozatosan a nők felé tolódott el: 1980-ban ezer férfira 1064, 2001-ben 1102, 2005-ben 1107 nő jutott. Fontos körülmény, hogy a nők várható átlagos élettartama hosszabb, halandósága alacsonyabb, mint a férfiaké. Ennek következtében a 40 évesnél-idősebb korosztályokban nőtöbblet alakul ki, és a kor előre haladtával növekszik.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	10	22	32
2017	9	17	26
2018	10	19	29
2019	11	16	27
2020	11	16	27
2021	11	16	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

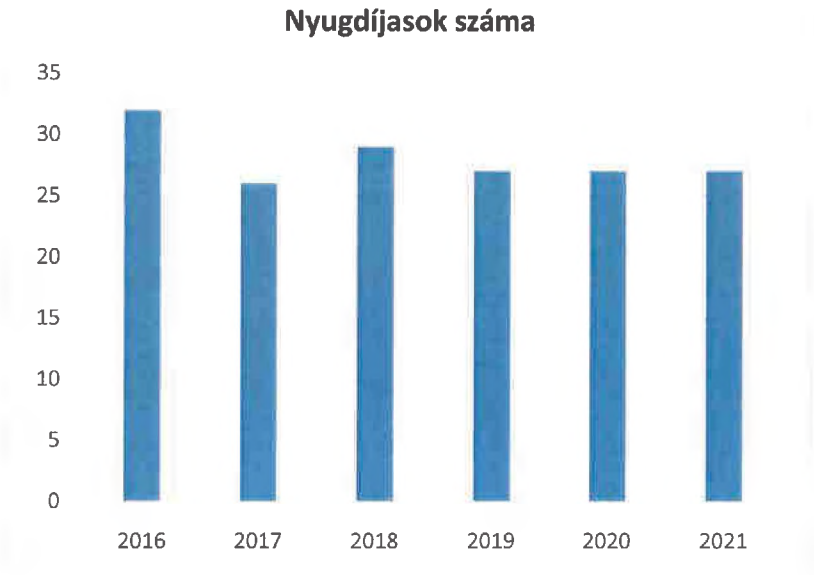

Az idős korban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma *(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)*			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	10	22	32

2017	9	17	26
2018	10	19	29
2019	11	16	27
2020	11	16	27
2021	11	16	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

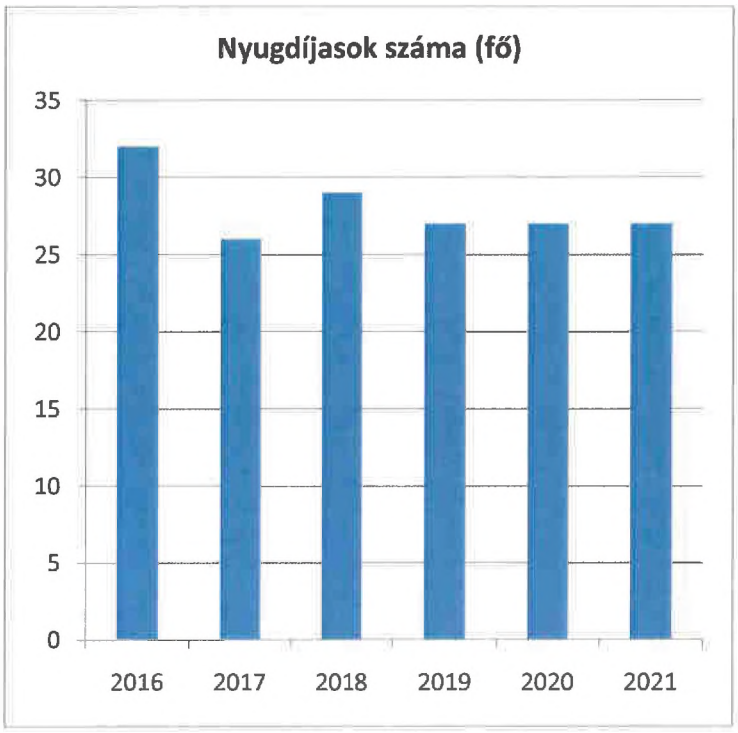

Az országos trenddel egyezően községünkben is jellemző a lakónépesség elöregedése, még ha lassú mértékben is jelentkezik. Jelenleg az össznépesség majdnem harmada, 39 fő tartozik a 60 évnél idősebb korosztályba.

A mai egészségügyi, tudományos, technológiai lehetőségek már biztosítják az időskor jobb egészségben történő megélését. Az időskorúak aktívabban vállalnak részt a közéletben, hatékonyabban járulnak hozzá a saját közösségeik alakításához.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén
(a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	3	6	5	5	5	6
41-45 év (TS 042)	Fő	0	1	1	0	0	0
	%	0,00%	16,67%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	2	1	1	0	0
	%	0,00%	33,33%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	1	0	0	0	0
	%	66,67%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	2	2	2	3
	%	0,00%	16,67%	40,00%	40,00%	40,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	0	0	1	1
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	16,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Meződön 18 egyszemélyes háztartás volt. Ez nagyrészt az időskorúakat érinti, hiszen közülük élnek legtöbben egyszemélyes háztartásban, magányosan, akik nélkülözik a családi gondoskodást. Jellemzően alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.
Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon kevés van, kivéve ha speciális tudással rendelkezik. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Jellemzően azonban ezek az esetek nem kapnak nagy visszhangot. A társadalmi megítélése azonban még gyakran az, hogy az idősödő ember igyekezzék minél előbb, a rá vonatkozó szabályok szerint az első alkalommal nyugdíjba, ne „vegye el" a lehetőséget, munkahelyet a fiatalok elől. Ezt a megközelítést sokszor maguk az érintettek is magukévá teszik, manapság a társadalmi igazságosság elvévé kezd válni – annak ellenére, hogy valójában nem szolgálja sem a nemzetgazdaság fejlődését, sem pedig az egyén számára az egészséges, aktív időskor megélését.

Nem rendelkezünk adatokkal az idősek foglalkoztatottsága, a még dolgozni akaró, illetve munkahellyel rendelkező nyugdíjasok pontos számáról. Azt azonban leszögezhetjük, hogy az aktív korú, de már nem fiatal, gyakran megfelelő képzettséggel sem rendelkező állástalanok munkába állási esélye a fiatalabbakhoz képest határozottan romlott, ezért ma már a munkanélküliek háromnegyede ebbe a korcsoportba tartozik.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Önkormányzatunk lehetőségei kötöttek az idősek foglalkoztatása terén, az önkormányzat nem jelentős foglalkoztató, a közfoglalkoztatáson felül két alkalmazottja a falugondnok és a közművelődési munkatárs. Ennek megfelelően nincs lehetőség idősek, nyugdíjasok önkormányzati foglalkoztatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs tudomásunk az időseket érintően a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről, a munkáltatók az egyenlő bánásmód követelményét betartják. Az idősebbek elhelyezkedési esélyeit főként a megfelelő, piacképes képzettség hiánya rontja.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen élők, de különösen a korukból, egészségi állapotukból adódóan többszörös hátrányban lévő idősek számára a helyben hiányzó közszolgáltatások elérhetőségét az önkormányzat 2015-2020. között a falugondnoki szolgálat bevezetésének lehetősége híján közösségi gépjármű fenntartásával igyekezett segíteni. Az esetlegesen jelentkező szállítási igények (pl. egészségügyi szakrendelés) mellett rendszeres szállítási feladat volt a szociális étkeztetésben való részvétel. A Sásdon előállított meleg ebédet minden igénylő számára térítésmentesen lakásra szállították.

Minőségi változást hozott a 2020. februártól működő falugondnoki szolgálat bevezetése. A szolgáltatások széles körével, főállású falugondnokkal és szükség esetében immár két gépjárművel tudja ellátni a szolgálat a jelentkező igényeket.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A háziorvosi alapellátást Sásdon 3 körzetben, 3 háziorvosi szolgálatnál vehetik igénybe az idősek. A vállalkozó háziorvosok saját tulajdonú rendelőben fogadják a pácienseket, a rendelők akadálymentesítettek. A háziorvosi ellátás keretében történik az idősek vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való

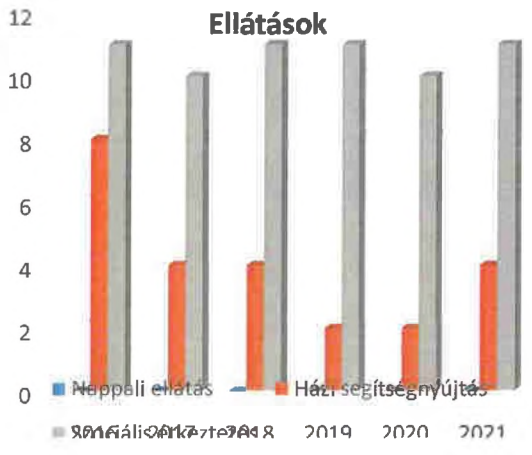

utalásuk. A szolgálatok a napi betegforgalom ellátása mellett jelentős szerepet vállalnak az idősek gondozásában, felvilágosításában. A leggyakoribb betegségek a magas vérnyomás, melyben a 65 évesnél idősebb korosztály közel fele szenved, a szívizombetegségek, mely a népesség negyedét érinti

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	27	0	8	11
2017	23	0	4	10
2018	24	0	4	11
2019	23	0	2	11
2020	24	0	2	10
2021	25	0	4	11

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A sásdi háziorvosi szolgálatokhoz és a gyógyszertárba való eljutást a falugondnoki szolgálat heti két napon szervezett céljárattal segíti.

A szakrendelések dombóvári elérhetősége időskorban korlátozott, nehézséget jelent, melyet az önkormányzat a falugondnoki szolgálat keretében általában kéthetente szervezett szakrendelés járattal segít.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások célja, hogy az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújtson a saját otthonukban az önálló életvitelük fenntartásában azoknak a szociálisan rászorulóknak, akik egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában egyedül nem képesek boldogulni. Az idősek koruk és a gyakran ezzel együtt járó egészségromlás miatt kiemelt célcsoportja a helyi alapellátásnak.

Községünkben jelenleg az időskorúak részére az alábbi kötelezően nyújtandó szociális szolgáltatások segítik az idősek megszokott környezetükben való önellátását.

a) Falugondnoki szolgálat,
b) Étkeztetés,
c) Házi segítségnyújtás,
d) Családsegítés,
e) Nappali ellátás,
f) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
g) Támogató szolgálat.

Helyben működik az önkormányzati fenntartású falugondnoki szolgálat, Sásdon vehető igénybe a város által fenntartott családsegítés és az étkeztetés, valamint a társulási intézmény által nyújtott házi segítségnyújtás és nappali ellátás. A községben civil fenntartó által nyújtott támogató szolgálat és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás érhető még el. A csak Sásdon igényelhető (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat), valamint a csak Sásdon igénybe vehető (nappali ellátás) szolgáltatásokhoz való hozzájutásban a falugondnok nyújt segítséget az idősek számára.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Önkormányzatunk a faluház épületében közösségi színteret működtet, valamint a Csorba Győző Könyvtárral együttműködve, a Sásdi ÁMK könyvtára szakmai segítségét is igénybe véve mozgókönyvtári szolgáltató helyet tart fenn, e szolgáltatások naponta elérhetők bárki számára, térítésmentes könyvtári, információs és kulturális rendezvények szervezésével közművelődési szolgáltatásokat nyújtanak. A közművelődési munkatárs teljes munkaidős alkalmazott, főállásban várja a szolgáltatások iránt érdeklődőket.

c) idősek informatikai jártassága;

Településünk idősei körében nem készült felmérés, így teljes körű adatokkal nem rendelkezünk az idősek informatikai jártasságáról.

Országos statisztikák szerint az 50-69 éves korosztály nagy lemaradásban van az internet használat terén, ezeknek a hátrányoknak a leküzdése, az egyénben ösztönösen működő gátak lerombolása, és a megfogalmazódó igények kielégítése érdekében országosan olyan kezdeményezés, képzés indult útjára, amelynek célja a szenior korosztály számítástechnikai oktatása.

A mozgókönyvtári szolgáltató hely szolgáltatásai között megtalálható az internet elérés, amely lehetőséget nyújt a korosztálytól független, széleskörű információk megismeréséhez és kicseréléséhez. Az itt dolgozó könyvtáros információs-technikai segítséget nyújt az érdeklődőknek.

d) a generációk közötti programok.

A közösségi színtér és a mozgókönyvtári szolgáltató hely által szervezett közművelődési és közösségi programokon nagy hangsúlyt kap a generációk együttműködése, különösen a gyermeknapi és az idősek napi rendezvényen van ennek különös jelentősége.

Az önkormányzat a nemzedékek közötti szolidaritás, az elfogadás, tolerancia fejlesztését azzal is segíti, hogy a település kulturális rendezvényein különböző korosztályok az aktív szereplők, illetve a fellépők. Ezek a rendezvények egyúttal ismerkedési, kapcsolatépítési lehetőséget is biztosítanak a más-más korosztályhoz tartozók számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az általunk is támogatott aktív idősödés koncepciójában nemcsak arra nyílik lehetőség, hogy a szociális védelmi kiadásokat csökkentsük, és minőséget adjunk az emberi életnek idős korban is,

hanem ahhoz is hozzájárul, hogy megoldást találjunk azokra a társadalmi élettel kapcsolatos követelményekre, amelyeket egy idősödő társadalom állít elénk.

Az idős korra való felkészülésnek még nem alakultak ki hagyományai. A nyugdíjba vonulás után megmaradó több szabad idő depresszív tünet-együttest generál. A megbirkózási stratégiák megismerésével, mind szélesebb ismeretterjesztő programok keretében kell segítséget adni az időskori problémák megoldására. Ennek formája a támogató kisebb közösségek létrehozása, mely egyben véd az elmagányosodástól, a fölöslegesség érzésétől is.

Szükség van az alábbi gyakorlatok fejlesztésére, erősítésére:

- rendszeres beszélgetések az időseket érintő témákról;
- fiatalokkal való találkozások, közösségi kapcsolatok kialakítása;
- olyan programokba való bevonás, amely a csoportkohéziót erősítik;
- színházi előadások látogatása, illetve kirándulások szervezése;
- klubfoglalkozások, társas programok, képzőművészeti körök szervezése;
- igény szerint mentálhigiénés gondozás, valamint lelki segélyszolgálat biztosítása.

Az idősebb korosztály egyrészt nagy szakmai tapasztalatokkal rendelkezik, másrészt sokan keresik az aktív elfoglaltság és szabadidő-eltöltés lehetőségeit, így az önkéntességben fontos szerepet játszhatnak.

Önkéntes tevékenység keretében az idősek tudásuk és tapasztalataik révén nagy segítséget nyújthatnak a civil szervezetek működéséhez is. Legfőbb céljaink között szerepel a generációk együttműködését elősegítő programok erősítése, együttműködés kialakítása a civil és önkormányzati, más-más generáció érdekeit képviselő intézmények között.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időseket fenyegeti a bezártság, korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodás veszélye.	Generációk között kapcsolat, együttműködés fejlesztésével segíteni lehetne az idősek elmagányosodását elkerülni.
Az idősek számára lényeges közszolgáltatások legközelebb Sásdon vehetők igénybe, a bejárás korukból és egészségi állapotukból kifolyólag nehézkes.	Falugondnoki szolgálat működtetésével kell segíteni az idősek életminőségének javítását.
A napi teendők: favágás, fűnyírás, egyéb ház körüli munkák elvégzése nehézséget okoz a koruk és/vagy egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó idősek számára	Idősek napi életvitelét segítő helyi szolgáltatások nyújtásával kell segíteni az idősek napi életvitelét.
A családban és a társadalomban is átalakul az idősek szerepe, megbecsülésük gyakran	Idősek megbecsülését javító programok: idősek napja, szociális támogatások.

csorbul.	

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. A 2001. évi népszámláláskor Magyarországon 577 ezer fő volt a fogyatékkal élők száma, ez a népesség 5,7%-át tette ki. Az adatfelvétel - a KSH szerint is - alulbecsüli a fogyatékos népesség adatait, így a létszám 600 ezer főre becsülhető.
A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előre haladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 %, több mint kétszerese a népesség egészében képviselt arányhoz viszonyítva. A fogyatékosságot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (53,8 %). A fogyatékos személyek 17 %-a szenved születése óta fogyatékosságban.
A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10 %, a vakok és gyengén látók aránya 14,4 %. Az egyéb fogyatékosságban szenvedők aránya 21,6 %. Hallás-, beszédzavar fogyatékosságban kb. 10%-uk szenved.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	2	4	6
2017	2	3	5
2018	3	2	5
2019	2	2	4
2020	2	2	4
2021	2	1	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel legnagyobb számban a mozgássérültek rendelkeznek, kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődnek. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapfokú iskolázottsággal csak 39%-uk rendelkezett. Ez a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 5%-ának van.

Meződön a fogyatékossággal élők számára a célcsoport részére juttatott szociális ellátások számából következtethetünk.

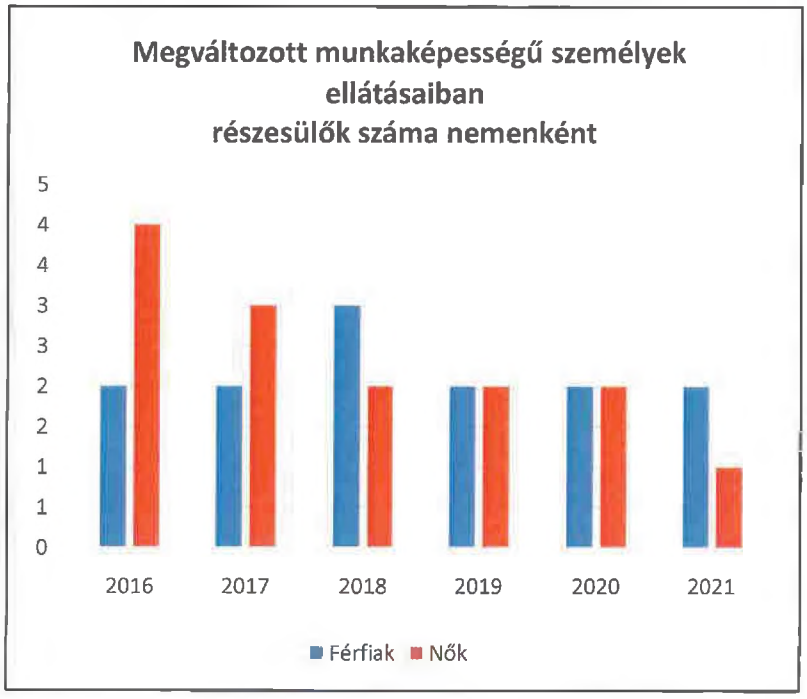

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

· a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy

· elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

· rehabilitációs ellátásban részesül,

· aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

A fogyatékos személyek esetében gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben.

A 2001. évi népszámlálás szerint a fogyatékos személyek foglalkoztatási mutatója 9%-os volt az 1990. évi 16,6%-hoz képest. Ezzel párhuzamosan a munkanélküli fogyatékos személyek 0,7 %-os aránya 2%-ra emelkedett. Ez azzal magyarázható, hogy az érintettek inaktív keresővé (57,5%-ról 76,7%-ra) váltak.

A fogyatékossággal élő emberek még a kevés számú akkreditált foglalkoztatóknál sem tudnak elhelyezkedni, a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük szinte lehetetlen. Ráadásul a fogyatékossággal élő foglalkoztatottak egy része:

• nem rendelkezik képesítéssel, szaktudással,

• mentális és fizikai képessége alacsonyabb szintű,

• munkateljesítménye jelentősen elmarad a kívánt normáktól.

A célcsoport foglalkoztathatósági dimenziói:

• nem jelennek meg a helyi munkaügyi kirendeltségeken, ahol az átképzéseket biztosítanák számukra,

• nem jutnak el a segítő szolgáltatások igénybevételéhez (pl. életvezetés, rehabilitációs tanácsadás stb.),

• többségük immobil, azaz fizikálisan is nehezen mozdul el lakóhelyéről.

Fogyatékossággal élők foglalkoztatásának intézményi formája a szociális foglalkoztatás. Környékünkön szociális foglalkoztató nincs. E célcsoport közfoglalkoztatásba való bevonása sem jellemző, valószínűleg korukból adódóan nem aktív korúak a Meződi fogyatékkal élők.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékossággal élők foglalkoztatását a többi munkavállalóhoz hasonlóan településünkön az állami foglalkoztatási szolgálat, a Komlón található Munkaügyi Központ segíti.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy éri-e és milyen mértékben hátrányos megkülönböztetés a településünkön lakó fogyatékkal élőket a foglalkoztatás terén. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a

végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékosság jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába. A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni foglalkoztatási kilátásaik is csökkennek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A saját lakókörnyezetében élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad segítséget, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén. A szolgáltatásban 2018-ban 39 fő, ebből 9 fő sásdi lakos ellátott vett részt.

Az 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet 39/B. §. által meghatározott feladatokat látja el:

a) gondozás,

b) készségfejlesztés,

c) tanácsadás,

d) szállítás,

e) felügyelet,

f) gyógypedagógiai segítségnyújtás,

g) háztartási segítségnyújtás és

h) esetkezelés

A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft, mint a Hegyháti Szociális Alapellátási Központ szociális szolgáltató fenntartója a volt sásdi kistérség 27 településén lát el feladatokat, amelyek:

- Gondozás: Általános életviteli segítségnyújtás: gyalogos kísérés, lakáson belüli személyi segítés, ügyintézési segítés, közszolgáltatáshoz való hozzáférés segítése, lakásfenntartással kapcsolatos segítségnyújtás, gondozottal közös bevásárlás.

- Speciális szállítás személyi segítségnyújtással: rámpával, kerekesszékben történő szállítás, kísérő személyi segítséget biztosító személyzettel.

Nem kizárólag fogyatékkal élők számára létrehozott, de más célcsoportok mellett számukra is elérhető szolgáltatási formák: falugondoki szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

- Magasabb összegű családi pótlék a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére
- Fogyatékossági támogatás: a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől független anyagi segítség a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék a 25. életévének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett 18 éven felüliek ellátása
- A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott
- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig, (az egyéni gyógyszerkeret legfeljebb 12.000,- Ft, az éves eseti keret 6.000,- Ft)
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.
- A súlyos mozgáskorlátozott személyeket közlekedési kedvezmények, gépkocsi szerzési és gépkocsi átalakítási támogatás illeti meg, mely felhasználható személygépkocsi vásárlásához, segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, vagy járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlásához. További közlekedési kedvezmény a parkolási igazolvány.
- Személyi jövedelemadó kedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy.
- Gépjárműadó mentességre jogosult a súlyos mozgáskorlátozott személy (a súlyos mozgáskorlátozott kiskorút vagy cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő) egy darab, 100 kW teljesítményt el nem érő, nem személytaxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000,- forint erejéig.
- Helyi és helyközi utazási jegy- és bérlet kedvezmények (vasúti személyszállítás, helyközi autóbusz közlekedés, helyi közúti közlekedés)
- A fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. Mértéke a menetrend szerinti közforgalmú közlekedési eszközök menetjegy ára.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. A fizikai akadálymentesítés mellett szükség van a kommunikációs akadálymentesítésre is, hogy látványosan csökkenjen a társadalom közönye, idegenkedése a fogyatékossággal élőkkel szemben.

Amíg a kommunikációs, komplex akadálymentesítés nem történik meg, a fogyatékossággal élők hozzáférése a közszolgáltatásokhoz, információkhoz, kulturális és sportprogramokhoz korlátozott, nehézkes. Ennek leküzdéséhez olyan komplex tervezés és szemlélet szükséges, amellyel már kiinduláskor figyelembe veszik a fogyatékosok igényeit (pl. épületek, járdák, parkok, beszerzett járművek esetében).

Közlekedési nehézségek miatt az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe, az ide történő eljutásuk (eljuttatásuk) a falugondnoki szolgálat feladata. Fogyatékkal élő gyerekek és fiatalok eljutása az iskolába, középiskolába is problémás. A nehézségek leküzdéséhez a falugondnoki és a támogató szolgálatot kell megerősíteni, annak hatékonyságát kell javítani. Az önkormányzat pedig ehhez csak részben rendelkezik közvetlen eszközökkel, lévén a támogató szolgálatot civil szolgáltató biztosítja.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületek akadálymentesítése jól halad településünkön.

A faluház épülete nyújtja a helyben elérhető közszolgáltatások zömét:

- Az egészségügyi ellátásban a helyszíni háziorvosi és házi gyermekorvosi rendelés itt történik,
- Itt tart félfogadást a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat,
- Itt működik a könyvtári szolgáltató hely,
- A kulturális rendezvények jó része is itt érhető el,
- Ez a helyi közigazgatás székhelye: képviselő-testületi ülések, közmeghallgatás, hivatali helyszíni ügyfélfogadás itt történik.

Az önkormányzat épülete, a Faluház több funkciós helyiségei fizikai akadálymentesítése, mozgáskorlátozott mosdó kialakítása megvalósult. A teljes körű infokommunikációs akadálymentesítésről azonban még nem beszélhetünk.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen helyben a fő szolgáltatóhely a faluház épülete, ahol a közösségi szolgáltatások zömét elérik a lakosok. Az épület teljes fizikai akadálymentesítése a vizesblokk felújításával, akadálymentes mosdó kialakításával újabb szintre ért.

A közösségi színtér bővítésével, a külön épületben található közösségi ház felújításával egyidejűleg ki kell alakítani ebben az épületben is az akadálymentes használatot biztosító megoldásokat, ezt a szempontot az épület felújítása során érvényesíteni kell.

A település lakossága számára a helyben el nem érhető közszolgáltatásokat Sásdon, kivétel nélkül akadálymentes épületekben lehet igénybe venni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen nincs számottevő munkahely, így ezek akadálymentesítettsége sem releváns.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

A faluház közúton jól megközelíthető, közelében a parkolás is biztosított, bár kijelölt parkolóhelyek létesítésére nem került sor.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Településünkön az alacsony lélekszám miatt nem áll rendelkezésre kifejezetten fogyatékossággal élő személyek számára helyi szolgáltatás.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Településünkön az alacsony lélekszám miatt nem működnek kifejezetten csak a fogyatékossággal élőknek nyújtott juttatások, szolgáltatások. A falugondnoki szolgálat azonban a mozgásukban korlátozottak, akár kerekesszékesek számára is képes szállítás szolgáltatásokat biztosítani, valamint minden más szociális juttatás megítélése, illetve a szolgáltatás nyújtása során tekintettel vagyunk a fogyatékossággal élők sajátos élethelyzetére.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településünk alacsony lélekszámából adódóan nem kifejezetten a fogyatékossággal élők számára, hanem a célcsoport nagyobb részét kitevő idősek számára az említett szociális (falugondnoki szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat) szolgáltatások nyújtjuk, továbbá a település minden lakójával együtt bevonjuk a helyben elérhető közművelődési, kulturális, közösségi programokba.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A leendő közösségi ház épületének felújítása során a teljes körű akadálymentesítésre is gondot kell fordítani.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bezártság, nem jönnek közösségbe a fogyatékossággal élők.	Faluház a közösségért, folyamatos korszerűsítés a megfelelő feltételek biztosítására
Közszolgáltatások igénybe vétele nehézkes a fogyatékossággal élők számára (utazás, tömegközlekedés nehézségei)	Falugondnoki szolgálat szállító szolgáltatásai.
Napi teendők: favágás, fűnyírás, egyéb ház körüli munkák elvégzése nehézséget okoz az egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó fogyatékossággal élők számára	Fogyatékossággal élők napi életvitelét segítő helyi szolgáltatások

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon, ezért az önkormányzatnak az eddiginél nagyobb mértékben kell támogatnia a helyi közművelődés motorját, a közösségi színteret.	Közösségszervező alkalmazása napi 8 órában, teljes munkaidőben foglalkoztatva.
A faluház meglévő helyiségei szűkösek a közösségi programok, főként a klubélet számára.	Közösségi ház kialakítása, felújítása a pezsgő közösségi élet fenntartása érdekében
A falu nem rendelkezik az egyházi szertartásokra, a hit közösségi megélésre alkalmas megfelelő épülettel, a katolikus misék a faluház nagytermében kerülnek megtartásra.	Templomépítés: pályázati projekt kidolgozása és megvalósítása.

A régi konditerem gépei elavultak, új eszközöket kell beszerezni, a felnőtt lakosság testi és szellemi frissességének megőrzése érdekében a beltéri sportolás lehetőségeit bővíteni kell.	Konditerem gépeit új eszközökre kell cserélni.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg községünk az alábbi területeken működő civil szervezetek tevékenységére számíthat.

Szociális és gyermekvédelmi ellátás:

Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft.

Köznevelés:

Engedd, hogy segíthessünk! Közalapítvány

Kultúra, közművelődés, sport:

Meződért Egyesület

Deutsch Klub Magyar-Német Barátság Egyesület

Sásdi Vegyeskar Kulturális Egyesület,

Hegyhát Fúvós Egyesület

Őszidő Nyugdíjasklub

Levendula Nyugdíjasklub

Sásdi Honismereti Szakkör

A civil szervezetek nagy része sásdi székhellyel működik, programjaik, rendezvényeik jó része is itt érhető el, de várják a településünk lakóit is.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Meződért Egyesület néven 2016-ban a faluközösségért aktívan tenni akaró polgárok civil szervezetet alapítottak. Az egyesület az önkormányzattal közösen szervezett kulturális,

közösségi programokban fejtette ki tevékenységét: Nőnap, falunap, gyereknap során aktivizálta a lakosságot.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Meződ 1997. év 2013 júliusa között közoktatási intézményei, az óvoda és az iskola, majd az ezek és a zeneiskola, könyvtár, művelődési központ összevonásával létrejött ÁMK közös fenntartására a környékbeli 11 önkormányzattal társulást működtetett. A köznevelésben és a társulások finanszírozásában végbement változások hatására az önkormányzatok a társulást megszüntették. Az óvodai és bölcsődei feladatok Sásd által történő ellátásáról feladatátadási megállapodást kötött a város 7 községgel, köztük településünkkel is.

A Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás, majd a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás feladatkörébe adta a község a családsegítést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a támogató szolgálatot és a gyermekjóléti szolgáltatást.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön soha nem működött nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A nemrégiben alakult Meződért Egyesület az önkormányzattal összefogva szervezett közösségi, kulturális és szabadidős programokat a lakók számára.

A Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nonprofit Kft. fenntartásában működő Hegyháti Szociális Alapellátási Központ két szociális alapszolgáltatást működtet Sásd és térségében, így Meződ település lakossága számára is.

Az intézmény által ellátottak köre, szakfeladatok területi hatálya a működési engedély szerint:

a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: - a Hegyháti járás 26 településének közigazgatási területe, valamint 45 önkormányzat közigazgatási területe a Szigetvári Járás területén.

b) támogató szolgáltatás: A Hegyháti járás 27 településének közigazgatási területe.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Településünkön nem működik olyan for-profit szervezet, amely a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában közreműködne.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges adatszolgáltatásban részt vettek a településen illetékes szociális, gyermekjóléti, egészségügyi, köznevelési, közművelődési szakemberek. A szakemberekkel online és a személyes kapcsolattartás útján tártuk fel az esetleges, az egyes esélyegyenlőségi csoportokat érintő problémákat. A program tervezet és az intézkedési terv véleményezésére a HEP Fórumon koncentrálódott. A HEP tervezet Meződ község (www.mezod.hu), valamint Sásd város honlapján (www.sasd.hu) is közzétételre kerül, így a programról és az intézkedési tervről a lakosság is véleményt mondhat.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A képviselő-testületi döntést követően a honlapon az elfogadott dokumentum és intézkedési terv hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatok, intézkedések megismerhetők lesznek, amellyel biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A lakosság a végrehajtással kapcsolatos észrevételeit online, illetve személyesen teheti meg, melyet a HEP fórumokon lehet megvitatni. A terv készítésébe be nem folyt szervezetek ugyanezen úton, a HEP Fórum munkájában résztvevő szervezetek a legalább évente megtartott értékelő ülésen tehetnek észrevételt, javaslatot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a honlapján, valamint a faluházban, a mozgókönyvtári szolgáltató helyen történő elhelyezéssel közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénysségben élők	1. Komfort nélküli lakások, fürdőszoba hiánya, a helytelen szemlélet akadályozza a mélyszegénységben élők személyi, testi higiéniájának fenntartását. 2. A lakásvásárlás, -építés, továbbá a lakás fenntartásával, felújításával, karbantartásával kapcsolatos magas költségek megterhelőek minden család, de különösen a fiatalok számára. 3. Nehézséget jelent a munkakeresés, kellő információ és/vagy felkészültség hiányában.	**1. Közfürdő a személyi higiéniáért. A bárki számára elérhető szolgáltatást nyújtó közfürdő és mosoda népszerűsítése, rendszeres nyitva tartás megvalósítása.** **2. Lakás célú támogatások** **3. Foglalkoztathatóság növelése: önéletrajzírás, információs szolgáltatás a közösségi térben.**
Gyermekek	1. A digitális írástudás alapvető kompetencia kell legyen az elkövetkező generációk számára. 2. A gyerekek idejük nagyobb részét az oktatási intézményekben töltik, kevésbé alakul ki a településhez való kötődésük. 3. A gyermekek testi, szellemi fejlődése érdekében elengedhetetlen a rendszeres testmozgás. 4. A gyermekek nyaralása, nyári táborozása megterheli a családok költségvetését.	**1. Digitális kompetenciák fejlesztése, foglalkozások fiataloknak.** **2. Közösségi rendezvények a gyermekekért, a gyermekközösségért.** **3. Gyermekeink egészsége érdekében játszó- és sportlétesítmények fenntartása, fejlesztése.** **4. Gyermekek nyaralása, nyári táborozása érdekében szociális támogatás nyújtása.**
Idősek	1. Az időseket fenyegeti a bezártság, korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodás veszélye. 2. Az idősek számára lényeges közszolgáltatások legközelebb Sásdon vehetők igénybe, a bejárás korukból és egészségi állapotukból kifolyólag nehézkes. 3. A napi teendők: favágás, fűnyírás, egyéb ház körüli munkák elvégzése nehézséget okoz a koruk és/vagy egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó idősek számára.	**1. Generációk egymásért** **2. Falugondnoki szolgálat az idősekért** **3. Idősek napi életvitelét segítő helyi szolgáltatások.** **4. Idősek megbecsülését javító programok: idősek napja, szociális támogatások.**

	4. A családban és a társadalomban is átalakul az idősek szerepe, megbecsülésük gyakran csorbul.	
Nők	1. A civil szervezetben vagy egyéb módon a közösségi életben aktívan közreműködő helyi lakosok 70 %-a nő, munkájuk elismerése még nem teljes. 2. Gyermekintézmények Sásdon találhatók, a kisgyermekkel történő bejárás nehézkes. 3. A családok, dolgozó anyák számára nehézséget jelent a kisebb gyermekek szünidei felügyelete.	**1. Nők a közösségért** **2. Falugondnoki szolgálat a nőkért** **3. Nyári szünidei gyermekfelügyelet megszervezése.**
Fogyatékkal élők	1. Bezártság, nem jönnek közösségbe a fogyatékossággal élők. 2. Közszolgáltatások igénybe vétele nehézkes a fogyatékossággal élők számára (utazás, tömegközlekedés nehézségei) 3. Napi teendők: favágás, fűnyírás, egyéb ház körüli munkák elvégzése nehézséget okoz az egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó fogyatékossággal élők számára.	**1. Faluház a közösségért, folyamatos korszerűsítés a megfelelő feltételek biztosítására** **2. Falugondnoki szolgálat** **3. Fogyatékossággal élők napi életvitelét segítő helyi szolgáltatások**
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	1. A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon, ezért az önkormányzatnak az eddiginél nagyobb mértékben kell támogatnia a helyi közművelődés motorját, a közösségi színteret. 2. A faluház meglévő helyiségei szűkösek a közösségi programok, főként a klubélet számára. 3. A falu nem rendelkezik az egyházi szertartásokra, a hit közösségi megélésre alkalmas megfelelő épülettel, a katolikus misék a faluház nagytermében kerülnek megtartásra. 4. A régi konditerem gépei elavultak, új eszközöket kell beszerezni, a felnőtt lakosság testi és szellemi frissességének megőrzése érdekében a beltéri sportolás lehetőségeit bővíteni kell.	**1. Közösségszervező alkalmazása napi 8 órában, teljes munkaidőben foglalkoztatva.** **2. Közösségi ház kialakítása, felújítása a pezsgő közösségi élet fenntartása érdekében** **3. Templomépítés: pályázati projekt kidolgozása és megvalósítása.** **4. Sporttal az egészségért. Konditerem fejlesztése.**

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkajövedelemből élő, megbecsült tagjai a közösségnek.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők aktívan keressék az élethelyzetüket javító megoldásokat.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek települési kötődésének kialakulását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek napi életvitelének segítésére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a közösségi életben mutatott aktivitásuk megbecsülését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára a korábbi életvitelük fenntartását biztosító szolgáltatásokra.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közművelődés fejlesztése	A lakosság települési kötődése, helybenmaradása, az itt élők komfortérzete nagyban múlik a közösségi, közművelődési programokon. Ezt felismerve az önkormányzatnak az eddiginél nagyobb mértékben kell támogatnia a helyi közművelődés motorját, a közösségi színteret.	Az önkormányzat célja a település népességmegtartó erejének növelése, a fiatalok helyben maradása és az elvándorlás visszaszorítása. A közösségszervező foglalkoztatása és a közösségi színtér helyiségeinek, eszközeinek folyamatos fejlesztése hozzájárul a helyi közösségi folyamatok kezdeményezéséhez, a helyi kultúra, szabadidős tevékenységek fejlődéséhez és a helyi közösségek közötti kapcsolatok kialakításához.	Az önkormányzat gazdasági programjával, költségvetésével és az éves szolgáltatási tervvel összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Főállásban közösségszervező, közművelődési munkatársat alkalmaz az önkormányzat, aki közművelődési és közösségkapcsolati szakember végzettséggel, kellő helyismerettel, gyakorlattal rendelkezik. A munkája során közreműködik a település rendezvényeinek szervezésében, a lehető legszélesebb célcsoportot tudja megszólítani annak érdekében, hogy minél több helyi lakos részt vegyen a közösségi, közművelődési programokon. Munkája segítésére az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközök, felszerelések modernizálására, fejlesztésére törekszik.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az éves szolgáltatási tervben szereplő programok száma, a résztvevők létszáma.	Foglalkoztatás, közművelődési színtér fenntartása, közművelődési, közösségi programok költségei az éves költségvetésben tervezve. A fejlesztési tervek megvalósításához pályázati forrást kell találni.	Önkormányzati fenntartással működtethető.	Nem releváns
2	Közösségi tér bővítése, közösségi ház	A faluház meglévő helyiségei szűkösek a közösségi	A faluház szűkös terei mellett a Ságvári utca 13. szám alatti volt	Az önkormányzat gazdasági programjával és	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi	A faluház szűkös tereit kiegészítendő a Ságvári utca 13.	önkormányzat	2026. 12. 01. (kedd)	Felújított, közösségi térként	Az önkormányzat anyagi lehetőségei a felújítás	Önkormányzati fenntartással működtethető.	Nem releváns

	kialakítása	programok, főként a klubélet számára.	kereskedelmi célú ingatlanon közösségi házat, klubhelyiségeket kialakítani a település közösségi életének élénkítése érdekében.	költségvetésével összhangban.	Felzárkózási Stratégia 2030.	szám alatti volt kereskedelmi célú ingatlanon közösségi házat, klubhelyiségeket kialakítani, az épületet felújítani.				használható helyiségek száma.	elkezdését teszik lehetővé. A teljes projekt vagy több évet vesz igénybe, vagy pedig pályázati forrást kell rá találni.		
3	Templomépítés	A falu nem rendelkezik az egyházi szertartásokra, a hit közösségi megélésre alkalmas megfelelő épülettel, a katolikus misék a faluház nagytermében kerülnek megtartásra.	hitélet erősítése, közösségteremtő erő, települési összetartás erősítése Templom építése, pályázat	Önkormányzati gazdasági programmal, költségvetéssel összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Templom, kápolna, harangtorony tervezésére, kivitelezésére pályázati projekt kidolgozása és megvalósítása.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)		Sikeres pályázati projekt megvalósítása.	Az önkormányzat a beruházáshoz szükséges anyagi feltételekkel nem rendelkezik, azt pályázati forrásból kell előteremteni.	Az épület önkormányzati fenntartással működtethető.	Nem releváns
4	Sporttal az egészségért	A régi konditerem gépei elavultak, új eszközöket kell beszerezni, a felnőtt lakosság testi és szellemi frissességének megőrzése érdekében a beltéri sportolás lehetőségeit bővíteni kell.	Egészséges, aktív társadalom, a lakosság egészségtudatosságán ak növelése.	Az önkormányzat gazdasági programjával és költségvetésével összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A konditerem régi eszközeit új, modern eszközökre kell cserélni.	önkormányzat	2026. 12. 31. (csütörtök)		Beszerzett új sporteszközök száma.	Az önkormányzat a gépek beszerzési költségeit saját költségvetéséből nem tudja finanszírozni, azt pályázati forrásból lehet biztosítani.	A sporteszközök, konditerem működtetése önkormányzati forrásból biztosított.	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Közfürdő a személyi higiénia érdekében	A komfort nélküli lakások, fürdőszoba hiánya, a helytelen szemlélet akadályozza a mélyszegénységben élők személyi, testi higiéniájának fenntartását.	Egyenlő esélyekkel jusson mindenki a személyi higiéniát biztosító szolgáltatáshoz, és vegyen is igénye e szolgáltatásokat.	Gazdasági program, költségvetési tartalmával összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A bárki számára elérhető szolgáltatást nyújtó közfürdő és mosoda működtetése, rendszeres igénybe vétele érdekében a rendszeres nyitva tartás feltételeinek biztosítása, továbbá az önkormányzat és az egyesület szolgáltatást ismertető, igényfelkeltő, népszerűsítő tevékenysége, hogy	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)		A szolgáltatást rendszeresen igénybe vevők száma.	A működtetés anyagi feltételei rendelkezésre állnak.	Önkormányzati forrásból fenntartható.	Nem releváns

						minden érintettnek legyen igénye és váljék megszokottá a rendszeres használat.						
2	Lakás célú támogatások	A lakásvásárlás, -építés, továbbá a lakás fenntartásával, felújításával, karbantartásával kapcsolatos magas költségek megterhelőek minden család, de különösen a fiatalok számára,	Rövid táv: főként a fiatalok lakáshoz jutásának segítése, a helyben maradás vagy a beköltözés ösztönzése. Hosszú távon: a meglévő lakásállomány minőségének fenntartása, fejlesztése.	Összhangban az éves költségvetési rendelettel és a lakástámogatási rendelettel	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Lakásvásárlás, -építés, korszerűsítés és felújítás anyagi támogatása a magánszemélyek számára, helyi rendeletben foglaltak szerint, melynek továbbfejlesztése is megfontolandó.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Támogatásban részesülők száma évente 5-6 család, mintegy 1 millió forint értékben	A pénzügyi forrás az éves költségvetési rendeletben rendelkezésre áll.	A támogatási rendszer a szociális normatíva részeként fenntartható.	Nem releváns
3	Foglalkoztathatóság növelése	Nehézséget jelent a munkakeresés, kellő információ és/vagy felkészültség hiányában.	Sikeres munkakeresés, minél rövidebb idő alatt találjanak munkát a munkanélküliek.	Az önkormányzat gazdasági programjával, a költségvetésével és a közösségi tér szolgáltatási tervével összhangban.	Összhangban: Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	A munkakeresőket önéletrajzírással, információs szolgáltatás segíteni kell a közösségi színtérben.	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatásokat igénybe vevő munkanélküliek száma.	A közösségi színtér működtetéséhez szükséges humán és anyagi feltételek rendelkezésre állnak.	A szolgáltatás önkormányzati finanszírozással biztosított.	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Digitális kompetenciák fejlesztése	A digitális írástudás alapvető kompetencia kell legyen az elkövetkező generációk számára.	A digitális írástudás a gyermekek, fiatalok alapvető készsége legyen.	Az önkormányzat gazdasági programjában, az éves költségvetésben és a közösségi tér szolgáltatási tervében foglaltakkal összhangban.	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032).	1. teleház szolgáltatások a Faluházban a mozgókönyvtári szolgáltatás keretében, pl. internetelérés, tanácsadás stb. 2. Digitális Jólét Pont továbbfejlesztése, foglalkozások tartása a fiatalok számára a digitális kompetenciák kialakítása és fejlesztése érdekében, vetélkedők, idősek felkészítésébe bevonás, klubfoglalkozások.	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatásokat igénybe vevők száma, 8-10 fő fiatal.	A fenntartásához szükséges anyagi forrást a költségvetés biztosítja, a humán erőforrás a közösségi tér és a mozgókönyvtári szolgáltatások keretében biztosított, a fejlesztéshez pályázati lehetőséget kell keresni.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns
2	Közösségi rendezvények a gyermekekért	A gyerekek idejük a nagyobb részét az oktatási	Rövid táv: meződi gyermekközösség kialakítása,	Összhangban a közművelődési szolgáltatási	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-	Kulturális, közösségi programok: ünnepek,	önkormányzat, Meződi Faluház	2028. 12. 31. (vasárnap)	A közösségi programokon résztvevő	A szükséges humán erőforrás a mozgókönyvtári	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns

		intézményekben (Sásdon, Dombóváron, Kaposszekcsőn és más városokban) töltik, kevésbé alakul ki a településhez való kötődésük.	ösztönzése, Hosszú távú: lokálpatriotizmusra nevelés.	tervvel, éves költségvetési rendelettel.	2024), „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032).	kirándulások szervezése, könyvtár gyerekprogramjai, a közösség ünnepeinek (nőnapi rendezvény, anyák napja , idősek napja stb.) megszervezésébe való bevonás, a gyermekek és fiatalok számára szervezett rendezvényeken való részvétel (gyereknap, halloween, kirándulások).	Közösségi Tér		gyerekek, fiatalok száma, kb. 20 fő.	szolgáltatás, valamint a közművelődési feladatellátás keretében, a működtetés pénzügyi feltételei a költségvetésben rendelkezésre állnak.		
3	Gyermekeink egészsége	A gyermekek testi, szellemi fejlődése érdekében elengedhetetlen a rendszeres testmozgás.	A gyermekek egészséges életmódra nevelése, a mozgásigényük kielégítése.	Az éves költségvetési rendelettel, önkormányzati ciklusprogramma I (gazdasági program) összhangban.	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032).	1. játszótér, sportpálya és konditerem működtetése, 2. folyamatos korszerűsítés, újabb sportolásra alkalmas eszközök telepítése.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	A sportpályát, játszóteret rendszeresen igénybe vevő gyermekek, fiatalok száma, mintegy 10-15 fő.	A terek fenntartásához szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll, a fejlesztéshez szükséges eszközös beszerzése pályázati forrásból lehetséges.	Önkormányzati forrásból fenntartható.	Nem releváns
4	Gyermekek nyaralása	A gyermekek nyaralása, nyári táborozása megterheli a családok költségvetését.	Valamennyi meződi gyermek vehessen részt a nyári szünetben legalább néhány napos nyaraláson, táborozáson.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával, költségvetésével és a szociális rendelettel.	Összhangban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032).	Gyermekek nyaralása, nyári táborozása érdekében szociális támogatás nyújtása.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente nyaralás céljára nyújtott szociális támogatásban részesült gyermekek száma.	A szükséges anyagi feltételek az önkormányzat költségvetésében rendelkezésre állnak.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők a közösségért	A civil szervezetben vagy egyéb módon a közösségi életben aktívan közreműködő helyi lakosok 70 % a nő, munkájuk elismerése még nem teljes.	Legyenek mindenki által megbecsülve a közösségért aktívan tenni akaró nők, az önkormányzat és a lakosság is ismerje, értékelje és segítse elő a további munkájukat, tevékenységüket.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával, költségvetési rendelettel, közművelődési szolgáltatási tervvel.	Összhangban: „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030)	A közösségi rendezvények, ünnepek szervezése a terén az egyesület munkájának elismerése: további együttműködés ösztönzése, az egyesület saját szervezésű rendezvényeihez anyagi és tárgyi	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az egyesület munkájának elismerése, programon résztvevők száma.	A szükséges humán erőforrás az egyesület, a mozgókönyvtár és a közművelődés kooperációjában rendelkezésre áll, a pénzügyi feltételeket a költségvetés tartalmazza.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns

						feltételek biztosítása, az együttműködő, elismerő önkormányzati attitűd közvetítése a lakosság felé.						
2	Falugondnoki szolgálat a nőkért	A gyermekintézmények Sásdon találhatók, a kisgyermekkel történő bejárás nehézkes.	Megkönnyíteni a kisgyermekes anyák számára a sásdi gyermekintézményekbe való bejutást.	Összhangban a költségvetéssel, gazdasági programmal és a falugondnoki szolgálat szakmai programjával.	Összhang: „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030).	Falugondnoki szolgálat fenntartásával, rendszeres járat indításával segíteni a sásdi óvodába, bölcsődébe, iskolába való bejutást, a gyermekek szállítását.	önkormányzat, falugondnoki szolgálat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Falugondnoki szolgálat szolgáltatásai igénybe vevő nők száma.	A szolgálat működtetéséhez szükséges humán erőforrás, pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.	Önkormányzati finanszírozással, állami normatíva igénybe vételével fenntartható a szolgálat működése.	Nem releváns
3	Nyári szünidei gyermekfelügyelet	A családoknak, a dolgozó anyáknak a hosszú szünidő alatt nehézséget jelent a kisebb gyermekek szünidei felügyelete.	Segíteni a nők elhelyezkedését, a munkahelyi és családi szerepek összeegyeztetését.	Az önkormányzat gazdasági programjával, költségvetésével és a közösségi tér szolgáltatási tervével összhangban.	Összhangban: „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030).	Nyári szünidei gyermekfelügyelet a közösségi térben kulturális programokkal, popkornparti, diafilmvetítés, kézműves foglalkozások stb. a gyermekek számára.	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	A résztvevő gyermekek száma.	A szükséges humán erőforrás, anyagi és technikai feltételek a közösségi tér, közművelődési feladatellátás keretében rendelkezésre állnak.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Generációk egymásért	Az időseket fenyegeti a bezártság, korukból és egészségi állapotukból adódó elmagányosodás veszélye.	Rövid távon: elérni, hogy az idősek nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a település közösségi életében. Hosszú távon: tudatosítani a generációk egymásrautaltságát.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával, a költségvetési rendelettel, a közművelődési szolgáltatási tervvel.	Összhangban: Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024).	Generációs együttlétést segítő, különböző korú családtagok részére közösen szervezett programok: pl. Falunap programjai, idősek napja, egyéb ünnepkörhöz kötött programok.	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	Növekedjen a programokon résztvevő idősek száma.	A szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll, a pénzügyi feltételek a költségvetésben tervezve.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns
2	Falugondnoki szolgálat az időskorúakért	Az idősek számára lényeges közszolgáltatások legközelebb Sásdon vehetők igénybe, a bejárás korukból és egészségi állapotukból kifolyólag nehézkes.	Megkönnyíteni a nehezen mozduló idősek számára a közszolgáltatások elérését.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával, a költségvetési rendelettel, a falugondnoki szolgálat szakmai programjával.	Összhangban: Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024).	Falugondnoki szolgálat működtetésével, rendszeres járat indításával segíteni az orvoshoz, gyógyszertárba, szakrendelőbe való bejutást, a bevásárlást stb.	önkormányzat, falugondnoki szolgálat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Falugondnoki szolgálat működtetése, a szolgáltatásokat igénybe vevő idősek száma.	A szolgáltatás működtetéséhez szükséges anyagi feltételek, eszközök, humán erőforrás rendelkezésre áll.	Állami normatív támogatás igénybe vételével önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns
3	Idősek napi	A napi ház körüli	Az idősek számára a	Összhangban az	Összhangban:	Közmunkásokkal	önkormányzat	2028. 12. 31.	Szolgáltatást	Az önkormányzat	A	Nem releváns

	életvitelét segítő helyi szolgáltatások	teendők: favágás, fűnyírás, egyéb házi munkák elvégzése nehézséget okoz a koruk és/vagy egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó idősek számára.	korábban megszokott életvitelhez segítség nyújtása.	éves költségvetési rendelettel, az önkormányzat gazdasági programjával.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024).	segíti az t önkormányzat az idősek napi életvitelének fenntartását, ház körüli munkák (favágás, tüzelő behordás, fűnyírás, hóeltakarítás stb.) elvégzésével.		(vasárnap)	igénybe vevő idősek száma, évente 5-10 fő.	biztosítja a szükséges humán erőforrást, az anyagi feltételeket és eszközöket.	közfoglalkoztatás visszaszorulása veszélyezteti a program fenntartását.	
4	Idősek megbecsülése	Az idős korosztály megbecsülése az átalakuló falusi társadalomban, a rohanó életvitel mellett csorbát szenved.	Az idősek családban, társadalomban betöltött szerepének, megbecsülésének visszaállítása.	Az önkormányzat gazdasági programjával, költségvetésével és a közösségi tér szolgáltatási tervével összhangban.	Összhangban: Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024).	Az összetartozás, megbecsülés kifejezéseként évente idősek napját szervezünk. A kulturális, közösségi programot több generáció összefogásával, gyermekek közreműködésével a közösségi tér bonyolítja le. Másrészt az önkormányzat az időseket a korukból adódó megnövekedett kiadások ellentételezésére szociális támogatás nyújtásával segíti.	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programokon résztvevő, szociális támogatásban részesülő idősek száma.	A közösségi tér, közművelődési feladatellátás keretében a szükséges humán erőforrás, anyagi és technikai feltételek rendelkezésre állnak.	Az önkormányzat finanszírozásával fenntartható.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Faluház a közösségért	Bezártság, nem jönnek közösségbe a fogyatékkal élők.	Elérni, hogy a fogyatékkal élők nyissanak a közösség felé, vegyenek részt a közösségi programokon.	Az önkormányzat gazdasági programja, éves költségvetési rendelet, közművelődési szolgáltatási terv tartalmával összhangban.	Összhangban: Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025).	Faluház alkalmassá tétele a közösségi rendezvények megtartására, folyamatos felújítás, komplex akadálymentesítés, korszerűsítés (energiaellátás megújítása, energiahatékonyságot növelő beruházások) az itt elérhető szolgáltatások, programok megfelelő	önkormányzat, Meződi Faluház Közösségi Tér	2028. 12. 31. (vasárnap)	Növekedjen a programokon résztvevők száma.	A közösségi színtér fenntartásához szükséges humán erőforrás és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak, a fejlesztésekhez szükséges anyagi forrást pályázati úton kell előteremteni.	Önkormányzati finanszírozással fenntartható.	Nem releváns

						hátterének biztosítására.						
2	Falugondnoki szolgálat	Közszolgáltatások igénybe vétele nehézkes a fogyatékossággal élők számára (utazás, tömegközlekedés nehézségei).	A közszolgáltatásokhoz jutás segítése.	Összhangban a költségvetéssel és a falugondnoki szolgálat szakmai programjával.	Összhangban: Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025).	Falugondnoki szolgálat létesítésével, rendszeres járat indításával segíteni a közszolgáltatások igénybe vételét a fogyatékossággal élők számára: orvosjárat, gyógyszerkiváltás, szakrendelőbe szállítás stb.	önkormányzat, falugondnoki szolgálat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Falugondnoki szolgálat működtetése.	A szolgálat működtetéséhez szükséges humán erőforrás, gépjármű és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.	A szolgálat hosszú távú működése állami normatíva igénybe vételével, önkormányzati forrásból biztosított.	Nem releváns
3	Fogyatékossággal élők napi életvitelét segítő helyi szolgáltatások	A ház körüli napi teendők: favágás, fűnyírás, egyéb háztartási munkák elvégzése nehézséget okoz az egészségi állapotuk miatt nehezen mozgó fogyatékossággal élők számára.	A fogyatékossággal élők számára a napi életvitelhez segítség nyújtása.	Összhangban az önkormányzat gazdasági programjával és az éves költségvetési rendelettel.	Összhangban: Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025).	Közmunkásokkal segíti azt önkormányzat a mozgásukban korlátozott fogyatékossággal élők napi életvitelének fenntartását, ház körüli munkák (favágás, tüzelő behordás, fűnyírás, hóeltakarítás stb.) elvégzésével.	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatást igénybe vevő fogyatékossággal élők száma, évente 1-2 fő.	A közfoglalkoztatásban állás rendelkezésre a humán erőforrás, az önkormányzat a pénzügyi feltételeket és eszközöket biztosítja.	A közfoglalkoztatás visszaszorulása veszélyezteti a program fenntartását.	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

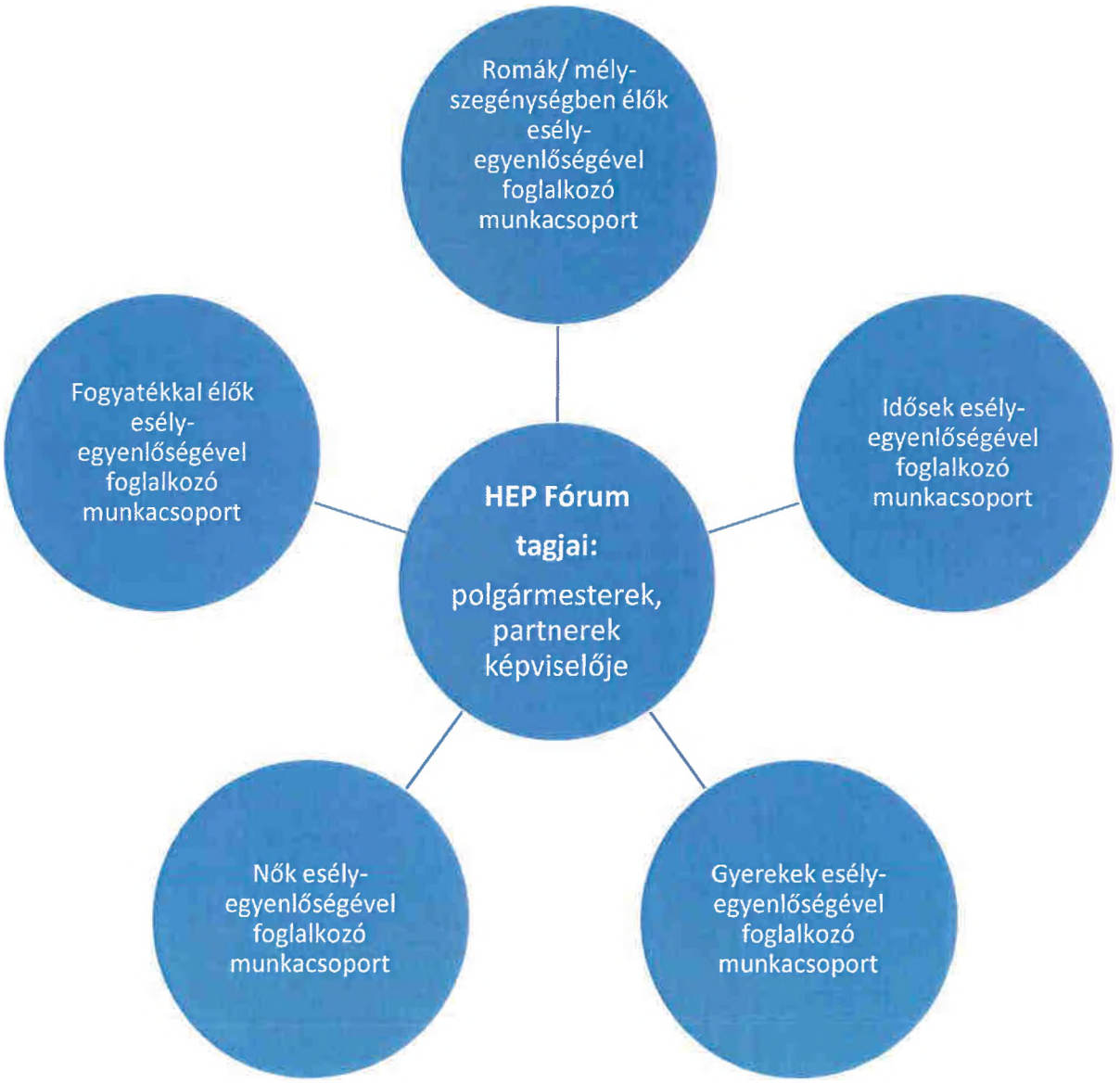

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre, melynek tagjai:

Mező Község Önkormányzata

Sásd Város Önkormányzata

Felsőegerszeg Község Önkormányzata

Palé Község Önkormányzata

Varga Község Önkormányzata

Vázsnok Község Önkormányzata

Sásd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata

Sásdi Általános Művelődési Központ Meserét Óvodája és Bölcsődéje

Sásdi Általános Művelődési Központ Városi Könyvtára és Művelődési Központja

Sásdi Szociális Szolgálat

Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ

Sásdi Általános Iskola

Sásdi Alapfokú Művészeti Iskola

BSZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola

Barátok Felsőegerszegért Egyesület

Mezőért Egyesület

Paléért Egyesület

Vargáért Egyesület

Sásdi Őszidő Nyugdíjas Klub

Levendula Klub

Sásdi védőnői szolgálatok

Engedd, hogy segíthessünk! Alapítvány

Sásd és Térsége Terület- és Humánfejlesztési Nkft.

Helyiek a Városért Egyesület

Sásdi Romákért Egyesület

Összefogás Baranyáért Egyesület

Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal

Meződ, Felsőegerszeg, Palé, Varga és Vázsnok falugondnoki szolgálatának egy-egy képviselője.

Állandó meghívottak

- Szigetvári Tankerületi Központ képviselője,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi.
- Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Meződ község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Meződ Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 35/2023. (XII.1.) KTH számú határozatával elfogadta.

III. Meződ Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a következő határozataival vizsgálta felül:
1. ……./2025. (XII….) számú határozat

Csatolt melléklet:

1. képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata
2. képviselő-testület módosító határozatának kivonata

Meződ, 2025. december

Merk Zsolt
polgármester

Szigetvári Tankerületi Központ

Iktatószám: TK/020/00379-5/2025.

Tárgy: települési önkormányzatok tájékoztatása (2026/2027. évi felvételi jegyzék tervezetéről)

Ügyintéző: Rosinger Ferenc

Mellékletek: 4 db

Szigetvári Tankerületi Központ illetékességi területén működő valamennyi települési, valamint nemzetiségi önkormányzat részére
Székhelyén

Hivatali Kapun keresztül

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!
Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rend.) 24. § (1) bekezdése szerint az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és a magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50. § (8) bekezdés értelmében a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét. A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50. § (10) bekezdés értelmében a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését.

A segítségét, közreműködését kérem, hogy a települési önkormányzat véleményén kívül, az érintett nemzetiségi önkormányzatok véleményét is szíveskedjen beszerezni, és megküldeni.

Amennyiben a településen közös önkormányzati hivatal működik, akkor kérjük, hogy a felvételi körzetről valamennyi érintett önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat szíveskedjen a véleményét kialakítani.

Tisztelettel kérem, hogy megküldött tervezettel kapcsolatosan kialakított **önkormányzati véleményt, és az érdekelt nemzetiségi önkormányzat véleményét 2026. február 15.** napjáig szíveskedjen a Szigetvári Tankerületi Központnak megküldeni.

Segítő közreműködését ezúton is köszönöm.

Szigetvár, digitális időbélyegző szerint

Tisztelettel:

A dokumentum elektronikusan hitelesített
2025.12.01 17:08:19
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Keszeg Károly

Bognár László
tankerületi igazgató

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Szigetvári Tankerületi Központ

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának d) alpontja szerinti nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában – német nemzetiségi oktatás –

kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke

SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-es tanévben.

Köznevelési Intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Dél-Zselic Általános Iskola Mozsgói Lengyeltóti János Általános Iskolája (OM: 027404; 7932 Mozsgó, Mátyás király utca 3.	Mozsgó, Szulimán, Almáskeresztúr és Csertő községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Szentlászlói Általános Iskolája (OM: 027404; 7936 Szentlászló, Kossuth utca 17.)	Szigetvár város, Szentlászló, Boldogasszonyfa, Bürüs, Dencsháza, Endrőc, Gyöngyösmellék, Hobol, Kétújfalu, Kisdobsza, Kistamási, Merenye, Molvány, Nagydobsza, Nemeske, Pettend, Szentegát, Szörény, Teklafalu, Tótszentgyörgy, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhárságyi Általános Iskola és Kollégium (OM: 027367; 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.)	Almamellék, Csebény, Horváthertelend és Ibafa községek közigazgatási területe 5-8. évfolyamon: Somogyhárságy, Basal, Magyarlukafa, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhárságyi Általános Iskola és Kollégium somogyhárságyi telephelye (OM: 027367; 7925 Somogyhárságy, Rákóczi utca 60.)	1-4. évfolyamon: Somogyhárságy, Basal, Magyarlukafa, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló és Vásárosbéc községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

Gödrei Körzeti Általános Iskola (OM: 027273; 7386 Gödre, Árpád utca 13.)	Gödre, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Szágy és Tormás községek közigazgatási területe
Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285; 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Kisbeszterce és Kishajmás községek közigazgatási területe
Sásdi Általános Iskola (OM: 201311; 7370 Sásd, Szent Imre út 29-31.)	Sásd város, Felsőegerszeg, Mező d, Palé, Varga és Vázsnok községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290, 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Vásárosdombó, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós és Tékes községek közigazgatási területe
Mágocsi Általános Iskola (OM: 201344; 7342 Mágocs, Szabadság utca 7.)	Mágocs, Alsómocsolád, Mekényes és Nagyhajmás községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Szentlőrincer Grundschule) (OM: 201052; 7940 Szentlőrinc, Ifjúság útja 5.)	Szentlőrinc város, Bicsérd, Boda, Botykapeterd, Csonkamindszent, Gerde, Gyöngyfa, Kacsóta, Királyegyháza, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Rózsafa, Bánfa, Katádfa, Pécsbagota, Sumony, Szabadszentkirály, Szentdénes, Velény és Zók községek közigazgatási területe Sellyei járás települései
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösdi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki és Helesfa községek közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.12.01 17:08:23
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

SZIGETVÁRI TANKERÜLETI KÖZPONT

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának d) alpontja szerinti nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában - roma nemzetiségi oktatás – kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke

SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-es tanévben.

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzet:
Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskolája (OM: 027404; 7900 Szigetvár, Rákóczi utca 9-13.)	Szigetvár Város közigazgatási területe, az Almás-patak keleti oldalán lakó gyermekek részére, kivéve a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Istvánffy Miklós Általános Iskola (OM: 203281; 7900 Szigetvár, Szent István lakótelep 2.)	Szigetvár Város közigazgatási területe, az Almás-patak nyugati oldalán lakó gyermekek részére, ezen felül a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola (OM: 203278; 7975 Kétújfalu, Zrínyi utca 1.)	Kétújfalu, Bürüs, Endrőc, Gyöngyösmellék, Szörény, Teklafalu, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Nagydobszai Általános Iskola (OM: 203616; 7985 Nagydobsza, Hunyadi utca 1.)	Nagydobsza, Kisdobsza, Merenye, Tótszentgyörgy, Kistamási, Molvány, Pettend és Nemeske községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Nagypeterdi Általános Iskola (OM: 203280; 7912 Nagypeterd, Kossuth Lajos utca 47.)	Nagypeterd, Botykapeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet és Rózsafa községek közigazgatási területe Almáskeresztúr, Boldogasszonyfa, Csertő, Mozsgó, Szentlászló és Szulimán községek közigazgatási területe
Somogyapáti Általános Iskola (OM: 203617; 7922 Somogyapáti, Fő utca 89.)	Somogyapáti, Basal, Patapoklosi, Somogyhatvan és Somogyviszló községek közigazgatási területe Somogyhárságy, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe Almamellék, Csebény, Horváthertelend, Ibafa községek közigazgatási területe
Nagypeterdi Általános Iskola Dencsházai Általános Iskolája (OM: 203280; 7915 Dencsháza, Petőfi utca 40.)	Dencsháza, Szentegát, Bánfa és Katádfa községek közigazgatási területe
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola Hoboli Általános Iskolája (OM: 203278; 7971 Hobol, Mátyás király utca 47.)	Hobol község közigazgatási területe

Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285; 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Gödre, Kisbeszterce, Kishajmás, Szágy, Tormás községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290; 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Alsómocsolád, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás, Tarrós, Tékes, Vásárosdombó községek közigazgatási területe Sásd város, Felsőegerszeg, Mező, Palé, Varga és Vázsnok községek közigazgatási területe
Királyegyházai Általános Iskola (OM: 203417; 7953 Királyegyháza, Petőfi utca 63.)	Szentlőrinc város, Csonkamindszent, Kacsóta, Királyegyháza, Sumony, Gyöngyfa és Szentdénes községek közigazgatási területe

Szentlőrinci Általános Iskola Zsigmond Király Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7951 Szabadszentkirály, Ady Endre utca 37.)	Szabadszentkirály, Gerde, Pécsbagota, Velény, Bicsérd, Boda és Zók községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösdi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052; 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe

Magyarmecskei Általános Iskola (OM: 027351; 7954 Magyarmecske, Petőfi utca 96.)	Magyarmecske, Magyartelek, Gilvánfa és Kisasszonyfa községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola (OM: 027355; 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 10.)	Sellye város, Bogdása, Drávafok, Drávaiványi, Drávasztára, Drávakeresztúr, Felsőszentmárton, Kákics, Marócsa, Markóc, Okorág, Sósvertike, Besence, Csányoszró és Nagycsány községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola (OM: 027358; 7838 Vajszló, Iskola utca 1.)	Vajszló, Adorjás, Baranyahidvég, Hirics, Kemse, Kisszentmárton, Kórós, Lúzsok, Páprád, Piskó, Sámod, Vejti és Zaláta községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi Általános Iskola Bogádmindszenti Általános Iskolája (OM: 027358; 7836 Bogádmindszent, Kossuth utca 22.)	Bogádmindszent, Hegyszentmárton és Ózdfalu községek közigazgatási területe
Baksai Általános Iskola (OM: 202757; 7834 Baksa, Rádfai utca 2/a.)	Baksa, Tengeri, Téseny, Ócsárd (pécsi tankerület) és Kisdér (siklósi tankerület) közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített
2025.12.01 17:08:21
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

Szigetvári Tankerületi Központ

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §-a 14a. pontjának c) alpontja szerinti

általános iskolai nevelés-oktatásban

kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke

SZIGETVÁRI TANKERÜLETBEN a 2026/27-os tanévben.

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskolája (OM: 027404, 7900 Szigetvár, Rákóczi utca 9-13.)	Szigetvár város közigazgatási területe, az Almás-patak keleti oldalán lakó gyermekek részére, kivéve a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Istvánffy Miklós Általános Iskola (OM: 203281, 7900 Szigetvár, Szent István lakótelep 2.)	Szigetvár város közigazgatási területe, az Almás-patak nyugati oldalán lakó gyermekek részére, ezen felül a Zsibóton, Becefán, Zsibót-Szőlőhegyen lakó gyermekek
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola (OM: 203278, 7975 Kétújfalu, Zrínyi utca 1.)	Kétújfalu, Bürüs, Endrőc, Gyöngyösmellék, Szörény, Teklafalu, Várad és Zádor községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Mozsgói Lengyeltóti János Általános Iskolája (OM: 027404, 7932 Mozsgó, Mátyás király utca 3.)	Mozsgó, Szulimán, Almáskeresztúr és Csertő községek közigazgatási területe
Nagydobszai Általános Iskola (OM: 203616, 7985 Nagydobsza, Hunyadi utca 1.)	Nagydobsza, Kisdobsza, Merenye, Tótszentgyörgy, Kistamási, Molvány, Pettend és Nemeske községek közigazgatási területe

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Nagypeterdi Általános Iskola (OM: 203280, 7912 Nagypeterd, Kossuth Lajos utca 47.)	Nagypeterd, Botykapeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Szentdénes, Rózsafa, Bánfa és Katádfa községek közigazgatási területe
Somogyapáti Általános Iskola (OM: 203617, 7922 Somogyapáti, Fő utca 89.)	Somogyapáti, Basal, Patapoklosi, Somogyhatvan és Somogyviszló községek közigazgatási területe
Dél-Zselic Általános Iskola Szentlászlói Általános Iskolája (OM: 027404, 7936 Szentlászló, Kossuth utca 17.)	Szentlászló és Boldogasszonyfa községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhárságyi Általános Iskola és Kollégium (OM: 027367, 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.)	Almamellék, Csebény, Horváthertelend és Ibafa községek közigazgatási területe 5-8. évfolyamon: Somogyhárság, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Almamellék-Somogyhárságyi Általános Iskola és Kollégium somogyhárságyi telephelye (OM: 027367, 7925 Somogyhárság, Rákóczi utca 60.)	1-4. évfolyamon: Somogyhárság, Magyarlukafa és Vásárosbéc községek közigazgatási területe
Nagypeterdi Általános Iskola Dencsházai Általános Iskolája (OM: 203280, 7915 Dencsháza, Petőfi utca 40.)	Dencsháza és Szentegát községek közigazgatási területe
Kétújfalui Konrád Ignác Általános Iskola Hoboli Általános Iskolája (OM: 203278, 7971 Hobol, Mátyás király utca 47.)	Hobol község közigazgatási területe

Gödrei Körzeti Általános Iskola (OM: 027273, 7386 Gödre, Árpád utca 13.)	Gödre, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Szágy és Tormás községek közigazgatási területe
Mágocsi Általános Iskola (OM: 201344, 7342 Mágocs, Szabadság utca 7.)	Mágocs, Alsómocsolád, Mekényes és Nagyhajmás községek közigazgatási területe
Mindszentgodisai Általános Iskola (OM: 027285, 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71.)	Mindszentgodisa, Bakóca, Kisbeszterce és Kishajmás községek közigazgatási területe
Sásdi Általános Iskola (OM: 201311, 7370 Sásd, Szent Imre út 29-31.)	Sásd város, Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Vázsnok községek közigazgatási területe
Vásárosdombói Általános Iskola (OM: 027290, 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.)	Vásárosdombó, Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós és Tékes községek közigazgatási területe

Szentlőrinci Általános Iskola Hetvehelyi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7681 Hetvehely, Rákóczi utca 30.)	Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Szentlőrincer Grundschule) (OM: 201052, 7940 Szentlőrinc, Ifjúság útja 5.)	Szentlőrinc város, Csonkamindszent és Kacsóta községek közigazgatási területe
Királyegyházai Általános Iskola (OM: 203417, 7953 Királyegyháza, Petőfi utca 63.)	Királyegyháza, Sumony és Gyöngyfa községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Zsigmond Király Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7951 Szabadszentkirály, Ady Endre utca 37.)	Szabadszentkirály, Gerde, Pécsbagota és Velény községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bicsérdi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7671 Bicsérd, Rózsa utca. 16/b.)	Bicsérd, Boda és Zók községek közigazgatási területe
Szentlőrinci Általános Iskola Bükkösdi Általános Iskola Tagintézménye (OM: 201052, 7682 Bükkösd, Vadasvölgy utca 2.)	Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki és Helesfa községek közigazgatási területe

Baksai Általános Iskola (OM: 202757, 7834 Baksa, Rádfai utca 2/a.)	Baksa, Tengeri, Téseny, Ócsárd (pécsi tankerület) és Kisdér (siklósi tankerület) községek közigazgatási területe
Kiss Géza Általános Iskola Drávasztárai Tagintézménye (OM: 027355, 7960 Drávasztára, Zrínyi Miklós utca 64.)	Drávasztára és Drávaiványi községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola (OM: 027355, 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 10.)	Sellye város, Bogdása, Drávafok, Kákics, Marócsa, Markóc, Okorág, Sósvertike, Besence, Csányoszró és Nagycsány községek közigazgatási területe 5-8. évfolyam: Felsőszentmárton, Drávakeresztúr községek közigazgatási területe
Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola felsőszentmártoni telephelye (OM: 027355, 7968 Felsőszentmárton, Kossuth utca 1-3.)	1-4. évfolyam: Felsőszentmárton, Drávakeresztúr községek közigazgatási területe
Magyarmecskei Általános Iskola (OM: 027351, 7954 Magyarmecske, Petőfi utca 96.)	Magyarmecske, Magyartelek, Gilvánfa és Kisasszonyfa községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola (OM: 027358, 7838 Vajszló, Iskola utca 1.)	Vajszló, Adorjás, Baranyahidvég, Hirics, Kemse, Kisszentmárton, Kórós, Lúzsok, Páprád, Piskó, Sámod, Vejti és Zaláta községek közigazgatási területe
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola Bogádmindszenti Általános Iskolája (OM: 027358, 7836 Bogádmindszent, Kossuth utca 22.)	Bogádmindszent, Hegyszentmárton és Ózdfalu községek közigazgatási területe

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.12.01 17:08:17
Szigetvári Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Keszeg Károly

7900 Szigetvár, Deák F. tér 16.
Tel.: +36-73-795-214
e-mail: szigetvar@kk.gov.hu

KRID: 651169363 - SZIGTANKER

Pécsi Tankerületi Központ

Valamennyi érintett Önkormányzatnak

Iktatószám: TK/014/00575-47/2025
Ügyintéző: dr. Szücs Petra
Tárgy: Felvételi körzetek megállapítása

Tisztelt Elnök Asszony/Úr!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 50. § (8) bekezdése szerint a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

Az Nkt. 50. § (10) bekezdésében foglaltak alapján nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését. Több településre kiterjedő működési, felvételi körzet esetén valamennyi érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését be kell szerezni, érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét kell kikérni.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1) bekezdése szerint az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

A települési önkormányzat, az egyházi és a magánintézmények fenntartója a véleményéről, az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzat az egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról február 15. napjáig tájékoztatja az illetékes tankerületi központot.

Fentiek alapján kérem, szíveskedjenek az önkormányzat egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról szóló határozatot 2026. február 15-ig megküldeni a tankerületi központ részére.

Pécs, 2025. december 1

Köszönettel:

Tóth László Ákos
tankerületi igazgató

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2025.12.02 09:09:50
Pécsi Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Tóth László Ákos
helyett Király Istvánné

ékhely: Pécsi Tankerületi Központ
7621 Pécs, Szinház tér 2.
Telefon: +36-72-795-209
E-mail: pecs@kk.gov.hu

Pécsi Tankerületi Központ

Valamennyi érintett Önkormányzatnak

Iktatószám: TK/014/00575-49/2024
Ügyintéző: dr. Szücs Petra
Tárgy: Felvételi körzetek megállapítása

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 50. § (8) bekezdése szerint a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

A vélemények beszerzése után a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 24. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az illetékes tankerületi központ december 1-jéig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az egyházi és a magánintézmények fenntartóit, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

Az EMMI rendelet 24. § (1a) bekezdése szerint a települési önkormányzat, az egyházi és a magánintézmények fenntartója a véleményéről, az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzat az egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról február 15. napjáig tájékoztatja az illetékes tankerületi központot.

Fentiek alapján kérem, szíveskedjenek az önkormányzat véleményéről szóló határozatot legkésőbb 2026. február 15-ig megküldeni a tankerületi központ részére.

Pécs, 2025. december 1.

Köszönettel:

Tóth László Ákos
tankerületi igazgató

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2025.12.02 09:09:55
Pécsi Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Tóth László Ákos
helyett Király Istvánné

ékhely: Pécsi Tankerületi Központ
7621 Pécs, Színház tér 2.
Telefon: +36-72-795-209
E-mail: pecs@kk.gov.hu

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 14a. pontjának c) alpontja szerinti általános iskolai nevelés-oktatásban
<u>kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke</u>
a Pécsi Tankerületi Központban a 2026/27-es tanévben.

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:	
Pécsi Bánki Donát Utcai Általános Iskola (OM: 027246, 7633 Pécs, Bánki Donát u. 2.)	Abaligeti út Acsády Ignác utca Ajtósi Dürer utca Aranycsapat utca Árvácska utca Bánki Donát út Bakterkert dűlő Baranya utca Berze Nagy János utca Bihari János utca Bocskor dűlő Borostyán utca Brassó utca Cikk-cakk utca Dombai János utca Darázs dűlő Daru dűlő Egres utca Endresz György utca (páros oldal 6-998., páratlan oldal 9-999.) Éger köz Építők útja Ércbányász utca Erdész köz Esztergár Lajos utca Faludi Ferenc utca Fábián Béla utca Felsőmakár dűlő Fülemüle utca Gátaljai utca Gosztonyi Gyula utca Gyöngyvirág utca Hajnalka utca Hajnóczy út Hetesi köz Hóvirág utca Jácint utca Jázmin utca	Málna utca Mályva utca Mária dűlő Mária köz Mecsekszentkút Mecsekszentkút erdészház Meggyfa utca Monostor utca Nendtvich Andor út Orom köz Őszirózsa utca Park utca Páfrány utca Pálma utca Péchy Blanka tér Pillangó dűlő Pityóka köz Pelikán dűlő Pollack Mihály utca Radnóti Miklós utca Rezeda dűlő Rozmaring utca Sarkantyú utca Sármány dűlő Seregély dűlő Király utca Király köz Stadion utca Szántó Kovács János utca Szalonka dűlő Szarka dűlő Szarkaláb utca Szarvas dűlő Százszorszép utca Szederinda köz Szigeti út (páros oldal 56-182., páratlan oldal 65-129.) Szigeti Tanya Szigeti vám Szilárd Leó park

Kökönyösi Gimnázium Magyarszéki Általános Iskolája (OM: 201286, 7396 Magyarszék, Kossuth L. utca 44.)	Magyarszék, Bodolyabér, Liget, Magyarhertelend, Mecsekpölöske és Oroszló községek közigazgatási területe	
Kenderföld-Somági Általános Iskola (OM: 027207, 7300 Komló, Gagarin u. 4.)	Komló város és Mánfa község közigazgatási területe Akácfa utca Arany János utca Attila utca Autósvölgy Batthyányi utca Berek utca Béke telep I. sor Béke telep II. sor Béke telep III. sor Bocskai utca Eötvös utca Esze Tamás utca Fő utca Gagarin utca Hársfa utca Hízlalda utca Hunyadi utca Ipari út Irinyi János. utca Iskola utca Kazinczy Ferenc utca 1/a., 1/b., 1/c. 2., 3., 4 Kisbattyán Fő utca Kossuth Lajos utca Lőtér dűlő Majális tér Mecsekjánosi puszta Nyár utca	Ágnes utca Anikó utca Bartók Béla utca Benczúr Gyula utca Borbála utca Cecília utca Cserma utca Dankó Pista utca Dávidföldi kertek Dobó István utca Dorottya utca Erkel Ferenc utca Erzsébet utca Flóra utca Bányász utca Gárdonyi Géza utca Gizella utcaGorkij utca Hajnalka utca Határtető Hegyhát utca Ifjúság utca Ilona utca Jókai utca Juhász Gyula utca Júlia utca Kisfaludy utca Kinizsi Pál utca Kodály Zoltán utca

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §- a 14a. pontjának d) alpontja szerinti nemzetiséghez tartozók általános iskolai oktatásában
– horvát nemzetiségi oktatás –
2026/27-es tanévben.

Kötelező felvételt biztosító állami fenntartású iskolák a Pécsi Tankerületi Központban:

Köznevelési intézmény neve, címe:	Felvételi körzete:
Szalántai Általános Iskola (OM: 027356, 7811 Szalánta, Hunyadi u. 43.)	a Pécsi járás, valamint a Komlói járás és Hegyháti járás települései.

Tervezet

Meződ Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete
A helyi közművelődésről szóló 5/2019. (V. 29.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Meződ Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi szükségletek és sajátosságok alapul vételével, a kulturális hagyományok fennmaradásának igényével az önkormányzat által ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét rendeletben szabályozza.

[2] A képviselő-testület az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében foglalt eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontjában meghatározott feladatkörében, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 83/A. §-a alapján a következő rendeletet alkotja.

1. §

A helyi közművelődésről szóló 5/2019. (V. 29.) önkormányzati rendelet 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közművelődési feladatok ellátása a közösségi színtérként működő Meződi Közösségi Tér keretében történik. A közösségi színtér a Meződ, Dr. Kóbor Gyula tér 1. szám alatti faluház épületét, annak helyiségegyüttesét berendezéseivel, továbbá az udvarán található sportpályát és játszóteret, valamint a Ságvári utca 13. szám alatti közösségház épületét foglalja magába. ”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Végső előterjesztői indokolás

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § szerint a döntéshozót tájékoztatni kell a javasolt szabályozás szükségességéről, továbbá ismertetni kell a jogi szabályozás várható hatásait. A jogszabály tervezetét a következők szerint indokolom.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény rendelkezései szerint a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján – a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetést követően – rendeletben határozza meg az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét. A települési önkormányzat a közművelődési rendeletét – a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetés keretében – legalább ötévente felülvizsgálja.

A képviselő-testület utoljára 2019-ben fogadta el a közművelődésről szóló rendeletét, amely azóta felülvizsgálva nem lett. Az időközben történt jogszabályváltozások, jogszabályi előírások és az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján a rendelet egy lényeges ponton szorul érdemi felülvizsgálatra.

Nem felel meg a törvény előírásainak a közösségi színtér korábbi rendeletben foglalt neve: A *közösségi színtér* elnevezésében szerepelnie kell a *„közösségi színtér"* vagy a „közösségi tér" kifejezés valamelyikének. Az eddig alkalmazott Meződi Faluház Közösségi Tér elnevezés a törvényben a költségvetési szervként, közművelődési intézményként létrehozható művelődési ház intézményformával és annak elnevezése változatával ütközik, ezért az elnevezésből kikerül a székhelyépület faluház közhasználatú neve. Ezen túl a faluház címe, mint a közösségi tér székhelyének új címe is átvezetésre kerül a rendeletben.

A módosítások érdekében szükséges és indokolt a közművelődésről szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata.

A szabályozás várható következményei az alábbiak:

A) Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatás:

- társadalmi hatása: a közművelődési feladatellátás jól megszokott helyszínei, szolgáltatásai változatlan feltételekkel továbbra is várják a lakosságot, a rendelet felülivizsgálata a nem lesz közvetlen hatással a szolgáltatásokat igénybe vevőkre.

- gazdasági hatása: a tervezet közvetlen hatással nincs a helyi gazdasági életre.

- költségvetési hatása: nincs, az önkormányzat költségvetése tartalmazza a közművelődési feladatellátás forrását.

B) Környezeti és egészségi következmények: nincsenek.

C) Adminisztratív terheket befolyásoló hatás: nincs.

D) A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

A közművelődési szabályok felülvizsgálata a rendelet megalkotásával lehetséges.